

Mål och budget Nacka kommun 2025

Innehållsförteckning

Ordföranden har ordet	3
Inledning.....	3
Ekonomiska förutsättningar	9
Kommunstyrelsen.....	10
Val- och demokratinämnden	20
Nämnden för arbete och försörjning	21
Fritidsnämnden.....	24
Kulturnämnden.....	29
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden	33
Natur- och trafiknämnden.....	37
Socialnämnden	43
Utbildningsnämnden.....	47
Äldrenämnden.....	52
Överförmyndarnämnden.....	56
Särskilda beslut.....	58
Bilaga 1. Nämndernas mål och indikatorer	68
Bilaga 2 Resultaträkning.....	83
Bilaga 3 Investeringsbudget	84
Bilaga 5 Nämndtabeller	88
Bilaga 6 Stadsbyggnadsplaner	91

Bilden på framsidan föreställer Nacka Stationshus, ett av de många stationshus som Nackalistan vill bevara och förse med ett kulturhistoriskt skydd.

Ordföranden har ordet

Nackalistan är det självklara valet för Nackabon vars hjärta klappar för vår närmiljö, bra skolor och fritidsaktiviteter, en levande kultur och god omvårdnad av våra äldre.

Vi är en röst för att bevara Nackas unika natur, miljö och kulturarv och involvera medborgarna i större beslut. Vi vill ha ett ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart samhälle.

Nackalistan skuggbudget präglas av detta.

När det gäller ekonomin har det moderatledda styrets vanstyrelse lett till en miljörullning av skattebetalarnas pengar och kraftfull kritik från bland annat KPMGs och E&Ys revisorer.

Flera storslagna projekt har fått läggas i malpåse med stora förgäveskostnader till ingen nytta.

Nackas invånare förtjänar bättre.

Caroline Dickson
Styrelseordförande, Nackalistan

Inledning

Nackalistan fem prioriterade områden

1. Hållbar stadsplanering

Det är hög tid att dra i bromsen för att minska risken att Nacka byggs sönder. Alliansen i Nacka består av M,L,Kd och C som styr kommunen med stöd av Mp. Flera jättelika byggprojekt har under 2024 pausats, stoppats, ändrat inriktning eller helt enkelt havererat. Alliansens styrning över dessa projekt ifrågasätts inte bara av oss men också av kommunens revisorer. Kommunen har tvingats att bromsa byggtakten av ekonomiska skäl, något Nackalistan under flera år förutsett skulle hända.

Med utbyggnaden av tunnelbana till Nacka följde ett krav på att bygga 13 500 nya bostäder i kommunen till år 2040. Resultatet är att stora delar av Sicklaön har förvandlats till en byggarbetsplats, trots detta saknas förutsättningar för Nacka att klara byggkravet till år 2040.

- 👁 Nackalistan vill befria Nacka från byggtvånget i tunnelbaneavtalet. Nacka ska ha egenkontroll över byggandet i Nacka.

Allianspartiernas miljardprojekt att höja upp Saltsjöbanan och lägga den på en bro mellan Finntorp och Sickla station stoppades under 2024. Projektet skulle innebära en kostnad på 1,2 miljarder kronor. Nackalistan drev som ensamt parti kravet att stoppa upphöjningen av Saltsjöbanan. Nu kan vi glädjas åt att Alliansen tvärvänt och anslutit sig till vår politik i frågan. Tyvärr kostade det skattebetalarna en massa miljoner innan projektet lades på is.

Projektet *Mötesplats Nacka* var ett annat komplext miljardprojekt som nu pausats på grund av de skenande kostnaderna. En av de spektakulära delarna av projektet var att Värmdöleden (väg 222) skulle flyttas 50 meter norrut och överdäckas.

- ☉ Nackalistan vill se en smidig lösning för omstigningen mellan buss och tunnelbana och vill avsluta det pausade projektet Mötesplats Nacka, som riskerar att skapa 15 år av trafikchaos, störande ljud och dålig livsmiljö för Nackaborna.
- ☉ Nackalistan vill skrota avgifterna på Skurubron och har lyft denna fråga på olika sätt både före och efter införandet. Vi kommer att fortsätta verka för att avskaffa dessa avgifter.

På det sätt som den moderatledda Alliansen styr har kommunens invånare ingen chans att sätta sig in i projekt och att aktivt delta i utvecklingen av vår kommun. Därför vill Nackalistan införa medborgarberedningar.

Nacka är en kommun med en rik historia och unika kulturmiljöer, Nackalistan strävar efter att skydda och värna dessa.

Nackalistan har också lyft frågan att skydda och bevara flera av de stationshus som finns längs med Saltsjöbanan, bevarande eller flytt av sekelskiftsvillan på Sjötorpsvägen samt bevara den k-märkta chefsbostaden på Finnroda varvsväg. Vi vill bevara Nackas kulturhistoria för framtida generationer.

Mer information finns under kapitlen *natur- och trafiknämnden* samt *kommunstyrelsen*

2. Miljö och klimat

Nacka kommun genomgår stora och snabba förändringar på grund av den byggpolitik som den moderatledda Alliansen driver. Därför är det viktigt att Nackas invånare och förtroendevalda får tid att sätta sig in i konsekvenserna av nya förslag och byggprojekt, inte minst ur miljö- och klimathänseende. Alla kommunala beslut måste innehålla en analys av beslutets klimat- och miljöpåverkan.

Nackalistan arbetar för att öka skyddet av vår naturmark, våra sjöar och våra vattendrag. Nyckelbiotoper ska bevaras, våtmarker ska återställas och Nackas sjöar ska nå god ekologisk och kemisk status.

Nackalistan är stolta över att vi tillsammans med engagerade Nackabor lyckades rädda Vinterbrinksskogen (Igelbodatomterna) från exploatering och arbetar nu för att naturområdet ska få ett långsiktigt skydd.

Alternativ som cykel, bilpooler och kollektivtrafik ska främjas för att sänka utsläpp av klimatgaser och minska köerna. Andelen kollektivtrafikresenärer måste bli fler.

Kommunen ska mäta och redovisa alla klimatutsläpp och visa hur man ska nå målen i sin koldioxidbudget.

- ☉ Nackalistan föreslår satsningar på cykelinfrastruktur, kollektivtrafik och ett mer miljövänligt byggande.
- ☉ Nackalistan föreslår att Region Stockholm utökar busstrafiken och pendelbåtstrafiken i Nacka samt köper in nya, moderna vagnar till Saltsjöbanan.
- ☉ Nackalistan vill skydda minst 30% av Nackas mark ska skyddas vilket det moderatledda styret har lovat. Vi vill bland annat instifta naturreservat i Skuruparken och kring Svindersviken, utöka befintliga naturreservat och motverka minskningen av nyckelbiotoper.

Mer information finns under kapitlen *natur- och trafiknämnden* samt *kommunstyrelsen*.

3. Skolan

Skolan och annan utbildning är grundläggande för samhällets utveckling och för barnens framtid. Genom att ge barn och ungdomar en god grundutbildning skapas förutsättningar för ett starkt och inkluderande samhälle. En välfungerande skola bidrar inte bara till individens framgång, utan också till ekonomisk tillväxt, social sammanhållning och demokratiska värderingar.

Nackalistan storsatsar i denna budget på utbildningsnämnden.

- 👁 Nackalistan säger nej till en ökning av antal elever i varje klass.
- 👁 Nackalistan förstärker utbildningscheckerna med 105,2 miljoner jämfört med 2024 års budget. Detta för att ge bättre förutsättningar till att öka lärartätheten och till att behålla duktiga lärare.
- 👁 Nackalistan vill utreda möjligheterna att lyfta ut moms och hyra ur utbildningscheckerna för att tydliggöra hur mycket av checken som går till utbildning.

Alla Nackas skolor ska ha som ambition att varje elev ska klara utbildningen med goda resultat. Kommunen ska noga följa skolornas arbete så att alla barns rätt till en god utbildning tillgodoses.

Skolan ska motivera och stimulera alla elever och lägga en god grund för det livslånga lärandet. Barn och ungdomar i Nacka kommuns skolor och förskolor ska ha goda möjlighet att uppleva museer, konst, teater, musik och dans.

Små och stora skolor ska ha likvärdiga förutsättningar att verka i kommunen. Nackalistan vill att antal elever i varje klass minskar för att ge lärare och elever bättre förutsättningar för lärande.

Nackalistan vill titta närmare på hur man kan omfördela pengar från skolchecken till likvärdighetsresursen för att skapa en mer rättvis resursfördelning emellan skolorna.

- 👁 Nackalistan vill utreda en ändrad checkbeloppsmodell för förskolan så att den tydligt premierar mindre barngrupper.
- 👁 Nackalistan vill att alla elever får tillgång till kulturupplevelser och ett fungerande skolbibliotek med utbildad personal.
- 👁 Nackalistan ökar anslaget till elevhälsovården i en satsning på elevernas psykiska hälsa.

Mer information finns under kapitlet *utbildningsnämnden*.

4. Trygghet, brottsbekämpning och förebyggande arbete

Allt fler oroas över det ökade antalet grova våldsbrott i vårt samhälle. Nacka ska vara en trygg plats att leva i. Därför ska unga som är på väg in i kriminalitet tidigt fångas upp. Kriminaliteten har under de senaste åren krupit allt längre ner i åldrarna vilket ställer nya krav på kommunen.

- 👁 Nackalistan vill se fast stationerade poliser samt lokalt förankrade fältassistenter.
- 👁 Nackalistan tar initiativ för att få vara försökskommun för projekt med kommunal polis.
- 👁 Nackalistan skapar en särskild pott för att arbeta med unga kriminella och unga på väg in i kriminalitet.

Förebyggande åtgärder för barn och unga ska påbörjas redan i förskola och lågstadiet. Verksamheter måste anpassas efter den nya situation som råder. Ett gott samarbete mellan skola, socialtjänst och polis är av största vikt för ett gott resultat. Så fort socialtjänsten får kännedom om barn eller unga som antingen begår brott eller som befinner sig i miljöer med kriminalitet så måste de agera omedelbart och gemensamt med övriga aktörer.

- ☉ Nackalistan satsar på ett väl beprövat förebyggande arbete bland barn och unga, bland annat genom att främja samverkansarbetet mellan skola, fritid och socialtjänst.

En framgångsfaktor för det förebyggande arbetet är att det finns ett förtroende för de fältassistenter, poliser och andra som vi möter i vår vardag. Bra arbetsmiljöer måste byggas i dessa verksamheter för att skapa kontinuitet.

Kulturen och idrotten måste ha bra möjligheter att verka, erbjuda och genomföra aktiviteter med hög kvalitet. En dialog måste föras med de boende i Nackas bostadsområden där kommunen ska stötta genomtänkta och lovande lokala initiativ.

- ☉ Nackalistan satsar på idrottsanläggningar, fotbollsplaner och fritidsgårdar för en meningsfull verksamhet för barn och unga

Mer information finns under kapitlet *socialnämnden och fritidsnämnden*.

5. Velfärd och livskvalitet

Vi vill satsa på välfärdens kärnuppdrag och ge verksamheterna tillräckliga resurser för att uppnå en god kvalitet på kommunens service och omsorg.

Nackalistan vill se en blandning av både privata och offentliga välfärdsaktörer i kommunen. Kommunal verksamhet ersätts i de fall de har extra åtaganden som inte privata anordnare har.

Kraftigt ökade kapitalkostnader och hyreskostnader sätter nu ännu större press än tidigare på verksamheter som redan under många år har drabbats av nedskärningar, omorganiseringar och effektiviseringar. Den hyresmodell som Nacka kommun har leder till att barn i våra skolor måste ha idrott utomhus även i störtregn trots att sporthall som ligger på skolgården står tom eftersom skolorna försöker minska sina hyreskostnader och inte hyr in sig i sina egna sporthallar.

Risken är stor att detta medför en försämrad välfärd och skapar en omöjlig arbetssituation för personalen i dessa verksamheter. Det kan innebära större barngrupper i förskola och skola, färre skolledare i relation till antalet elever samt mindre tid för äldre inom äldreomsorgen.

Kommunen måste tillhandahålla trygga och tillgängliga boenden för våra äldre och personer med funktionsnedsättningar. Efter sjukhusvistelser ska utskrivning fungera optimalt mellan kommun och landsting utan störningar eller onödiga fördröjningar. En plan behöver utarbetas för att se över inom vilka områden som insatser kan behöva göras.

Alla ska kunna ha råd att känna sig trygga.

- ☉ Nackalistan satsar på arbetsmiljön och arbetsklimatet inom våra välfärdsverksamheter.
- ☉ Nackalistan anpassar anslagen till kultur, idrott och fritid efter de ökande behoven.
- ☉ Nackalistan vill utöka och erbjuda ytor för bibliotek, kultur och möten i Älta, Fisksätra, Tollare samt Henriksdal/Finnboda/Kvarnholmen.
- ☉ Nackalistan vill inrätta en tjänst som äldreombudsman som ska bevaka de äldres intresse i kommunen.

Nackalistan prioriterade frågor 2025

Nackalistan avser att tillsätta en haveriutredning

Nackalistan vill tillsätta en haveriutredning som tar reda på hur det kunde bli så att Alliansens miljard-projekt havererat till förgäveskostnader uppskattade till minst 837 miljoner kronor av skattebetalarnas pengar och att revisorer underkänner kommunens projektstyrning och kostnadsuppföljning.

Om inte frågan reds ut och de fel och brister rättas till som påpekas av revisorerna kommer medborgarnas förtroende för såväl politiker, skattesystem som offentlig förvaltning att urholkas.

En speciellt viktig fråga för medborgarna är dessa återkommande larm om utvecklingsprojektens kostnads-ökningar. Mötesplats Nacka ökade från 2 till 8,5 miljarder (en felkalkylering om 325%). Upphöjd Saltsjöbana ökade från 280 miljoner till 1,2 miljarder (en felkalkylering om 329%). Denna grad av felkalkylering är inte acceptabel.

Nackalistan avser att befria Nacka från byggtvånget i tunnelbaneavtalet

Nackalistan vill att medborgarna ska få en tydlig och ärlig redogörelse om de faktiska ekonomiska konsekvenserna av en friskrivning från tunnelbaneavtalets byggkrav. Effekten på kommunens ekonomi är nämligen minimal. Dessutom står det klart att byggmålet på 13 500 nya lägenheter ändå inte kommer att uppnås då byggtakten har bromsats in av ekonomiska orsaker – något Nackalistan i flera år har förutsett.

Nackalistan avser att analysera möjligheterna att införa medborgarberedning

Vi anser att Nackaborna ska få ett verkligt inflytande över kommunens planeringsprocesser. Därför vill Nackalistan se närmare på möjligheterna att införa medborgarberedningar, där invånarna får en tydligare röst och möjlighet att påverka hur kommunen utvecklas.

Nackalistan kräver förbättrad beredning av handlingar för investeringsprojekt

Nackalistan vill att kommunens beredning av beslutsunderlag förbättras så att de uppfyller kommunallagens krav på allsidighet, till exempel ska nytto- och samhällsekonomiska analyser ingår. Kommunfullmäktige och kommunstyrelse måste på ett säkrare sätt bedöma och förutse utfall av olika jämförbara alternativ.

Genom bättre beslutshandlingar avser vi framöver kunna minska de stora förgäveskostnaderna i kommunen. Det har visat sig att 837 miljoner kronor av skattebetalarnas pengar har gått till spillo och inte har lett till något konkret. Förgäveskostnaderna är högre än alla Nackalistans satsningar tillsammans i vår budget för 2025. Tänk så mycket positivt de pengarna hade kunnat göra inom skolan, kulturen, idrotten och omsorgen!

Nackalistan motsätter sig att kommunens dåliga ekonomi ska få slå mot barnen

Nackalistan motsätter sig att storleken på skolklasser och förskolegrupper ökar som ett sätt att spara pengar eller administrera sparbetning. För oss är det viktigt att vi investerar i barn och unga. Att Alliansen inte har kompenserat för prisökningar och löner under många år har inneburit en nedskärning av resurser till skola och förskola. Alliansen har inte heller byggt fotbollsplaner och idrottsplatser i den utsträckning som det behövts samtidigt som antalet barn och unga i Nacka ökat. Nu måste kommunen börja beta av sin anläggningskuld även om befolkningsökningen bland barn planat ut.

Nackalistan avser att minska ner antalet konsulter

En orsak till de ekonomiska problem och fördyrade investeringskostnader som Nackalistan sedan länge identifierat är att Alliansen förlitat sig alltför mycket på konsulter. Nackalistan vill börja en förändringsprocess där mer arbeten och utredningar ska göras av personal anställda i kommunen. Vi tror att vi på så sätt kommer att öka insynen och kvalitén i arbetet samt på sikt spara pengar för kommuninnevånarna. Nacka kommun ska inte vara en kassako för konsultbolag och byggfirmor utan bli bättre på att skriva avtal och öka den egna kompetensen i Stadshuset.

Ekonomiska förutsättningar

Den ekonomiska situationen i kommunen präglas just nu av stor volatilitet, vilket skapar betydande utmaningar i budgetarbetet. Osäkerheten kring ökade kostnader för investeringar och stadsutvecklingen gör det svårt att säkerställa en stabil ekonomisk planering. Underlaget för budgetarbetet har ändrats flera gånger och även in i det sista. Nackalistan arbetar för att budgeten ska vara hållbar och ansvarsfull, med fokus på att säkra kärnverksamheter och skydda de mest sårbara invånarna, trots det utmanande ekonomiska läget. Vi ser en stor sannolikhet att kommunens budget behöver justeras inför varje tertial.

Driftsbudget

Driftsbudget per nämnd (Mkr)	Nackalistan's förslag 2025	Nacka kommun 2024
KS	-314,7	-287,6
NAF	-162,5	-171,8
FRN	-222,3	-192,4
KUN	-167,2	-152,4
MSN	-42,1	-40,3
NTN	-503,1	-439,3
SOCN	-1 132,7	-1 077,1
UBN	-3 403,6	-3 325,0
ÄLN	-1 171,8	-1 058,6
ÖFN	-8,8	-8,5
Summa	-7 128,8	-6 753,1

Nackalistan's övergripande driftsbudgetförslag. En detaljerad resultaträkning finns i Bilaga 2. Nota bene: Alla satsningar kostar pengar och därför har de ett minustecken framför sig.

Investeringsbudget

Under 2024 så har kostnaderna för investeringarna rusat. Det är både minskade intäkter vid försäljning av mark samt ökade utgifter för exempelvis ökade råvarupriser som har lett fram till detta. Bristen på politisk styrning och uppföljning av projekt har lett fram till att många av dessa kostnadsökningar inte märkts under flera år, i vissa fall så länge som 12 år.

Under 2024 och 2025 genomförs en genomlysning av samtliga stadsbyggnadsprojekt för att få grepp om kostnadsbilden. Eftersom det arbetet inte är klart och konsekvensanalys ännu saknas, är det i nuläget inte möjligt för Nackalistan att justera enstaka investeringar.

Nackalistan har i stället, på inrådan av tjänstepersoner, valt att sätta ett investeringstak och hänskjutit uppgiften att prioritera investeringarna inom budgetramen till kommunstyrelsen.

Nackalistan vill dock skicka med en uppmaning till kommunstyrelsen att prioritera investeringar för idrott och kultur då det redan idag finns ett stort underskott på anläggningar och lokaler för detta.

Investeringsutrymme per nämnd, (Mkr)	
Fastighetsenheten (KS)	-318
Stadsutveckling (KS)	-500
Välfärd skola (KS)	-24
Välfärd samhällsservice (KS)	-3
Fritidsnämnden	-6
Kulturnämnden	-3
Natur- och trafiknämnden	-115
Totalt	-969

Nackalistan's övergripande investeringsbudgetförslag. En detaljerad investeringsbudget finns i Bilaga 3. Nota bene: Även investeringar medför kostnader och föregås därför av ett minustecken.

Kommunstyrelsen

Ansvar och uppgifter

Kommunstyrelsen är beredande och verkställande organ åt kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen leder, styr och samordnar planeringen och uppföljningen i nämnderna av kommunens ekonomi, mål, vision och verksamhet.

Nackalistan vill skapa en ny klimat- och miljönämnd som även hanterar miljö tillsyn och får ansvar för miljö enheten. Den nya nämnden får en egen miljö- och klimatdirektör och ersätter kommunstyrelsens miljöutskott. Den nuvarande Miljö- och stadsbyggnadsnämnden blir i stället en renodlad stadsbyggnadsnämnd. Nackalistan vill även att en stor del av ansvaret för översiktsplan, programplaner, områdesplaner och start-PM flyttas från kommunstyrelsen till Miljö- och stadsbyggnadsnämnden.

Nackalistan vill även att ansvaret för konsten att skapa stad flyttas från kommunstyrelsen till kulturnämnden. Nackalistan tycker inte att den centralisering av beslut som nu sker till kommunstyrelsen är bra. Vi vill att fler beslut flyttas till facknämnderna där kunskap och kompetens ofta finns.

En fortsatt satsning på digitalisering inom verksamheterna är positiv om den ökar effektiviteten, rättssäkerheten och snabbheten i hantering av ärenden. Digitala verktyg till stöd för projektering och upphandling måste införas. Det senaste årets stora problem med dålig kontroll över stadsbyggnadsekonomin hade kunnat undvikas eller lindras om rätt digitala verktyg fanns på plats och användes av tjänstepersoner med utbildning på dem. Ekonomisk långtidsprognoser, som uppdateras varje år, krävs för att kommunens politiker ska kunna följa upp den långsiktiga kommunala ekonomin. Det har under året blivit tydligt att kontrollen över pågående projekt varit enormt bristfällig och att stora förbättringar krävs.

Nackalistas budgetförslag för Kommunstyrelsen	Budget (Mkr)
Summa Nackalistan 2025	-314,7
Budget Nacka kommun 2024	-287,6
Minskning PR-satsning och representation/resor	2,0
Utredning kring start av kommunalt fastighetsbolag	-0,2
Ny Naturskola	-1,5
Arbete för att bli försökskommun med kommunala poliser	-0,5
Lägg ned Centrala Nacka AB	3,3
Tjänst för demokratifrågor	-0,7
Öppna nämndmöten	-0,5
Generell pris- och lönekompensation	-9,2

Bristen på en ekonomisk långtidsprognos gör att kontrollen minskat ytterligare.

Befolkningsprognoserna ska valideras av kommunens tjänstepersoner vilket inte verkar ha skett eftersom man räknat fel på antalet invånare. Här behöver ett kvalitetssäkringsarbete genomföras.

Kostnader för de s k "gåvorna" ska specificeras och hyror för välfärdsfastigheter föras upp i balansräkningen. "Gåvorna" är anläggningar där kommunen tar över ägar- och förvaltningskap från exploatörer, stat eller region. Dessa måste avskrivas redan från övertagandet, vilket genererar kapitaltjänstkostnader för kommunen.

Långsiktiga hyresavtal utgör i de flesta fall en skuld, så kallad ”finansuell leasing”, och ska föras in balansräkningen så att både tillgångssidan och skuldsidan ökar. Detta är något vi påpekat under flera år och vi är glada att en förändring nu sker.

Nybyggnation

Se även kapitlet *miljö- och stadsbyggnadsnämnden*.

Nackalistan anser att det moderatledda styret bygger sönder Nacka och vill i stället låta Nacka växa varsamt. Nybyggnation sker i en långsammare takt och med en lägre grad av exploatering än vad som nu planeras.

Nybyggnation ska ske på ett långsiktigt hållbart sätt, både socialt, ekonomiskt och ekologiskt, med bevarande av Nackas kulturarv och grönområden och med så liten klimatbelastning som möjligt.

Vårt partis mål är att skapa en attraktiv kommun med närhet till grönområden och med utrymme för barn, äldre, arbetsplatser, välfärd, fritid och verksamheter. Nacka ska inte vara en sovstad. Nackalistan vill att några av de planerade byggprojekten stoppas. Nödvändig infrastruktur, välfärd-sfastigheter och idrottsanläggningar ska finnas på plats samtidigt med nya bostäder och inte i efterhand.

Översikts- och detaljplaner

Tillstyrkan av översiktsplan, programplaner, områdesplaner, start-PM samt detaljplaner i miljö- och stadsbyggnadsnämnden (MSN) ska ske innan dessa behandlas i kommunstyrelsen. Nackalistan vill ge MSN ett kraftigt utökat mandat för den övergripande stadsplaneringen – ett mandat som kommunstyrelsen har idag.

Nackalistan anser att beredningen av den nya översiktsplanen haft stora brister, bland annat har tiden mellan beslutshandlingar skickats ut till beslut ska tas varit så kort att det varit svårt att få till en seriös bearbetning av förslaget av politikerna.

Vi anser att översiktsplanen ska tillstyrkas i nämnderna innan den går vidare till kommunstyrelsen.

Nackalistan granskar och lämnar synpunkter på samtliga detaljplaner som kommunen tar fram.

Nackalistan är emot den kraftiga exploateringen som sker i Nacka just nu och vill se en lugnare och varsammare utvecklingstakt där man i högre grad tar hänsyn till områdets karaktär.

Nackalistan är *emot* följande aktiva detaljplaner och start-PM; Sydvästra Plania, det pausade projektet Mötesplats Nacka, Birkaområdet, Trafikplats Kvarnholmens verksamhetsområde, Sydöstra Vikdalen, Utblicken och förmansbostaden, Orminge trafikplats, Dalkarlsängen södra, utvidgning av Kummelbergets verksamhetsområde samt det pausade Jaktvarvet.

Utöver dessa planer är Nackalistan även emot att bygga i Henriksdalsbacken (östra delen), Morningside Marina, Fisksätra (Akademiska skolan). Antagna detaljplaner som inte är färdigbyggda som Nackalistan är emot är Ryssbergen, Sarvträsk och Morningside Marina.

Nackalistan har sedan det började diskuteras år 2018 varit emot att placera en stenkross vid Gungviken eftersom det har stor negativ inverkan på området. För att förhindra krossen har vi deltagit i beslut om att utreda hur marken kan utvecklas med icke störande verksamheter. Vårt huvudalternativ är dock detsamma som vi kämpat för i flera år. Marken bör i första hand användas för friluftssändamål.

Detaljplanearbete för Gäddviken är fortfarande i ett tidigt skede. Nackalistan ser fördelar med sanering av mark och vatten samt anläggande av bostäder på kajen och en vattenpark. Vi vill dock inte acceptera en permanent försämrade trafiksituation på Kvarnholmsvägen eller anläggning av stenkross.

De exploaterings- och investeringsbudgetar som tas fram för varje projekt måste vara

realistiska vilket de inte varit i många fall. Om budget överskrids måste politikerna informeras och få en chans att besluta om paus, byggstopp eller andra förändringar. Investeringsstakten måste minska så att den kommer ner i en långsiktig hållbar nivå.

Mark

Mark är en långsiktig investering och en tillgång och om all attraktiv kommunal mark säljs ut riskerar vi att framtida Nackabor får problem med den kommunala ekonomin. Vi måste vara sparsamma med de marktillgångar vi har. Försäljningar måste göras med måttlighet och med tanke på framtida generationer. Noggranna långsiktiga ekonomiska kalkyler måste ligga till grund för de beslut som tas. Vår uppfattning är att nuvarande politiska ledningen av kommunen har hanterat våra tillgångar på ett ansvarslöst sätt.

Nackalistan vill bevara naturmiljöer som skogar, hav och sjöar som också är en viktig anledning till att människor väljer att bosätta sig i Nacka. Vi vill inte bygga på naturmark mer än undantagsvis, utan bygga på redan ianspråktagen mark. Vi vill i möjligaste mån undvika att bygga så att berg behöver sprängas. Vi vill också att man vid all planering ska ta hänsyn till höga naturvärden och ekologiska artspridningsvägar inklusive de gröna kilarna för den biologiska mångfaldens skull.

En alternativ lokalisering av planerad bebyggelse måste utredas, för att se över möjligheten att bebygga redan ianspråktagen mark i första hand och grönområden med låga naturvärden (enligt genomförd naturvärdesinventering) i andra hand.

Det ska vara nära för alla Nackas invånare till grönområden och friluftsområden. Nackalistan har pekat ut ett flertal grönområden som vi vill bevara, utöver dem där vi vill instifta naturreservat. Dessa är bl a Erstavik, Trolldalen, Dalkarlsängen, Sarvträsk, Ramsmora, Källtorp och Lillängen. Nackalistan vill även att minst

30% av all mark i Nacka kommun ska få ett långsiktigt skydd vilket är ett mål som den nya översiktsplanen inte klarar att nå.

Skolor och äldreboenden

Människor behöver inte bara bostäder utan lika viktigt är att samhället ger möjlighet till ett rikt friluftsliv, idrott, föreningsliv och kultur, som stärker den sociala hållbarheten.

Med en lägre takt på bostadsbyggandet blir behovet av välfärd som till exempel skolor och förskolor mindre, vilket samtidigt ger lägre driftskostnader och lägre behov av investeringar.

Nackalistan vill att kommunen i större utsträckning äger sina fastigheter. Vi är kritiska till att en stor mängd välfärdsfastigheter, som till exempel idrottshallar, skolor och äldreboenden, har sålts ut och sedan hyrs tillbaka, s k "Sale-and-leaseback". Det leder till stora hyreskostnader och risk för kraftigt förhöjda hyror i framtiden. Det minskar också kommunens rådighet över lokalerna. Nackalistan vill stoppa utförsäljningen av välfärdsfastigheter.

Privata ägare lever heller inte alltid upp till vad som avtalats om drift och underhåll. Till exempel kan skolelever tvingas använda dåligt underhållna och bristfälligt städade toaletter och duschar.

Nackalistan vill även nystarta en naturskola, vilket beskrivs under kapitlet *utbildningsnämnden* men budgeteras här under kommunstyrelsen.

Idrottsanläggningar

Se även kapitlet *fritidsnämnden*.

Nackalistan anser att kommunen bör satsa mer på att bygga bort den brist på planer och idrottsplatser som finns idag. Vi ställer oss bakom Alliansens samtliga förslag på nya fotbollsplaner med undantag för fotbollsplanen i Källtorp. Källtorpsplanen skulle placeras i känslig kulturmiljö,

dessutom långt från områden där barn och unga boer eller går i skolan.

Nackalistan vill anlägga Sickla idrottspark med 11-spelar fotbollsplan. Vi vill även skapa ett idrottskluster på Järlahöjden med ishallar, simhall, sporthallar och två fullstora fotbollsplaner samt möjlighet till friidrott.

Nackalistan är kritisk till den nuvarande placeringen av nya Näckenbadet. Simhallen skulle göra större nytta och få fler besökare med en placering i Fisksätra. Befintliga simklubbar skulle utan problem kunna fortsätta sin verksamhet samtidigt som det hade kunnat växa fram ytterligare föreningar med aktiva från närområdet. Bygget har blivit ett sällan skådat slöseri av skattepengar där man bestämt sig för att bygga på en plats som ligger nära havsnivån och som riskerar att påverkas av framtida klimatförändringar. Hade Nackalistas förslag på lokalisering vunnit gehör, så hade simhallen nu varit klar, till lägre kostnad och med ett bättre upptagningsområde.

Bostäder och arbetsplatser

Olika upplåtelse- och bostadsformer bidrar till mångfalden i en levande och dynamisk stad. Människors ekonomi kan variera under livet och olika boendeformer med varierande storlek på bostäder behövs. Att det även finns hyresrätter med rimliga hyror och mindre och billigare bostadsrätter är viktigt även för att Nackas företag och verksamheter ska kunna hitta personal till äldreomsorg, skolor och service. Det behöver skapas seniorbostäder, studentbostäder och andra boendeformer i Nackas olika delar.

Nackalistan vill att kommunen på sikt startar ett kommunalt fastighetsbolag.

De senaste årens försäljningar av kommunägda bostadsrätter, visar på bristande underhåll och rutiner vid inköp och försäljning. Nackalistan vill att kommunen ska gå till botten med och analysera orsaken till de olönsamma bostadsaffärerna. Kommunen behöver se

över och förbättra sina rutiner och arbetssätt för att undvika att bostäder och fastigheter förfaller och tappar i värde, och för att de boende ska ha en acceptabel standard.

Näringsliv

Nacka behöver en bättre mix av stora, medelstora och små företag så att det blir lättare både att få och byta jobb för Nackas invånare.

I Nacka är det brist på större privata tjänsteföretag med över 200 anställda. De som tidigare fanns i Nacka (Ericsson, CGI, med flera) flyttade till norrort.

Ett sätt att attrahera tjänsteföretag till Nacka är att välja lägen som är nära kommunikationer för kontor. Detta gäller främst de höga husen ovanpå tunnelbanebaneppgångarna; Sickla stationshus, Traversen (station Sickla) samt Parkkvarteren/Diskus (station Nacka) men även Tryckluftsfabriken (Stockholm wood city). Med 12 minuter tunnelbana från city och kontor i samma hus som stationsuppgången tror vi att ett större privat tjänsteföretag med 200–500 anställda kan vilja satsa på en etablering i Nacka. Det kan sedan dra till sig fler mindre företag och bilda ett sk kluster. En levande stad med arbetsplatser innebär även att mindre butiker och restauranger kan etablera sig.

Trygghet

Till långsiktigt hållbar samhällsmiljö hör sociala sammanhang som träffpunkter, ett aktivt föreningsliv, god skolgång, ren och trevlig miljö och låg brottslighet.

Nackalistan vill satsa resurser för att förebygga den ökande kriminalitet som vi ser i samhället. Vi tror att kommunala poliser och fältassistenter kan komplettera det arbete som idag sker i kommunen.

Välfärds kriminalitet är ett växande hot mot välfärden och hela vårt samhälle. Resurser måste läggas på att utbilda kommunens

personal, så att de har möjlighet att upptäcka och undanröja fusk som dränerar välfärden på pengar. Det är särskilt viktigt då vi i Nacka har lagt ut en stor del av vår verksamhet på privata aktörer, som tex hemtjänst, städning och snöröjning mm. Det är sannolikt inom de privata företagen en stor del av fusket och de stora pengarna finns. Dessutom drabbas de företag som sköter sig av en ojämlig konkurrens. Det leder också ofta till människoexploatering, dålig arbetsmiljö och att själva slutprodukten får en sämre kvalitet. Även byggsektorn är en utsatt bransch, med många led av underentreprenörer som gör det svårt att kontrollera och upptäcka oegentligheter.

Klimat och energi

Klimatfrågan är en av de mest avgörande utmaningarna vår tid står inför. Den berör inte bara oss människor, utan även hela vårt ekosystem. Det är omöjligt att separera miljö och biologisk mångfald från klimatfrågan eftersom de är djupt sammanflätade. Som en stor kommun bidrar Nacka till betydande utsläpp, men vi har också en enorm möjlighet att påverka och minska dessa utsläpp, både genom den kommunala verksamheten och inom samhället i stort. Hur vi planerar, bygger och var vi bygger har en direkt inverkan, likaså materialvalen i byggandet samt kommunens inköp av varor och tjänster.

Ett fokus bör ligga på att minska beroendet av bilen, vilket innebär att vi måste bevara och utveckla våra lokala centrum så att invånarna har nära till affärer och service samt till idrottsanläggningar.

Byggtakten har också en stor betydelse för klimatet. Genom att bygga i en långsammare takt, med större eftertanke, kan vi dra lärdom av andra kommuners erfarenheter och integrera nya, energibesparande byggmetoder och material. När kommunen bygger ska vi gå i täten och ställa höga krav på miljö och klimat. Det innebär att vi måste ställa om våra verksamheter till fossilfri

drift så snabbt som möjligt och ha ett tydligt fokus på hållbara lösningar.

För att möta klimatutmaningen på riktigt behöver vi inte bara minska våra utsläpp av växthusgaser, utan också skydda de grönområden vi har kvar. Träd, våtmarker och grönska spelar en avgörande roll för att minska koldioxid i luften, rena vatten och mildra effekterna av kommande klimatförändringar. Därför är det grundläggande att bevara så mycket natur som möjligt och att planera för träd och grönska i alla nya bostadsområden. Vi måste också minska andelen hårdgjorda ytor.

Vi i Nackalistan anser att vi måste gå bortom formella mål och rankingar och i stället fokusera på en konkret omställning mot ett fossilfritt samhälle. Klimatpåverkan från markanvändning och byggnation beaktas inte tillräckligt idag, och här måste vi göra en förändring. Genom att minska nybyggnationen, som vi förespråkar, kan vi också minska klimatpåverkan. De pågående stora byggprojekten i samband med tunnelbanan och nya bostäder genererar enorma koldioxidutsläpp, och det kommer att ta lång tid innan de klimatvinster som kollektivtrafiken bidrar med kan kompensera för dessa utsläpp.

De nya bostäder som byggs i Nacka måste uppföras på ett sätt som ger minimal klimatpåverkan. Vi vill att klimatsmarta och energisnåla material ska användas i större utsträckning, och att återvunna material ska prioriteras. Nackalistan vill också att kommunen noggrant mäter och följer upp utsläppen, särskilt från byggnation och anläggningar. Idag räknas oftast endast de utsläpp som sker inom kommunens gränser, men vi måste också ta hänsyn till utsläpp som genereras genom vår konsumtion och livsstil, oavsett var i världen de sker.

En stor del av de utsläpp som är kopplade till Nacka sker utanför kommunens gränser, exempelvis genom tillverkning av cement och betongelement för våra byggprojekt. Transporterna till och från Nacka inkluderas inte heller i vår klimatbudget. Nackalistan anser att alla utsläpp ska mätas och

redovisas, och vi vill se en klimatifärdplan som tydligt visar hur Nacka ska uppnå målen i sin koldioxidbudget.

Vi vill se fler bostäder och offentliga byggnader utrustade med solceller och andra energibesparande åtgärder. Bostadsköpare ska ha tillgång till information om byggmaterial och energideklarationer, så att de kan göra klimatsmarta val. Målen i Agenda 2030, som idag är en del av både mål och budget och årsredovisning, behöver kontinuerligt följas upp och ibland ses över för att vara relevanta.

För att minska kostnader och fokusera på kärnverksamheten föreslår vi att Nacka kommun minskar representationen och undviker onödiga och långa tjänsteresor. Alla tjänsteresor bör ske med klimatsmarta alternativ, och flygresor bör endast vara tillåtna i undantagsfall. Vid all upphandling ska klimatkrav vara en central del, och klimatpåverkan från kommunens inköp av livsmedel ska minimeras. Nacka ska bli Sveriges ledande miljökommun, på riktigt.

Vi föreslår att kommunen genomför energibesparande åtgärder i alla sina fastigheter och lokaler, såsom sänkta temperaturer, installation av bergvärme, byte till LED-belysning och att säkerställa att belysning är avstängd när lokalerna inte används. Detta minskar inte bara energiförbrukningen utan också driftkostnaderna. Alla nämnder och verksamheter bör engageras i detta arbete, som ska ledas av kommunstyrelsen. Dessutom ska kommunen fortsätta att ge råd och stöd till invånare och företag i Nacka för att öka användningen av energieffektiva lösningar och solceller. När kommunen bygger nya verksamhetslokaler ska solceller installeras där det är lämpligt.

Stora infrastrukturprojekt

Se även avsnittet *Stora infrastrukturprojekt* i kapitlet *natur- och trafiknämnden*

Skurubron

Nackalistan motsatte sig avtalet om Skurubroprojektet med Trafikverket (då Vägverket) 2009 eftersom vi inte ansåg att broavgifter var en god idé. Det fanns inte med något slutdatum i avtalet, trots att avtalet och broavgifterna hade som syfte att skynda på brobygget. Vi anser fortfarande att den dubbelbeskattningen av boende öster om Skurubron är felaktig och att uttaget av broavgifter lett till en försämrad trafikmiljö i stora delar av Boo.

Saltsjöbanan

Nackalistan motsatte sig redan i skuggbudgeten för 2024 projektet *Upphöjd Saltsjöbana* på de höga och osäkra kostnaderna och de oklara nyttorna. Vi gick även ut med att vi ville slopa kommunens gestaltungsprojekt 2024 för *Upphöjd Saltsjöbana*, som ingår i regionens järnvägsplan. Vi tycker det är positivt att andra partier anslöt till vår linje under våren 2024 och att projektet nu är stoppat. Nackalistan är positiv till regionens planerade modernisering och utökning av vagnparken. Vi välkomnar även den pågående upprustning av järnvägen, inklusive den planerade slutstationen i Katarinaberget, bytespunkten till T-bana och tvärbana vid station Sickla samt de nu färdigställda stationerna med dubbla spår i Tattby och Fisksätra. Vi vill bibehålla Nacka station om det går och tillgänglighetsanpassa station Saltsjö-Järsla.

Tunnelbanan

Nackalistan var emot tunnelbaneavtalet 2014 där kommunen åtog sig att bygga 13 500 bostäder till 2025 samt medfinansiera tunnelbanan med 850 MSEK. Vårt ställningstagande berodde bland annat på att risk- och konsekvensanalyser saknades då som nu. Inte heller specificerades alla kostnader, till exempel ingick inte kostnaden för *den bussterminal*

som var nödvändig för att kunna ta sig från buss till tunnelbanan och tvärtom.

Nackalistans farhågor visade sig vara befogade. Nacka kommun lyckades inte leverera de bostäder som de hade förbundit sig till enligt tunnelbaneavtalet från 2014.

Kommunen omförhandlade därför tunnelbaneavtalet 2021, där det beslutades om en ökad kommunal medfinansieringskostnad till 1 339 MSEK samt en halverad stadsbyggnadstakt, där 11 300 bostäder ska levereras först till 2035 och resterande bostäder upp till 13 500 först till 2040.

Denna nya minskade ambition verkar inte heller kunna hållas då efterfrågan på bostäder har avtagit. Endast ett fåtal av de planerade bostäderna är färdigbyggda och planerna för de övriga är långt ifrån klara. Nackalistan förordar att kommunen utlöser generalklausulen i det sk "tunnelbaneavtalet" - då målsättningen med 13 500 bostäder ändå inte kommer att uppfyllas inom avtalstiden. Kostnaden för att göra detta är begränsad till att kommunen återfår sina utlånade pengar 5–10 år senare än avtalat.

Genom att frånga bostadsbyggnadskravet i tunnelbaneavtalet så kan kommunen planera kvalitativ nybyggnation på Nackabornas villkor, baserat på behov i stället för avtalskvot.

Mötesplats Nacka

Nackalistan tog ställning emot inriktningsbeslutet våren 2022 samt markanvisningsavtalet hösten 2023 för *Mötesplats Nacka* p g a obefintliga risk- och konsekvensbeskrivningar, orealistiska kostnadskalkyler samt avsaknad av alternativa lösningar.

Nackalistan ställde sig redan 2022 kritiska till projektet *Mötesplats Nacka*, och krävde att det avbröts 2023. Vi krävde även att kommunen skulle utreda en alternativ lösning för bytespunkten som kunde vara i drift redan 2030 vid tidpunkten för tunnelbanans invigning, något som Alliansen ignorerade hösten 2023.

Under 2024 så valde till slut Alliansen att pausa projektet *Mötesplats Nacka*. De beslutade nu även att starta utredningen av den alternativa lösningen för bytespunkten, med sikte på 2030, som vi i Nackalistan förgäves krävde redan året innan.

Nackalistan vill dock avbryta projektet *Mötesplats Nacka* helt och har reserverat oss emot att endast pausa det. Nu tillåts miljardprojektet att fortsätta kosta pengar.

Nackalistan tror inte att projektet kommer att återupptas under överskådlig tid och de utredningar som tagit åratal att göra och kostat minst en halv miljard av skattebetalarnas pengar är förgäves. Utöver att projektet avbryts har vi krävt att framtagna handlingarna och kostnader sammanställs och redovisas, vilket hittills ej gjorts.

Nackalistan vill skapa en trygg, smidig och välfungerande omstigning mellan buss och tunnelbana för boende i östra Nacka, utan att boende i centrala Nacka ska utsättas för ökat buller eller trafikinfarkt.

Östlig förbindelse

Planen för *Östlig Förbindelse* fanns inte med i Stockholmsförhandlingen och var begravnen t o m 2022 när det blev maktskifte i regeringen. Den nya politiska ledningen i region Stockholm 2022 säger *nej*, varför projektet kan beslutas tidigast vid ett nytt maktskifte i regionen 2026.

Trafikverkets markprecisering av Östlig förbindelse är ett statligt riksintresse beslutad 2022, som inte kan ändras på kommunal nivå där det lokala partiet Nackalistan verkar.

Andra infrastrukturprojekt

Nackalistan stödjer infrastrukturprojekt som krävs för en hållbar stadsplanering, till exempel utvidgningen av Käppalaverket och Henriksdals reningsverk med tunnel, Nya Östbergatunneln, förbättrat dagvatten och skyfallshantering på Värmdövägen, ny elnätsmatning, renovering av norra Danviksbron samt ny bussterminal och station för Saltsjöbanan i Katarinaberget och trafiklösning och den 2024 färdigställda båtslussen vid Slussen. Vi vill dock vara

tydliga med att varje projekt måste väga kostnaden mot samhällsnyttan och att investeringar måste göras i en ekonomisk hållbar takt.

Kommunala bolag

Nacka Kommun äger ett antal kommunala bolag dit viss verksamhet är förlagd. Varje bolag har en styrelse som består av politiker. Nackalistan är positiva till bolagsformen givet att Nackas bolag är transparenta och tillämpar offentlighetsprincipen. Nacka kommun kommer per den 31 december 2024 att direktäga fem bolag: Nacka Stadshus AB (NSAB), Nacka vatten och avfall AB (NVOA), Nacka Energi AB (NEAB), Centrala Nacka marknadsbolag AB (CNAB) och Boo 1:207 AB (BOO). NEAB äger i sin tur Nacka Energi Försäljning AB (NEFAB) samt Nacka Sicklaön 359:1 AB.

Nacka Stadshus AB

Nacka Stadshus AB (NSAB) bedriver ingen egen verksamhet, utan är ett skalbolag som äger övriga kommunala bolag i Nacka.

I slutet av 2024 kommer bolaget att sälja sina aktier i dotterbolagen till kommunen, för att sedan avvecklas under 2025. Kommunstyrelsen tar då över uppgiften att utöva ägarstyrning av de övriga kommunala bolagen ifrån NSAB, vilket bland annat innebär att ägarstyrningen blir mer transparent och att möjligheten att utkräva politiskt ansvar ökar.

Nacka Energi AB

Nacka Energi AB (NEAB) är ett av Nackas två elnätbolag, och har elnätet på Sicklaön. Nackalistan är representerade i bolagsstyrelsen. I Boo verkar ett annat kooperativt elnätbolag Boo Energi AB.

Nätavgifterna höjs i genomsnitt cirka 7,5% 2024. Höjningen motiveras i sin helhet av de kommande årens ökade investeringar, exploatering och ökade reinvesteringsbehov för att säkerställa framtida kapacitet samt ökade kostnader för elnätförluster och kostnader till överliggande elnät. Notera att den expansiva nybyggnationen i Nacka även medför höjd elnätavgift.

Nacka Sicklaön 359:1 AB

Nacka Energi AB har under oktober 2024 förvärvat en sk "bolagspaketerad" fastighet genom bolaget Nacka Sicklaön 359:1 AB. Nackalistan är representerade i den nya bolagsstyrelsen. Syftet med förvärvet är att anlägga en sk fördelningsstation på marken. Det är ett nödvändigt steg för att säkra Nackas elförsörjning under de närmsta decennierna.

Den förvärvade fastigheten inrymmer även andra verksamheter och boende. Nackalistan anser inte att fastighetsförvaltning ingår i bolagets kärnverksamhet, varför en lämpligare modell hade varit att kommunen förvärvat hela eller resterande fastighet. Om innehavet av fastigheten blir långvarigt, kan det vara lämpligt att undersöka om kommunens fastighetsenhet bör gå in som ägare.

För 2025 föreslås en låneram på 12,0 miljoner kronor för det nya bolaget (inklusive checkkredit).

Nacka Energi Försäljnings AB

Nacka Energi Försäljnings AB (NEFAB) är ett bolag som vidareförsäljer el från Mälarenergi.

År 2024 kommer även andra eltjänster och verksamhet att flyttas från Nacka Energi AB till detta bolag, på grund av att elnätbolaget ska renodlas då ny lagstiftning träder i kraft. Nackalistan är representerade i bolagsstyrelsen.

Nacka Vatten och Avfall AB

Nacka Vatten och Avfall (NVOA) är Nackas kommunala bolag för VA och avfallshantering i hela Nacka. Vatten köps från Stockholm Vatten och Avfall AB (SVOAs) och spillvattnet hanteras i SVOAs reningsverk i Henriksdal samt i det förbundsägda Käppalaverket på Lidingö. NVOA har även visst ansvar för dagvattenanläggningar och skyfallshantering. Nackalistan är representerade i bolagsstyrelsen.

Bolaget bedriver verksamhet för två taxekollektiv, VA- och avfallsverksamhet. Bolagets totala nettoinvesteringar för 2025 budgeteras till 334,5 miljoner kronor.

Bolaget planerar att investera i förnyelse av VA-ledningsnät och VA-anläggningar för 160,0 miljoner kronor. Investeringar för stadsbyggnadsprojekt budgeteras till 254,4 miljoner kronor. Anslutningsavgifter på 97,4 miljoner kronor beräknas komma in under 2025, vilket därmed minskar nettoinvesteringarna.

Avfallsinvesteringar (främst kärbyten) budgeteras till 5 miljoner kronor och övriga investeringar till 12,5 miljoner kronor, vilket främst avser digitalisering av vattenmätare.

För att möjliggöra bolagets investeringar föreslås en låneram för 2025 på 1 970 miljoner kronor (inklusive checkkredit), vilket är en utökad låneram på 100 miljoner kronor jämfört med 2024 års budget.

Bolagets driftkostnader för VA-verksamheten förväntas under 2025 öka. Den största ökningen avser inköp av dricksvatten och avloppsrening, vilket främst beror på hårdare miljö- och kvalitetskrav och utbyggnad av kapacitet för att möta framtiden i en växande Stockholmsregion.

Även övriga driftkostnader ökar beroende på prishöjningar, ökade hyreskostnader och återföring av tidigare års underhållsbudget, men också kostnader för avskrivningar och räntor ökar. Med anledning av bolagets kostnadsökningar föreslås VA-taxan för 2025 höjas avseende bruksavgifterna (en periodisk avgift som ska täcka VA-verksamhetens driftkostnader) med i sammanlagt 8 procent. (Förra året höjdes den med hela 23%). De fasta avgifterna (grundavgiften och lägenhetsavgiften) höjs medan den rörliga avgiften lämnas oförändrad. Sommarvatten föreslås utgå ur VA-taxan och i stället regleras via avtal. Särskilda avgifter industriavlopp och sprinkler uppdateras utifrån faktisk tidsåtgång och aktuella timpriser och höjs i genomsnitt med 20 procent.

Anläggningsavgiften (engångsavgift som ska täcka utgifterna för att bygga ut VA-anläggningen till nya fastigheter) föreslås

höjas med 11 procent för att nå kostnads-täckning.

Avfallstaxan föreslås höjas med totalt 10 procent för 2025, genom höjning av miljöstyrningsavgiften för förpackningar med 30 procent, höjning av miljöstyrningsavgiften för matavfall med 30 procent samt höjning av övriga taxor med 9 procent.

Centrala Nacka marknadsbolag AB

Centrala Nacka AB (CNAB) är Nackas kommunala bolag för marknadsföring och försäljning av mark i centrala Nacka. Nackalistan är inte representerade i bolagsstyrelsen. Nackalistan var emot bildandet av bolaget och vill avveckla detta. Vi anser att uppgiften bättre kan lösas inom ramen för kommunens egen organisation, med större transparens och utan de extra administrativa kostnader som det kommunala bolaget medför.

Boo 1:207 AB

Boo 1:207 AB äger fastigheten Nacka Boo 1:207, vilken utgörs av en cirka 8 000 kvadratmeter stor tomt. Fastigheten är av strategisk betydelse för utvecklingen kring kommande trafikplats Boo och bolaget ska säkerställa fastighetens nyttjande ur ett kommunalt stadsutvecklingsperspektiv.

Bolaget budgeterar ett positivt resultat efter finansiella poster för 2025 på 0,2 miljoner kronor, vilket baseras på att bolaget hyr ut fastigheten till kommunen avseende stadsutvecklingsprojektet SOB00.

För 2025 föreslås en låneram på 1,0 miljoner kronor (inklusive checkkredit), vilket är i nivå med 2024 års checkkredit.

Investeringar

Se även under *Investeringsbudget* i kapitlet *Ekonomiska förutsättningar*.

Nackalistan vill göra följande investeringar:

- 👁 Idrottsanläggningar på Järlahöjden.
- 👁 Anlägga Sickla idrottspark inklusive en 11-spelar fotbollsplan.
- 👁 Bygga ett orangeri till Älta kulturhus
- 👁 Bygga nytt kulturhus med bibliotek, möteslokaler, kulturlokaler på Kvarnholmen, Finnboda eller i Henriksdal.
- 👁 **Upprusta kommunala torg.**
- 👁 Bygga en hiss vid Danvikshem.

Nackalistan vill *inte* investera i utkikstorn i Ryssbergen, Nyckelviken eller Velamsund.

Prioriterade arbetsområden för kommunstyrelsen

- 👁 **Tillsätt en haverikommission som får analysera projektet "Nacka bygger stad".**
- 👁 Flytta ansvaret för *konsten att skapa stad* från kommunstyrelsen till kulturnämnden.
- 👁 Tillstyrkan av översiktsplan, programplaner, områdesplaner, start-PM samt detaljplaner ska ske i miljö- och stadsbyggnadsnämnden.
- 👁 Minskning av PR-aktiviteter, representation och tjänsteresor.
- 👁 Fler bostäder till rimligare priser.
- 👁 Utred kommunalt fastighetsbolag.
- 👁 **Stoppa utförsäljningen av välfärdsfastigheter.**
- 👁 Minska utförsäljningen av kommunal mark.
- 👁 **Minska exploateringen i Nacka.**
- 👁 Minskade investeringar och driftskostnader i välfärd genom minskat byggande.
- 👁 Välfärdsfastigheter, idrottsanläggningar, kulturlokaler och naturområden ska planeras in i översiktsplanen.

- 👁 30% skyddad natur ska planeras in i översiktsplanen.
- 👁 Utred en fungerande omstigning mellan buss från Nackas östra delar och tunnelbana.
- 👁 Klargör tunnelbaneavtalets ekonomiska villkor för Nacka.
- 👁 **Utlös tunnelbaneavtalets generalklausul om minskat bostadsbyggande.**
- 👁 **Avbryt projektet *Mötesplats Nacka* och redovisa alla projekthandlingar och kostnader.**
- 👁 Utveckling av digitala verktyg som stöd för projekteringar och upphandlingar.
- 👁 Förbättrad ekonomisk uppföljning genom årliga långtidsprognoser för kommunens ekonomi
- 👁 Högre kvalitet vid avtalskrivning samt uppföljning av avtal och upphandlingar.
- 👁 **Starta en ny naturskola med natur, miljö och klimatfokus.**
- 👁 **Anlägg Sickla idrottspark inklusive en 11-spelar fotbollsplan.**
- 👁 Kommunen ska ta fram en klimatfärdplan för att koldioxidbudgetens riktvärden uppnås.
- 👁 Kommunen ska även mäta externa klimatutsläpp.
- 👁 **Vi vill förbereda för att införa en klimat- och miljönämnd.**
- 👁 Minska energianvändningen i kommunala fastigheter.
- 👁 Arbete för att bli försökskommun med kommunala poliser
- 👁 Tillsätt en ny tjänst inriktad på demokratifrågor.
- 👁 **Beslutshandlingar ska vara allsidigt belysta och av god kvalitet, skickas ut i god tid och beslut behandlas i relevanta nämnder och utskott.**
- 👁 Börja med öppna nämndmöten.

Val- och demokrati- nämnden

Nämndens prioriterade åtgärder och budget presenteras under kapitlet Kommunstyrelsen. Särskilda beslut finns under avsnittet Kommunstyrelsen i kapitlet Särskilda beslut. Nämnden saknar egna mål och indikatorer.

Ansvar och uppgifter

Val- och demokratinämnden ansvarar för den praktiska hanteringen kring de allmänna valen till kommun, landsting, riksdag och Europaparlament. Nämnden ansvarar även för genomförandet av folkomröstningar. Nämnden bevakar demokratifrågor i kommunen och arbetar för att utveckla och fördjupa den demokratiska processen gentemot Nackaborna.

Nackalistan vill att val- och demokratinämnden ska bli en nämnd som den är tänkt att vara. Idag ägnar den sig enbart åt valtekniska frågor, sitt utökade demokrati- mandat till trots. Nackalistan vill att nämnden säkerställer en kontinuerlig uppföljning av demokratifrågorna i kommunen och arbetar för att bevaka, utveckla och fördjupa den demokratiska processen. Ett större fokus ska läggas på att öka den faktiska och upplevda demokratiska insynen, transparensen och möjligheten att påverka även mellan valen. Nackas invånare behöver bli mer involverade i den lokala demokratin.

Resurser

Om kommunen verkligen vill främja och stärka de demokratiska processerna måste tillräckliga resurser avsättas. Nackalistan vill prioritera demokratifrågor genom att tillsätta en särskild tjänst inom nämnden, med ansvar för att arbeta specifikt med demokratiutveckling. Denna person ska bland annat genomföra undersökningar mellan valen för att fånga upp invånarnas önskemål samt deras upplevelser av hur de

kan påverka och delta i de demokratiska processerna. Nackalistan anser att nämndens demokratiuppdrag kan utvecklas och förbättras betydligt.

Öppna nämndmöten

Nackalistan vill att Nacka, i likhet med många andra kommuner, ska ha öppna nämndmöten där medborgare är välkomna, förutom i sekretessbelagda ärenden. De allra flesta ärenden är inte sekretessbelagda. Öppna nämndmöten skulle ge invånarna en större insikt i hur politiker (såväl styrande som i opposition) diskuterar och argumenterar inför beslut.

Oppositionen har i alla demokratier en oerhört viktig roll att spela och måste ha tillräckliga resurser för att kunna göra det. Därför är det viktigt att partier både i majoritet och opposition ges rätt förutsättningar att bedriva ett aktivt arbete.

Medborgarinflytande

Nackalistan strävar efter att öka det lokala inflytandet. Vi vill ge invånarna möjlighet att delta tidigt och uttrycka sina åsikter i frågor som rör plan- och byggprocesser samt andra kommunala beslut. För att öka medborgarnas inflytande kring olika frågor så tycker vi att kommunen borde utreda möjligheterna för medborgarberedning. Nackalistan har lagt fram ett förslag om att kommunen ska utarbeta en policy för en mer fördjupad planprocess som inkluderar en förbättrad dialog med medborgarna. Vi har också föreslagit att kommunen ska införa så kallade demokratiambassadörer, som mellan och inför valen ska informera om hur demokratin fungerar i Sverige och om rösträtten i de olika valen. Även om partierna har ett stort ansvar för detta, anser vi att kommunen också har en viktig roll i att sprida korrekt information till invånarna om valprocessen, mandatfördelning och representation i nämnderna.

Nämnden för arbete och försörjning

Ansvar och uppgifter

Nämnden för arbete och försörjning ansvarar för vägen till egen försörjning via arbetsmarknadsinsatser, ekonomiskt bistånd och den kommunala vuxenutbildningen, samt det samlade ansvaret för flyktingmottagandet inklusive ensamkommande barn och unga. Genom sin verksamhet bidrar nämnden till att Nackabor når egen försörjning och att nackaföretag får god tillgång till efterfrågad kompetens. Nämndens ansvarsområde omfattar också det kommunala aktivitetsansvaret, feriearbeten för ungdomar, budget- och skuldrådgivning samt kommunens dödsbohandläggning.

Läge och utveckling

Nämndens arbetsmarknadsinsatser riktar sig till framför allt till nyanlända inom de första två årens etablering samt individer som får ekonomiskt bistånd. Totalt fick 239 personer arbetsmarknadsinsatser under 2023. Under 2024 föreslog tjänstemännen en förändring av insatserna från tre alternativ till tre nya alternativ med två nivåer vardera. Avsikten är att anpassa de arbetsförberedande insatserna ännu mer till individer som står långt ifrån arbetsmarknaden, vilka utgör en allt större andel av de som får ekonomiskt bistånd.

Förändringen är genomförd och resultatet förväntas under 2025.

Nämnden krymper allt mer. Detta beror framför allt på att allt färre får ekonomiskt bistånd, samt på ett minskat flyktingmottagande nationellt och därmed i antalet som fördelas till Nacka i så kallat kommunalt. Framtiden är dock oviss med tanke på omvärldsläget som Rysslands krig mot Ukraina och Israels attacker på Gaza samt Libanon.

Nämnden för arbete och försörjning	Nackalistas förslag (Mkr)
Summa Nackalistan 2025	-162,5
Budget Nacka kommun 2024	-171,8
Fördjupad utredning kring uppstart medborgarkontor i Fisksätra	- 0,5
Handläggarsöd för ansökning ekonomiskt bistånd	-1,5
Undersöka möjligheten för nyanlända familjer med barn i skolåldern att få boende i Nacka	-0,5
Generell pris- och lönekompensation	-4,7

Även om antalet hushåll som får ekonomiskt bistånd stadigt sjunkit de senaste åren, har som tidigare nämnts fler av de som får bistånd mer komplexa problem.

Nedgången i ekonomiskt bistånd ses över hela landet och kan ha många orsaker, som ett annat arbetssätt, generösare regler för a-kassan samt höjt bostadsbidrag till barnfamiljer som tillkom under pandemiåren. Det finns en motstridighet i att kyrkor och civilsamhället upplever ett ökat tryck på sina hjälpinsatser, men nämndens kostnader för ekonomiskt bistånd går ner.

Det kan ha blivit svårare att komma igenom nålsögat att få bistånd, och de många och långa ansökningsblanketterna kan avskräcka.

Nacka har blivit svårare att få fortsätta bo i; här finns få boenden för tunna plånböcker och kommunen har blivit uppmärksam i medier för social dumpning. Nedgången i kostnader för ekonomiskt bistånd de senaste fem åren kan dock ha brutits. Arbetslösheten har ökat och det höjda

bostadsbidraget ska trappas ner från juni 2025. Att ukrainare nu får folkbokföra sig befaras också bidra till fler ansökningar om försörjningsstöd.

Nämnden fortsätter att kontinuerligt granska underlag för att hitta felaktiga utbetalningar. Även välfärdsbrottslighet från anordnare och leverantörer behöver stävjas och kontrolleras noga när Nacka har så få verksamheter i egen regi. Vid en granskning av anordnare som nämnden låtit genomföra restes ett antal varningsflagg, endast 67 procent av nämndens utförare bedömdes som "seriösa och godkända aktörer".

Förutsättningar för integration

En av nämndens målgrupper är nyanlända flyktingar. Nämnden har tidigare år kunnat visa ett utmärkt resultat, som att nästan 90 procent av de nyanlända blev självförsörjande och nästan lika många hittade egen bostad efter två års etablering. Dock finns bostaden sällan i Nacka.

Ett tryggt och bra boende är en viktig del av integrationen. En stor stress för månganyanlända är just att hitta ett eget boende inom de två år som är ramen för etableringsstödet. Bosökstödet som utvecklades i samarbete med civilsamhället har varit framgångsrikt, men de flesta nyanlända flyttar härifrån efter två år. Bara omkring en av tio hittar bostad i Nacka.

Kommunen dras nu med ökade kostnader för tomhyror, samtidigt som man säljer delar av bostadsbeståndet för att anpassa sig efter det minskade antalet flyktingar. Vi skulle gärna se att kommunen behåller sitt befintliga bestånd och skapar ett nytt kommunalt bostadsbolag som är det viktigaste verktyget en kommun har för att kunna bedriva bostadspolitik.

Det här försvårar troligen redan idag för Nacka att få arbetskraft inom viktiga kommunala områden som förskola, skola och äldreomsorg, men även för regionens vårdenheter och Nackas företag inom omsorg och service. Bostäder till lägre

kostnad behöver skapas i Nackas olika delar och inriktas på att göra Nacka till en kommun för alla i livets olika skeden; unga vuxna, studerande, barnfamiljer, ensamstående föräldrar, de som nyligen separerat eller förlorat sin partner, blivit arbetslös eller sjukskriven såväl som äldre ska alla kunna hitta ett boende som passar just dem i Nacka. Det skulle även göra att Nacka uppfyller Agenda 2030:s mål 11.

Hållbara städer och samhällen

Ett minskat antal nyanlända påverkar nämndens andra verksamheter, till exempel antalet som behöver SFI, vuxenutbildningar och arbetsmarknadsinsatser. Krig i vår närhet och politisk oro i många länder i kombination med klimatkrisen kan innebära nya flyktingströmmar. Desto mer olyckligt att kommunen på ett kortsiktigt sätt avyttrar de lägenheter och boenden som Nacka förvärvade för att möta behovet för några år sedan. Att vi har en fungerande integration som leder till arbete och bostad är avgörande.

Språket är en nyckel in i samhället och en högkvalitativ SFI-utbildning är nödvändig. Kommunen behöver fortsätta arbeta aktivt både för att nå fler med SFI och få upp målnivån inom SFI. Nu startas ett projekt med språkundervisning på Fisksätra Folkets hus och på Igelboda skola. Uppenbarligen har den styrande minoriteten identifierat samma problem som Nackalistan lyfte i vår motion om ett kommunalt SFI i Fisksätra.

Nackalistan ser fortsatt ett behov av att det i Fisksätra inrättas ett kommunalt drivet SFI som inte har vinstsyfte och som kan samverka med Familjecentralen och andra aktörer för att långsiktigt nå fler.

Nackabors utbildningar och erfarenheter ska tas tillvara. Personer ska snabbt kunna komma ut på arbetsmarknaden och bli en tillgång genom sina kompetenser. Många nyanlända har varit egenföretagare i liten eller större skala i sina hemländer. Genom en bra språkutbildning, praktik och kontakt

med näringsliv, föreningsliv och civilsamhälle skapar vi ett inkluderande Nacka.

Kvalitet och värde

Med tanke på att nämnden blir allt mindre anser vi att det kan vara rimligt att överväga om NAF bör slås ihop med socialnämnden och därmed samla personalresurserna under ett paraply.

Nackalistan vill inrätta medborgarcenter i Fisksätra och Orminge där till exempel polis, socialtjänst, Försäkringskassan och föreningar kan samarbeta. Många boende där har svårt att ta sig till Nacka stadshus och kan inte göra sig förstådda per telefon.

Nämnden behöver en indikator som överförmyndarnämnden länge har haft – andel överklagade beslut som ändras efter prövning i rätten. Rättssäkerheten är A och O när konsekvenser av ett felaktigt beslut kan bli ödesdigra.

Under senare år har nämndens personalstyrka minskat kraftigt. Nackas devis har varit att "växa utan att växa". Nackas befolkning har tidigare ökat med ca 2% per år, men den senaste befolkningsprognosen visar på betydligt lägre tillväxt. Det är dock viktigt att antalet anställda inom nämnden hålls på en nivå så att personalen har en god arbetsmiljö och en rimlig arbetsbelastning. Kompetens och erfarenhet ska behållas i kommunen och personalen ges möjlighet att utvecklas.

Digitalisering kan frigöra en del av personalens tid, men det personliga mötet kommer alltid att behövas. Särskilt gäller detta ärenden inom ekonomiskt bistånd, där medborgare ofta är i ett utsatt läge, inte alltid har digitala kunskaper och kan riskera vräkning om de inte får bistånd i tid.

Prioriterade arbetsområden för nämnden för arbete- och försörjning

- 👁 **Inrätta kommunalt drivet SFI i Fisksätra.**
- 👁 Inrätta medborgarcenter i Fisksätra och Orminge.
- 👁 Gör en översyn av ansökningsprocess för ekonomiskt bistånd.
- 👁 Undersök möjligheten för nyanlända familjer med barn i skolåldern att få förlängt boende i Nacka.

Fritidsnämnden

Ansvar och uppgifter

Fritidsnämnden ansvarar för finansiering och uppföljning av fritidsverksamheter och folkhälsofrågor, bland annat genom stöd till föreningar, idrottsanläggningar, fritidsgårdar, öppna träffpunkter och verksamhet på skollov. Nämnden har i uppdrag att underhålla, utveckla lokaler, anläggningar för fritidsverksamhet och skolverksamhet samt att fastställa principer för upplåtelse av lokalerna. I nämndens uppdrag ingår även att följa utvecklingen inom fritidsområdet och att verka för ett varierat fritidsutbud. Nämnden för kontinuerlig dialog med föreningar, anordnare och Nackabor.

Planer och utveckling

Nackas befolkning kommer att växa lite långsammare de närmaste åren. Det är viktigt att möta barns och ungdomars behov av en positiv och meningsfull fritids- och kulturverksamhet. Nacka har under lång tid inte byggt i den takt som behoven ökat och har därför byggt upp en skuld på idrottsanläggningar. Här behöver kommunen satsa mer. Bra förutsättningar för en aktiv fritid för barnfamiljer och unga vuxna gör kommunen till en attraktiv kommun.

Nackalistan vill att kommunen bygger fler idrottsanläggningar, i synnerhet är behovet av idrottsanläggningar i centrala Nacka stort. Det är viktigt att anläggningarna byggs i närheten av bostäder, skolor och allmänna kommunikationer för att vara tillgängligt för så många barn och unga som möjligt och för att kunna samordna till exempel omklädningsrum och parkeringar.

Kapacitetsutredningarna som kommunen gjort tidigare har inte kunnat redovisa tillräckligt stora insatser för att möta behoven av anläggningar. Nackalistan vill att den kapacitetsutredning som presenteras 2025 bättre ska återspegla behovet av nya idrottsanläggningar.

Fritidsnämnden	Nackalistas förslag (Mkr)
Summa Nackalistan 2025	-222,3
Budget Nacka kommun 2024	-192,4
Ökat öppethållande fritidsgårdar	-2,5
Fritidsklubbar i Orminge och Fisksätra samt i Henriksdal sommartid	-1,5
Generell pris- och lönekompensation	-6,4

De signaler vi fått är tyvärr att idrottsföreningarna inte blivit lyssnade på under processen med framtagandet av denna kapacitetsutredning heller. För Nackalistan är det viktigt att anläggningar placeras högst tio minuters cykelväg från där många barn och unga bor.

Det är positivt att Nackas styrande partier på senare tid har börjat inse att de brustit i planeringen av idrottsytor. Även utan en stor ökning av befolkningen i ålder 9–19 år så är exempelvis de befintliga fotbollsplanerna för få för att tillgodose behoven, här krävs stora investeringar.

Det är viktigt att de projekt för planer som beslutades i juni 2023 genomförs så snart som möjligt. Det gäller exempelvis utökningen av Orminge bollplan från 7-spelarplan till 11-spelarplan samt att anlägga en 11-spelarplan på Porsmossen.

Nackalistan är positiva till att arbetena med att lokalisera fotbollsplaner i Ramsmora nu har avbrutits, ett grönområde vi länge ansett vara olämpligt att exploatera. Vi vill även avbryta projektet med ny fotbollsplan i Källtorp då såväl kulturmiljön som trafiksituationen gör platsen olämplig. Vi

har tidigare presenterat bättre förslag på lokaliseringar.

De närmaste åren blir avgörande för framtidens möjligheter för barn och unga att delta i idrotts- och kulturverksamhet. Nacka har möjlighet att vara en av landets främsta idrottskommuner men då krävs det politiker som tar idrotten på allvar.

Mötesplatser och folkhälsa

Nackalistan vill att det ska finnas mötesplatser för fritid och kultur i alla Nackas kommundelar. Kvarnholmen, Finnboda och Henriksdal har utvecklats snabbt och befolkningen ökat. Det är därför av vikt att försöka hitta bra lokaler, som kan fungera som ett nav för föreningslivet. Det är viktigt att fritidsnämnden i samarbete med kulturnämnden tillser att dessa lokaler skapas i alla kommundelar och ser till att vi bygger ett samhälle med liv och rörelse efter skola och jobb.

Invånarnas möjlighet till idrott och rörelse måste beaktas i alla stadsutvecklingsprojekt. Barn och unga i Nacka ska ha samma rätt och samma möjligheter som barn och unga i andra kommuner att ägna sig åt idrott.

Idrottsanläggningar kan också fungera som mötesplatser. För många äldre har exempelvis simhallarna en viktig roll för att träffa andra och umgås. Ur ett folkhälsoperspektiv så är det viktigt att idrottsplatser som riktar sig mot allmänheten placeras nära bostäder där så många som möjligt bor. Kostnaden för till exempel ett simhallsbesök får inte heller bli så hög att det har en exkluderande effekt.

Nackas grönområden och naturreservat är en tillgång även för idrotts- och friluftslivet. Genom att placera aktiviteter för t.ex. spontanidrott på otrygga platser, kan de boende återta dessa platser och göra dem tryggare.

Föreningslivet

Nackabor är aktiva i många föreningar och fritidsnämnden har en viktig roll att stötta alla de eldsjälarna som håller i gång idrotts- och fritidsföreningar i Nacka. Genom att stötta föreningarnas administration med administrationsbidrag kan mer tid och energi ges till själva aktiviteterna. Det lokala verksamhetsstödet är en viktig inkomst för många föreningar, Nackalistan vill utreda om det är möjligt att öka det stödet. Det är viktigt att kommunikationen mellan kommun och föreningar förbättras.

Behovsanalys av fotbollsplaner

Många idrottsföreningar tvingas idag åka långt för att få träningstider och ofta ligger tillgängliga träningstider tidigt på eftermiddagen eller sent på kvällen, vilket hindrar en del barn och ledare att delta. Här såg vi i Nackalistan redan för några år sedan att något måste göras. Därför tog vi för något år sedan tillsammans med nätverket *Rädda Nackaidrotten* fram en ny beräkningsmetod för att fastställa kapacitet baserat på bokningsdata. Metoden kan även appliceras på andra idrotter för att planera var anläggningar bör placeras.

Nacka har enligt den rapport som vi tagit fram ett behov av **åtta nya 11-spelarplaner för fotboll**. De nya fotbollsplanerna bör framförallt lokaliseras till västra Sickla; Danviken, Henriksdal, Finnberget, Kvarnholmen och Finnboda samt i norra Boo inklusive Orminge.

Det är viktigt att den kapacitetsplan som kommunen nu tar fram återspeglar vilket behov som finns av fotbollsplaner, idrottshallar och övriga idrottsanläggningar och att dessa hamnar i närheten av bostäder och skolor.

Det skulle vara bra om det fanns en samordnande funktion på kommunen som kan optimera utnyttjandet av bokningsbara idrottsanläggningar, till exempel genom nyttjande av AI.

Idrottsanläggningar

Nackalistan vill utreda och/eller anlägga följande idrottsanläggningar:

Idrottskluster på Järlahöjden

Idrottsklustret på Järlahöjden är centralt belägen nära grundskolor och gymnasium samt med god kollektivtrafikförsörjning, bland annat den kommande tunnelbanan. Vi vill att man bygger så att det finns möjligheter för fler bussar att gå upp till området och att man utvecklar detta område till ett idrottsnav i Nacka.

Nackalistan vill att de fotbollsplaner som ligger där idag ska finnas kvar. Vi vill se över möjligheterna att istället för ett fotbollstålt på sikt bygga en riktig hall med ventilation samt att en av 11-spelarplanerna utvecklas till en matcharena. Planerna kan användas för Nackaklubbarnas träning och matcher på eftermiddagar och kvällar samt uthyrning till storklubbar och skolor på dagtid. Även möjlighet till friidrott på Järlahöjden ska utvecklas och förbättras

Nackalistan vill att två idrottshallar byggs, varav en är godkänd som matcharena för handboll, basket och innebandy i högsta serierna.

Nackalistan vill ersätta de två befintliga ishallarna med två nya.

Nackalistan vill ersätta den befintliga simhallen med en ny. Den nya simhallen bör ha åtta banor och vara godkänd för tävlingar samt en yta för lek och en undervisningsbassäng. Kommunen ska även utreda om en bassäng med möjlighet för simhopp kan inrymmas, vilket skulle fungera som ett bra komplement till Nackas och kranskommunernas övriga simhallar

Sickla Idrottspark

Nackalistan säger *ja* till Sickla Idrottspark och *nej* till detaljplan Sydvästra Plania med bostäder. Vi vill anlägga en idrottspark med 11-spelarplan och ytterligare faciliteter för lek och idrott, som utreds och utformas i samarbete med Sickla IF.

Porsmossen

Nackalistan har sedan många år föreslagit att anlägga fotbollsplaner här. Kommunen har nu startat en utredning om en 11-spelarplan. Nackalistan vill dessutom utreda om det finns möjlighet till ytterligare en 7- eller 11-spelarplan. Detta idag väldigt otrygga område skulle kunna lyftas ordentligt med hjälp av idrotten. I samband med detta är det viktigt att utreda om man kan underlätta för att få kollektivtrafik hit.

Orminge bollplan

Det moderatledda styret i kommunen vill nu antligen genomföra en utbyggnad till 11-spelarplan bredvid Orminge skola. Nackalistan har föreslagit detta under lång tid.

Bollplan i centrala parken, Orminge

Nackalistan vill anlägga en 5- eller 7-spelarplan med konstgräs på den nuvarande grusplanen. Det är nära till centrum och kollektivtrafik och den boule som tidigare behövde planen har fått nya och fina ytor att spela på.

7-spelarplan i Älta

Nackalistan vill anlägga en 7-spelarplan på den befintliga grusplanen på parkmarken bredvid Sigfridsborgsskolan. Då skolan byggdes ut nyttjades marken till baracker, men nu står grusplanen redo att ställas i ordning, till fotbollsplan, konstgräsbeläggas och användas till skolidrott, spontanidrott och/eller till bokningsbara träningstider. Kommunen har tidigare utlovat en fotbollsplan här, men löftet har ännu inte infriats.

Henriksdal, Finnboda och Kvarnholmen

I detta område har det skett en stor befolkningstillväxt de senaste åren men ingen kapacitetsökning av fotbollsplaner. Det behövs minst en 11-spelarplan och en 7-spelarplan i ett område vars befolkning blir lika stor som i Orminge, Älta eller Fisksätra. Detta arbete måste prioriteras.

Fritidsgårdar

Föreningar och folkrörelser byggde, och bygger än idag, verksamheter i Sverige av egen kraft. Nytt mod, lust och vilja behöver ingjutas i de unga. Det är viktigt att kunna erbjuda alla unga en positiv fritidsverksamhet och möjlighet att träffa trygga vuxna. Nackalistan anser att det är värdefullt med fritidsgårdar i närheten av där unga bor. Därför vill vi att nämnden undersöker om det finns behov av att placera en fritidsgård i området Alphyddan-Finntorp. Unga behöver förvärva kompetens för att genomföra egna idéer under ledsagning av trygga vuxna. Därför behöver vi satsa på framtidens fritidsgårdar som både förebyggande och utvecklande centra såsom:

- **"växthus"**
för lärande, förebyggande och främjande verksamhet. Fritidsgården skall spela en aktiv roll och bidra till att forma ett utvecklingscentrum för engagemang, inflytande och entreprenörskap.
- **öppet hus**
för idéer, engagemang och inflytande. Fritidsgården samverkar med lokala aktörer och är en viktig motor i lokalsamhället.
- **kulturhus/lusthus**
för kultur, glädje, lärande och gemenskap. Dans, teater, spel och idrott ger lust att lära och samarbeta för att skapa nya aktiviteter. Fritidsgården samverkar med andra kulturaktörer.

Framtidens fritidsledare är en samhällsmedveten och allmänbildad pedagog med uppgift att handleda och engagera ungdomar i att genomföra projekt på egen hand. Fritidsgården och fritidsledarna får en viktigare och mer utvecklande roll och ungdomarna blir medskapare till en innehållsrikare vardag. Fritidsgårdarna kan även bedriva utbildning. Lokalsamhället

utvecklas när fler unga får möjlighet att bli företagsamma och kreativa medborgare. Fritidsgårdarna är i grunden ett slags kulturhus och kan med fördel drivas ihop med eller i nära samarbete med lokala kulturhus och föreningar.

Ungdomar efterfrågar fritidsgårdar som är öppna under helger och kvällar. Det kan ske bland annat genom att fritidsgårdar samarbetar med en förening med öppen verksamhet i en närbelägen idrottshall.

Nackalistan satsar på att utveckla en modern och framtidsinriktad verksamhet som ger alla fritidsgårdar möjlighet att hålla öppet på fredag- och lördagkvällar.

Särskilt fokus bör läggas på flickors deltagande i verksamheten eftersom pojkar idag utgör en majoritet av besökarna.

Fritidsklubbar

Det finns ett behov av att ge även 10–12 åringar en meningsfull och utvecklande fritid, och samtidigt förhindra rekrytering till kriminella gäng. Detta har prövats i Orminge med lyckat resultat. Den så kallade Folkanklubben drivs av Folkans fritidsgård med stöd av kommunstyrelsens trygghetsutskott (KSTU). Nackalistan föreslår att verksamheten blir uppdragsfinansierad i fleråriga avtal. Nackalistan föreslår även att en liknande verksamhet startas i Fisksätra och Henriksdal.

Investeringar

Se avsnittet Investeringar i kapitlet för Kommunstyrelsen, där Nackalistan's investeringar i idrottsanläggningar listas.

Prioriterade arbetsområden för fritidsnämnden

- 👁️ **Nya direktiv till den pågående kapacitetsutredningen att även fokusera på behovet utifrån den utredning Nackalistan gjort.**
- 👁️ Utred om lokalt aktivitetsstöd kan effektiviseras för att bättre stödja föreningarna.
- 👁️ **Projektera för en fritidsgård i Henriksdal/Finnboda/Kvarnholmen.**
- 👁️ **Prioritera mark och medel för idrotts- och kulturanläggningar nära de unga, skolor och kollektivtrafik.**
- 👁️ Idrottsplatser, hallar och lokaler ska planeras in tidigt i områden som ska utvecklas.
- 👁️ Fördjupa kontakterna med föreningsledarna och dra nytta av deras kunskaper och anlita dem vid utredningar.
- 👁️ Utveckla fritidsgårdarna till moderna och framtidsinriktade verksamheter med öppethållande på fredags- och lördagskvällar.
- 👁️ Öka tillgången för föreningar till kommunens lokaler under helger och lov.
- 👁️ **Starta fritidsklubbar i Orminge och Fisksätra samt sommartid i Henriksdal.**

Kulturnämnden

Ansvar och uppgifter

Kulturnämnden ansvarar för finansiering och uppföljning av kulturverksamheter, bland annat bibliotek, kulturhus och kundval kulturskola. Nämnden ger stöd till kulturlivet och förutsättningar för tillgängliggörande av offentlig konst och kulturarv. Barn, unga och personer med funktionsnedsättning är prioriterade målgrupper. Kulturnämnden har i uppdrag att underhålla och utveckla funktionella anläggningar och platser för kulturverksamhet, verka för adekvat bevarande av kulturhistoriskt värdefulla miljöer och föra dialog med föreningar, kulturaktörer och Nackabor.

Kultursatsning

Nackalistan satsar på kulturen i vårt budgetförslag. Det inrymmer kultur för alla åldrar att njuta av, själv skapa, öka sina kunskaper med, glädjas åt, förargas av, komma samman i, ifrågasätta/ifrågasättas av och fördjupa demokratin. Värdet av detta går inte att mäta. Vi vill med vårt budgetförslag stärka kulturens roll i Nacka.

Bibliotek

Biblioteken i Nacka spelar en central roll som mötesplatser och informationshubbar för kommunens invånare. De ska fortsatt vara lugna, inspirerande miljöer för möten, kunskapsutbyte och besök av barn- och elevgrupper. Som kunskapscentrum ska biblioteken erbjuda ett brett utbud av medier, både för nöjesläsning och studier.

Nackalistan vill säkerställa att alla bibliotek i kommunen tillhandahåller tysta rum för studier, så att medborgare i alla åldrar får möjlighet att studera och läsa i en ostörd miljö. Vi vill också utveckla biblioteken genom uppsökande verksamhet för att nå de invånare som har svårt att själva ta sig till biblioteket.

Kulturnämnden	Nackalistas förslag (Mkr)
Summa Nackalistan 2025	-167,2
Budget Nacka kommun 2024	-152,4
Ökade anslag till kulturverksamhet	-2,0
Projektering kulturhus på Kvarnholmen, Finnboda eller i Henriksdal	-1,0
Ökning av kulturcheck	-1,5
Lässsatsning för barn och unga, särskilt i utsatta områden	-0,5
Utredning av scen, Tollare	-0,2
Generell pris- och lönekomensation	-4,7
Riktad kultursatsning äldreboenden	-1,0
Tillskott drift av Älta kulturknut.	-0,2

Bildning och läskunnighet är avgörande för att skapa aktiva samhällsmedborgare.

Därför vill Nackalistan göra en särskild satsning på läsfrämjande insatser riktade till barn och unga, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden. Alla barn ska ges möjlighet att lära sig svenska och tidigt upptäcka litteraturens magiska värld.

Biblioteken i Nacka ska också leva upp till nationella krav och rättigheter för minoriteter och andra språkgrupper. Det innebär att tillgång till litteratur och media på olika språk ska vara en självklarhet, samt

att service och anpassade resurser ska finnas för funktionsvarierade grupper.

I takt med att Nacka växer, behöver även bibliotekens ytor anpassas. Detta gäller särskilt Fisksätra bibliotek, samt biblioteken i Älta och Orminge där befolkningen ökar kraftigt. Nackalistan föreslår även att ett nytt bibliotek öppnas i Kvarnholmen, Finnboda eller Henriksdal, för att möta behoven hos invånarna i dessa områden.

Utöver de kommunala biblioteken vill Nackalistan göra en satsning på skolbiblioteken, som har en viktig roll i att främja barns och ungas läsutveckling. Mer om detta finns att läsa under kapitlet om utbildningsnämnden.

Kulturhus

Nackalistan vill ha kulturlokaler samt mötes- och föreningslokaler i samtliga kommunaldelar. Älta Kulturknut, Fisksätra Folkets hus och Boo Folkets hus är lika viktiga som Dieselverkstan i Sickla.

Nackalistan vill även anlägga ett nytt bibliotek, mötes- och föreningslokaler på Kvarnholmen, Finnboda eller i Henriksdal.

Mötesplatser fungerar som ett kitt som socialt fogar ihop de som bor i området, inte minst i områden med många nyinflyttade invånare. Kommunen måste bättre lyssna på kulturaktörernas och föreningarnas behov vid lokalplanering.

Nackalistan ser ett mervärde i att det är lokala krafter och föreningar som driver de olika kulturhusen. Den lokala förankringen är A och O för en fungerande verksamhet varför kommunen måste ge lokala krafter rätt förutsättningar för att driva kulturhus.

Det är viktigt att de nya kulturhus som kommer att byggas i Älta och Fisksätra centrum förses med tillräckligt stora och ändamålsenliga lokaler.

Älta kulturhus ska inrymmas med möteslokaler för föreningsliv, inklusive verksamhet för seniorer. En gemensam foajé för utställningar och sittplats kan här delas mellan bibliotek, kulturhus och fritidsgård.

Dessvärre rymmer det planerade kulturhuset inte fler personer än dagens lokaler - trots en avsevärd befolkningsökning. Nackalistan verkar för att få till större och mer ändamålsenliga lokaler, och vill nu som en kompromiss bland annat komplettera det planerade kulturhusbygget med ett *orangeri*. Det kan bli en öppen och tillgänglig mötesplatsyta för invånare i alla åldrar.

Fisksätra folkets hus behöver så snabbt som möjligt få en permanent placering. Den byggnad de huserar i just nu kommer inte att finnas kvar då marken ska nyttjas till bostäder. Kommunen måste snarast klargöra en ny plats för kulturhuset. Nackalistan vill undersöka en möjlig placering i det före detta museet Hamn som idag står tomt. Genom att fylla huset med liv och kultur skulle även de övriga aktörerna i huset ges bättre förutsättningar.

Scen

Nackalistan vill utreda möjligheterna till en utescen i Tollare. Det bör finnas en scen i varje kommunal del där invånarna kan ta del av framträdande från kulturutövare, professionella och lekmän. Det är viktigt att teatern får en större möjlighet att agera i Nacka, vi är en kommun med över 100 000 invånare och skulle verkligen kunna bära en stadsteater med ensemble kopplad till den. Denna grupp ska inte drivas av kommunen men kommunen måste ge eldsjälarna rätt förutsättningar för att kunna växa och utvecklas i Nacka.

Konst

De konstprojekt som inryms i "*Konsten att bygga stad*", ska flyttas till kulturnämnden som har erforderlig kompetensen och tid att arbeta med konsten.

Enprocentmålet för konst vid nybyggnation ska redovisas så att det går att följa upp att målet nås. Nackalistan vill dra ned på alla konstprojekt av PR-karaktär. Alla konstprojekt ska tillåta konstnärlig

öppenhet, yttrandefrihet och hållas på armslängds avstånd från politiken.

Kommunal konst ska diarieföras och underhållas så att inget av Nackas gemensamma konstverk försvinner. Det är också viktigt att den offentliga konsten skyltas och uppmärksammas, så att invånarna har lätt att ta del av den.

Musik

Lokaler för musikutövning behöver skapas med ändamålsenliga utrymmen och lämplig akustik. Olika former av musikutövande är nu en storindustri och viktiga framtida jobb för många. Det är viktigt att de ungdomar som musicerar i olika band, till exempel orkesterskolan, ska ha möjlighet att göra så i lämpliga lokaler.

Kulturhistoria

Nacka är en kommun med en rik historia och unika kulturmiljöer som vi har ett ansvar att bevara för framtida generationer. Nackalistan strävar efter att skydda och värna dessa värdefulla kulturhistoriska miljöer.

Vi motsätter oss exploatering av de kulturhistoriskt värdefulla miljöerna vid Källtorp.

Nackalistan anser att det är angeläget att bevara det arv och den historia som finns i stationshusen längs med Saltsjöbanan och har motionerat om att byggnadsminnesmärka Saltsjöbanans historiska stationshus, väntkurer, verkstadshall och bangårdar. Vi är också för bevarande eller flytt av sekelskiftsvillan på Sjötorpsvägen samt bevara den k-märkta chefsbostaden på Finnboda varvsväg. Dessa visar på vår historia och Nackas framväxt.

Det är av stor vikt att Nackas kulturarv och historia dokumenteras, särskilt nu när kommunen genomgår omfattande förändringar. Nackalistan anser att all exploatering av kulturhistoriska miljöer måste ske med stor restriktivitet och noggrann hänsyn till deras unika värden.

Barn och unga

Skolor och ungdomar ska ha kulturanslag och checkbelopp så att de dels kan få ta del av kultur av olika slag, dels att de har möjlighet att genomföra egna teater- och musikalprojekt.

Alla skolbarn och -ungdomar ska minst två gånger per läsår få en film-, teater- eller konsertupplevelse. Kulturlivet i skolorna kan lägga grund för ett livslångt intresse och i vissa fall karriärer. Kulturnämndens ansvar är att tillhandahålla ett antal kulturutövare till skolan så att det finns en mångfald av alternativ att välja på.

De senaste åren har varit tuffa för många i kulturbranschen. Vi vill att lokala föreningar ska kunna fortsätta frodas och ha möjlighet att anordna så bra verksamheter som möjligt för Nackaborna. Därför vore en möjlig satsning att låta kommunen upprätthålla lokaler av varierande storlek för en liten eller ingen kostnad.

Många av de aktiviteter som anordnas i kulturhusen bör också kunna vara kostnadsfria, Nackalistan vill undersöka om det finns andra finansieringsalternativ än att barn och unga behöver stå för kostnaden. Vi vill att kulturaktiviteterna ska vara tillgängliga för alla och är oroliga för att kostnaden avskräcker vissa från att delta.

Äldre

Äldre ska kunna leva och ta del av kulturupplevelser, även när kroppen inte orkar lika mycket som förut. Nackalistan föreslår att kulturnämnden tar fram ett program för att öka kulturinslagen på kommunens äldreboenden.

Investeringar

Se avsnittet Investeringar i kapitlet för Kommunstyrelsen, där Nackalistas investeringar i kulturanläggningar listas.

Prioriterade arbetsområden för kulturnämnden

- 👁️ Gör en lässatsning för barn och unga i särskilt i utsatta områden.
- 👁️ Skapa tysta utrymmen för studier och läsning på biblioteken.
- 👁️ Fördela medel till ökade litteraturinköp med fokus på språk, barns och andra gruppers specialbehov.
- 👁️ **Nya kultur-, möteslokaler och bibliotek i Henriksdal/Kvarnholmen.**
- 👁️ Skyndsamt hitta en permanent placering av kulturhuset/folkets hus i Fisksätra.
- 👁️ Ökade anslag till kulturverksamhet, inklusive teater och scen-framträdanden i alla kommundelar.
- 👁️ Utred en scen i Tollare.
- 👁️ **Skapa rätt förutsättningar för lokala föreningar att driva kulturhusen.**
- 👁️ **Bevara och skydda kulturhistoriska miljöer.**
- 👁️ Skapa fler möjligheter för konsert-, teater- och kulturupplevelser för elever.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Ansvar och uppgifter

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden (MSN) ansvarar för myndighets- och huvudmannauppgifter inom samhällsbyggnads- och miljöområdena. Detta inkluderar detaljplaner, programplaner, beslut i miljö- och hälsoskyddsfrågor samt beslut angående bygglovsansökningar.

Planprocessen

Nackalistan anser att *subsidiaritetsprincipen* ska gälla, d v s att besluten tas på lägsta effektiva nivå, vilket är i linje med Nackas styrmodell. Det betyder för denna nämnd att vi vill att samtliga start-PM, detaljplaner, planprogram, områdesplaner, och översiktsplan ska tillstyrkas i nämnden. Även yttranden på regionala utvecklingsplaner och liknande remisser ska hanteras i denna nämnd. Nackalistan vill att nämnden ska ha det övergripande ansvaret för stadsplanering, eftersom den bärbärar rätt kompetens och resurser. Det ekonomiska ansvaret ska dock fortsatt ligga i kommunstyrelsen.

Arbetet med att ta fram en ny översiktsplan för Nacka kommun under 2023–2025 har tvärtemot vårt budgetförslag bedrivits i kommunstyrelsen i stället för MSN. Nackalistan anser också att arbetet med framtagandet av samrådsförslaget varit långt från optimalt med sent utskickade beslutshandlingar, dessutom under semestern 2024, vilket resulterade i att förslaget inte förankrades politiskt innan det ställdes ut på samråd till övriga kommuner, myndigheter, företag, organisationer och invånare. Inte ens kommunens egna nämnder hade fått ge input till översiktsplanen, varför till exempel inte MSNs synpunkter finns med i översiktplaneförslaget.

Miljö och stadsbyggnadsnämnden	Nackalistas förslag (Mkr)
Summa Nackalistan 2025	-42,1
Budget Nacka kommun 2024	-40,3
Utredning och införande av ny detaljplaneprocess	- 0,2
Satsning på att uppdatera "omoderna planer"	-2,0
Utredning av alternativ lösning till slut-täckning av Boo-tippen i Dalkarlsängen	-0,5
Generell pris- och lönekompensation	-1,1

Nackalistan vill att kommunens invånare välkomnas att ta del av och involvera sig i stadsbyggnadsplanerna. Vi har motionerat om samråd kring start-PM och föreslagit att kommunstyrelsen väljer ut ett pilotprojekt för detta. Vi verkar även för att en större andel samrådsmöten hålls fysiskt ute i kommundelarna.

Om kommunens invånare får reell möjlighet att tidigt kunna påverka planerna, inklusive vilka volymer och vad som byggs, så kommer invånarnas kunskaper bättre tillvara, de blir mer nöjda och det minskar risken för överklaganden vilket spar tid och pengar i planprocessen.

Om möjligt så ska relevanta underlag som artinventeringar vara tillgängliga vid under samråden så att kommuninvånare, föreningar och remissinstanser kan komma in med synpunkter givet informationen i dessa.

Översiktsplan

Nackalistan vill minska nybyggnationen och skapa en levande stad med liv och utrymme för barn, äldre, arbetsplatser, välfärd, fritid och verksamheter. Nacka ska inte vara en sovstad. Omvärldsförändringar som klimat-anpassning och minimering av klimat-utsläpp, energikris, förändrade resmönster, bostadsförsörjning, markanvändning och skärpta beredskapskrav ska beaktas i den nya översiktsplanen.

Idrottsplatser ska ligga centralt i varje kommunal del och kunna nås med kollektiva färdmedel. Lokala centrum ska växa och blomstra i samtliga kommunal delar. Kultur och möteslokaler ska helst placeras i de lokala centrumen ihop med verksamhetslokaler och affärliv. Trafiklösningar och framkomlighet ska beaktas i all stadsplanering, inklusive spårbunden trafik, buss, båt, bil, cykel och gångtrafik.

Nackalistan vill bygga på redan ianspråktagen mark och bara undantagsvis nyttja naturmark och då med låga naturvärden. Vid all planering ska hänsyn tas till biologisk mångfald. Växtlighet och träd minskar luftföroreningar och renar dagvatten, dämpar buller, bidrar till biologisk mångfald, binder kol och minskar konsekvenserna av klimatförändringar. Befintliga våtmarker ska i största utsträckning bevaras och gamla våtmarker återställas. De är viktiga för dagvattenrening och skyfallshantering och är även bra för klimatet då även de binder kol.

Såväl barnperspektiv som äldreperspektiv ska vägas in i översiktsplaneringen. Ytor för skolgårdar, idrott, föreningsliv, kultur, lekplatser och fritid ska planeras i översiktsplanen. Ytor för dagvattenrening och skyfallshantering ska beaktas. Grönområden, friluftsområden och naturreservat ska vara med i översiktsplanen. Likaså ska ytor för avfallshantering såsom kretsloppscentraler och återvinningsstationer beaktas.

Programplaner och områdesplaner

Områdesplaner eller programplaner kan tas fram som stöd i en detaljplaneprocess. Det bör finnas en tidplan samt inte gå för många år innan en områdesplan eller programplan ersätts med en juridiskt bindande detaljplan, eftersom detta medför problem till exempel vid bygglovsgivning som sker mot befintlig detaljplan.

De existerande men föråldrade programplanerna för bland annat Centrala Nacka, Fisksätra centrum och Älta Centrum refereras i översiktsplanen utan att peka ut exakt vilka delar som är relevanta. Programplanerna bör antingen revideras, för att återspegla dagens situation, eller förpassas till arkivet och ersättas med en annan plan. Idag råder det tveksamheter vad som avses gällande planeringen för dessa områden, vilket inte är bra.

Även det föråldrade grönstrukturprogrammet ska uppdateras under 2025 och linjeras med den nya översiktsplanen.

Detaljplaner

Hänsyn till befintliga byggnader, miljö och kulturarv samt estetiska värden ska betraktas vid gestaltning. Stadsarkitektens roll är viktig i exploateringsprojekt, även med externa aktörer. Kommunen ska våga vara visionära och ställa krav. En strävan efter hög kvalitet såväl i funktion, gestaltning och materialval ska genomsyra verksamheten.

Solstrålning och ljusinsläpp, buller, vind, siktlinjer inklusive möjlighet att se grönska, träd och vatten ska vägas in vid planering av bostäder. Dagvatten ska omhändertas och renas lokalt, s k LOD. Dagvattennätet ska klara ett 10-årsregn med låga utsläpp av orenat vatten. Skyfallshantering ska beaktas och ytor för detta avsättas. Även andra ekosystemtjänster behöver tillvaratas i detaljplaneringen. Förlust av dessa behöver kompenseras. Här kan konceptet grönytefaktor användas, dock med viss

varsamhet då förlorad natur aldrig kan kompenseras fullt ut.

Befintliga grusvägar och öppna diken ska bevaras där det är lämpligt för att få en naturlig dagvattenrening. Asfalterade och andra hårdgjorda ytor ska minimeras. Skyddsvärda träd ska pekas ut i nya detaljplaner och förses med planbestämmelse.

Tryggheten måste öka. Inom nämndens ansvarsområde innebär det detaljplaneplanering för en säker miljö med god belysning som är fri från klotter, skräp, nedsmutsning och mörka vrår.

Vid tveksamhet om en plan medför betydande miljöpåverkan ska kommunen välja *utökat planförfarande* med miljökonsekvensbeskrivning för att få ett förbättrat faktaunderlag.

Naturvärdesinventeringar ska ha *hög* intensitet i stället för *medel* som medför stora osäkerheter ofta leder till att invånare får göra egna naturinventeringar.

Även parker och grönområden får gärna detaljplaneras och förses med planbestämmelser. Offentliga ytor ska i regel vara allmänna platser med kommunalt huvudmannaskap.

Detaljplaner med beroende mot andra detaljplaner ska inte antas innan den andra planen är beslutad. Exempel där så har skett är *Dalvägen-Gustavsviksvägen* med en bussgata som slutar i tomt, då detaljplanen *Dalkarlsängen* är lång ifrån färdigutredd och nu med stor sannolikhet inte ser ut att bli av. Även detaljplanen *Ryssbergen* har ett beroende mot *Södra Vikdalen*, och borde inte antagits även av det skälet.

De som omoderna planerna är föråldrade detaljplaner som tillåter större och högre byggnation än vad som är lämpligt eller ens ursprungligen avsetts, alternativt saknar skyddsbestämmelser för träd eller markanvändning eller en kulturhistorisk byggnad. Hit räknas även bebyggd mark som saknar detaljplan, som *oplanerad* mark. Projektet *omoderna planer* innebär att en detaljplan taggs fram eller ändras på initiativ

och bekostnad av kommunen själv i stället för på beställning av en kommersiell aktör eller privatperson. Nackalistan föreslår en utökad projektbudget och vill att omoderna planer uppdateras i betydligt större utsträckning än idag. Prioriterat är bland annat att planlägga det idag oplanerade villaområdet i Björknäs.

Frimärksplaner (detaljplan för en eller enstaka fastigheter) ska undvikas. Alla detaljplaner ska på sikt digitaliseras enligt en ny nationell standard.

Bygglov och dispenser

Bygglovsgivning är en myndighetsutövning som till stor del kan delegeras till tjänstemän. I tveksamma fall ska nämnder eller utskottet avgöra frågan. Det är då viktigt med ordentliga beslutsunderlag, där tjänstemannens utlåtande väger tungt. Juristhjälp ska finnas tillgänglig även för oppositionen så att besluten bli väl grundade. Såväl lag som lagens intentioner ska följas. Nackalistan har en restriktiv hållning till dispenser från naturreservatsföreskrifter och strandskydd.

Den digitalisering som bland annat bygglovsenheten genomgår har visat på effektivitetsvinster såväl som förbättrade tjänster emot kund. Nackalistan är positiva till ytterligare digitalisering.

Miljötillsyn

Miljötillsynen ska vara kontinuerlig och god. Ventilation och luftkvalité i skolor och andra välfärdsfastigheter ska regelbundet kontrolleras. Vid byggarbeten ska man kontrollera att inga miljögifter eller orenat dagvatten släpps ut, under såväl byggfas som när byggnationen är klar.

Provtagning av mark efter avveckling av miljöfarliga verksamheter, till exempel bensinstationer, ska ske skyndsamt så att krav kan ställas på verksamhetsutövaren för sanering. Bräddning av avloppsvatten måste rapporteras omgående, utredas och förebyggas. Tillsyn av konstgräsplaner, som

tillkom 2021 bland annat på Nackalistan
initiativ ska fortsätta.

Den utredning av täckning av den s k Boo-
tippen i Dalkarlsängen, som utfördes 2016,
bör kompletteras med en ny utredning för
en alternativ metod. Detta alternativ skulle
kunna medföra att marken kan jämnas ut
före sluttäckning och användas till gata,
idrott och eventuellt även till bebyggelse. Vi
är nu glada att Alliansen ansluter sig till oss
och inte längre vill exploatera området med
ny skola, tryckbankar, vägbygge i våtmarken
och ett logistikcenter med tippade massor.

Tillsynsplanen granskas och utökas årligen
och ambitionen ska vara att verksamheten
utökas och utvecklas. Miljötillsynen ska
göras enligt plan och inte till största del
baserad på inkomna anmälningar.
Goda exempel är tillsynen av mataffärer och
restauranger, inte minst under pandemin.

Prioriterade arbetsområden för miljö- och stadsbyggnads- nämnden

- 👁️ **Subsidiaritetsprincipen ska gälla – start-PM, detaljplaner, planprogram, områdesplan, och översiktsplaner ska tillstyrkas i nämnden.**
- 👁️ Inför en fördjupad medborgardialog i planprocessen inklusive tidigt samråd.
- 👁️ **Motverka planering av bebyggelse på följande mark:**
  - grönområden med höga naturvärden
  - våtmarker
- 👁️ **Planlägg ytor för idrott, kultur och möten i samtliga kommunalar**
- 👁️ Planlägg skol- och förskolegårdar med ytor enligt Boverkets rekommendationer.
- 👁️ Säkerställ tillräckliga ytor för gator och trafik i översikts, program och detaljplaner.
- 👁️ Mät och säkerställ avstånd till grönområden och friluftsområden i detaljplaner.
- 👁️ Skydda träd i detaljplaner.
- 👁️ Säkerställ ytor för avfallshantering och återvinning i detaljplaner och bygglov.
- 👁️ **Åtgärda "omoderna planer"**.
- 👁️ Utveckla digitala verktyg som stöd för planprocess och bygglovsprocess.
- 👁️ Utred alternativ lösning av Boo-tippen, med utjämnad mark före sluttäckning och möjlig användning till gata, idrott och bebyggelse.

Natur- och trafiknämnden

Ansvar och uppgifter

Natur- och trafiknämnden ansvarar för kommunens vägar, gator och övrig allmän platsmark samt park- och naturmark. Nämnden är remissinstans för nya detaljplaner samt ansvarar även för kommunens uppgifter inom trafikområdet.

Gator, torg och parker

Gatumiljön ska vara attraktiv, trafiksäker med tillräckligt breda gångstråk, cykelbanor, körfält och busshållplatser. Många stadsgator och torg ska även förse med trädalléer eller andra stadsträd i skelettjordar. Almar i parker och stadsmiljöer ska vaccineras mot almsjuka. Belysning av såväl gator som parkstråk ska utformas energi- och kostnadseffektiv med omtanke om medborgarnas trygghet och med naturhänsyn i grönområden.

Publika laddstolpar för elbilsladdning ska finnas i tillräcklig mängd i alla kommundelar, både för snabbaddning samt laddning över natten.

Nackalistan vill rusta upp kommunala torg i Finnboda, Finntorp och Kvarnholmen, och förse dem med träd, grönska och planteringar. Katarina Taikons Torg har skyltats, försetts med plakett och invigts under 2024 på initiativ av Nackalistan.

En plats för torghandel bör anvisas i centrala Nacka. En kommunal hiss ska byggas vid Danvikshem, så att seniorerna på berget ska kunna ta sig ned från sitt boende till Finnboda torg med butik, busshållplats och båtbygga. Vi vill även undersöka möjligheten till en hiss upp till Henriksdalsberget nerifrån Henriksdal. En gångbro mellan Sickla och Henriksdalsberget har 2024 utretts, på bland annat Nackalistans uppmaning. Även Finntorpsbron byts ut, breddas och återinvigs 2025, vilket vi medverkat till.

Gator, gångbanor och cykelbanor ska underhållas, vegetation klippas sommartid och snöröjning/halkbekämpning ska skötas vintertid. Prioriterade cykelstråk ska även fortsättningsvis sopsaltas.

Natur- och trafiknämnden	Nackalistans förslag (Mkr)
Summa Nackalistan 2025	-503,1
Budget Nacka kommun 2024	-439,3
Förstärkt vinterunderhåll	-0,5
Förstärkt skräp-plockning och klottersanering	-0,5
Utred naturreservat <i>Svindersvik</i>	-0,3
Utredning vision <i>Skutviken</i>	-0,3
Utredning våtmarkspark Älta (västra delen)	-0,5
Utredning gångväg Saltsjöbanan - T-banestation Järla	-0,25
Utredning hiss Henriksdalsberget	-0,5
Utredning offentliga toaletter	-0,3
Generell pris- och lönekompensation	-14,6

Barnen ska ha säkra och moderna lekplatser och tillgång till bollplaner för spontanlek. Utegym, hundrastgårdar och tillgänglighetsanpassade badplatser försedda med toalett ska fortsatt finnas i alla kommundelar. Vi vill även på sikt införa

offentliga toaletter på andra ställen. Försöket med stadsodling i pallkrage, som gjordes 2021 på initiativ av Nackalistan, ska utvärderas och eventuellt återupptas. Parker ska skötas och nya parker anläggas bl a i centrala Nacka och i Kyrkviken. En tillgänglighetsanpassad gångförbindelse mellan T-banestation Järla och Saltsjöbanans station Saltsjö-Järla bör utredas i samarbete med Region Stockholm.

Natur

Många personer väljer Nacka som sin bostadsort på grund av naturen. Artrika grönområden bidrar till biologisk mångfald samt till rekreation. Både naturvärden och friluftslivet ska värnas och utvecklas. Särskild hänsyn bör tas till nyckelbiotoper, de sk gröna kilarna samt och spridningsområden för ek och eklevande arter. Hänsyn till kulturmiljön ska också beaktas.

Nackalistan har som mål att minst 30% av Nackas mark ska skyddas. Nackalistan vill utöka naturreservaten *Skarpnäs*, *Nyckelviken*, *Velamsund*, *Skogsö* och *Ryssbergen* samt instifta naturreservat i *Skuruparken*. Detta inkluderar bland annat att skydda *Vinterbrinksskogen*, dvs grönområdet mellan Igelbodaplatån och Fiskarhöjden inklusive Igelbodatomterna, och inkludera det i *Skogsö* naturreservat.

Vi välkomnar uppdraget att nämnden ska få i uppgift att skydda 2,5 % av Nackas natur genom naturreservat, biotopskydd eller naturvårdsavtal, vilket om och när det kan genomföras skulle innebära en utökning av Nackas skyddade natur med 2,5 % till totalt ca 27 %.

Bland annat föreslås nu natur kring Svindersviken att erhålla skydd, vilket Nackalistan motionerade om redan 2022. Vi ville i motionen utreda ett större och sammanhängande grönområde som bl a även omfattade Svindersberg, södra Finnberget och Östra Kvarnholmen, men de största grönyrtorna är exakt samma som i vår motion som avslogs 2023. Även Skuruparken föreslås få ett skydd genom naturvårdsavtal vilket Nackalistan

välkomnar, även om det inte helt ersätter den naturreservatsbildning som pågick men Alliansen stoppade 2020. Stora ytor i Boo föreslås skyddas, bl a med biotopskydd i *Vargskogen* i Björknäs som utgör en viktig lokal grön oas. Nackalistan har länge krävt att kommunal mark med nyckelbiotoper ska bevaras.

Ett dubbelt så stort grönområde än som nu föreslås måste dock skyddas för att nå 30%-målet. Vi har sedan 2023 begärt att kommunen snabbtredet möjligheten att ingå naturvårdsavtal med markägaren i Erstavik för att skydda skog med höga naturvärden från avverkning. Vi vill även att vandringsleder fredas från hyggesbruk.

Nackas naturreservat ska främst bestå av natur och inte tillåta nya anläggningar annat än de som krävs för friluftslivet. Vi vill satsa på att undersöka naturskyddsföreningarnas *Vision Skutviken* i Skarpö naturreservat där förfallna varvsbodas och bryggors renoveras till förmån för friluftslivet, t ex för scouter. Nya marinor, grustäkter, stenkrossar och andra verksamheter ska inte medges i naturreservaten.

Den nya *naturvårdsplanen*, som även inkluderar en *pollineringsplan* som Nackalistan motionerat om, ska färdigställas och kommunens grönområden ska skötas i enlighet med denna. Kommunen bär även verka för att privat mark sköts enligt denna, genom information, frivilliga överenskommelser och naturvårdsavtal. Naturvård med häst, som tillkom på initiativ av Nackalistan, har fortsatt under 2024 med arbetshästen *Fröa*.

Vatten

Rent dricksvatten är livsviktigt. Tillförlitlighet i den ordinarie kedjan för dricksvattenförsörjning ska utredas och nödvattenplanen och reservvattentäkten ska underhållas.

Havsmiljön i Baggensfjärden och längs Nackas norra kust ska renas i samverkan med grannkommuner, region och stat i enlighet med EUs vattendirektiv.

Nackas sjöar ska nå god ekologisk och kemisk status enligt EU:s Vattendirektiv. Olika reningsmetoder, till exempel aluminiumfällning, dagvattendammar och reduktionsfiske, ska utredas och införas enligt de åtgärdsplaner som tagits fram för många av Nackas sjöar. Den östra delen av Älta våtmark ska bevaras och en våtmarks-park i dess västra del anläggas. Bidrag från Naturvårdsverket ska sökas för medfinansiering av dessa åtgärder. Även framtidsfonden kan användas. Badvattenprover tas tre gånger per år vid Nackas badplatser och vattnet ska vara tjänligt.

Trafik

Nacka behöver ha större fokus på framkomligheten i trafiken, som är under all kritik. Trafikanalyser bör göras fortlöpande tillsammans med andra myndigheter och aktörer, t ex Trafikverket. Dessa ska analysera trafikmängderna på lång sikt när Nacka Stad planeras vara färdigbyggt (2040–2045), men även hur ombyggnadsarbetena påverkar trafiken på kortare sikt (främst till 2035).

Vid de många kommande trafikarbetena måste störningar minimeras genom att samordna vägarbeten (så att t ex inte två parallella vägar stängs av samtidigt) och genom god planering samt omskyllning för alla trafikslag. Vissa stora trafikarbeten ska undvikas helt genom att slopa projekt som till exempel detaljplan Ryssbergen eller upphöjd Saltsjöbana. Trafikverkets brukaravgifter på nya Skurubron bör slopas.

Trafiksäkerheten ska främjas, inte minst utanför skolorna där många barn vistas. Miljövänliga alternativ som cykel, bilpooler och kollektivtrafik ska främjas. Infartsparkeringar för både cyklar och bilar behövs för att få fler att åka kollektivt. De bör vara avgiftsfria mot uppvisande av giltig SL-biljett. Satsningar på cykeltrafik återstår; utbyggda regionala cykelstråk enligt Nackas cykelstrategi, hyrcyklar (genom gemensam i upphandling med Stockholms Stad och ev. regionen), möjlighet att ta med sig cykel på

Saltsjöbanan, infartscykel-parkeringar i garage invid de kommande tunnelbane-stationerna och tvärbanan samt en satsning på att höja kvaliteten på den stora andel av det existerande cykelvägnätet som har betydligt lägre standard än den som tillämpas för nyanläggning idag. Trafiksituationen på Kvarnholmsvägen ska utredas. Antalet elsparkcyklar har kraftigt minskat under 2023 efter att dessa reglerats genom frivilliga avtal 2021 och ny lagstiftning 2022.

För att öka andelen kollektivtrafikresenärer krävs insatser. Prognosen pekar tyvärr mot att andelen kollektivresenärer inte ökar tillräckligt mycket ens om tunnelbanan blir klar 2030. Andelen bilister förväntas då ha minskat med endast 1% år 2040.

Saltsjöbanans vagnar ska moderniseras med nya tysta, snabba och bekväma fordon och 12-minuterstrafik i rusningstid. Turtätheten på vissa busslinjer behöver öka, bland annat till Danvikshem, Finnberget, Telegrafberget samt Älta som även har behov av direktbuss till Stockholm city. Pendelbåttrafiken har under 2024 fått en linje till Telegrafberget och bör utökas med tätare trafik och även med en linje till Skurusundet och Lännersta. Nackalistan vill undersöka om det krävs nya kommunala båtbygggar i attraktiva lägen.

Stora infrastrukturprojekt

Skurubron

Nya *Skurubron* har byggts av Trafikverket och öppnade hösten 2023. Under de närmsta åren ska de gamla Skurubroarna renoveras av Trafikverket och bygga om den ena för gång och cykeltrafik. Efter det överläts de gamla Skurubroarna till Nacka kommun och driften framgent betalas gramgent av kommunala skattepengar och inte statliga. Nackalistan bevakar frågor kring nya och gamla Skurubroarna inklusive utformningen av gamla Skurubroarna och anslutningar för bil, buss, gång och cykel.

Tunnelbanan

Det pågående bygget av *tunnelbana* innebär att tre tunnelbanestationer byggs i Nacka; i Sickla (med två uppgångar i Sickla köpkvarter), i Järla (med en uppgång vid Värmdövägen/Järlabron) samt i centrala Nacka (med uppgångar mot Nacka Forum, Nacka Stadshus samt Jarlaberg).

I stället för buss till Slussen är idén att byta från buss till tunnelbana i Nacka Forum eller i Sickla. Tunnelbanans förlängda blå linje tar ca 12 minuter till T-centralen från Nacka via stationerna Järla, Sickla, Hammarby, Sofia och befintliga Kungsträdgården.

Tunnelbanan skulle ha invigts 2025, men tidplanen har försenats i omgångar och pekar nu på 2030. Nackalistan bevakar trafikala frågor i järnvägsplanen, detaljplanen, stationshusen, påverkan på biltrafik, anslutningar för buss, gång och cykel samt cykelpendelparkeringar i stationshusen. Till exempel saknas en tillgänglighetsanpassad omstigning mellan Saltsjöbanans station Saltsjö-Järla och tunnelbanans station Järla. En enklare renovering av den befintliga gångtunneln ska dock ske vintern 2024/2025.

Saltsjöbanan

Den befintliga *Saltsjöbanan* byggs ut av Region Stockholm. Där ingår dubbelspår på utvalda punkter, nya stationer vid Fisksätra och Tattby, ny ändstation vid Slussen, ny bro vid Danvikstull, och dubbla spår i delar av Sickla samt nytt signalsystem.

Region Stockholm investerar även i en ny modern vagnpark som är tystare, har AC, kameraövervakning och har bättre hjul och bromsar vilket höjer snitthastigheten och kapaciteten utan att bullret ökar. Slutligen ska fordonsdepån i Neglinge utökas för att klara de nya fordonen. Med alla dessa åtgärder utökas kapaciteten till 12-minuterstrafik i rusningstid.

Nackalistan är positiva till utbyggnaden av Saltsjöbanan med fler avgångar och moderna fordon. Vi vill att bullret från järnvägen ska minska och har påtalat att buller

så långt som möjligt ska åtgärdas vid källan. Vi vill att Nacka station bibehålls om möjligt.

Nackalistan ställde sig redan 2022 kritiska till projektet *Upphöjd Saltsjöbana* i Sickla, och krävde att det avbröts 2023. Det havererade kommunala miljardprojektet stoppades dock först i sista stund 2024 efter att järnvägsplanen projekterats med kommunala skattepengar, som hade kunnat användas klokare. Att projektet nu avbrutits möjliggör Saltsjöbanans återinvigning 2028. Redan vintern 2024–2025 återinvigs trafiken från station Saltsjö-Järla och utåt.

Mötesplats Nacka

Planen för *Mötesplats Nacka (MPN)* innebär att Värmdöleden (väg 222) flyttas 50 m norrut i höjd med Nacka forum för att ge plats åt en ny bussterminal som krävs för omstigning från motorvägsbussar Nacka till den nya tunnelbanans uppgång vid Nacka Forum. Såväl Värmdöleden som bussterminalen överdäckas.

Under 2024 så har kommunfullmäktige pausat projektet och i stället startat en utredning om en alternativ lösning för bytespunkt mellan bussar och tunnelbana i gatuplan med sikte på invigning 2030.

Nu måste en lösning på frågan om terminal/hållplats för bussarna från östra Nacka på plats. Det behövs en snabb och gen bytesplats mellan olika trafikslag som inte inverkar negativt på den redan ansträngda trafiksituationen runt Nacka forum..

Slussen

Slussen byggs om av Stockholms stad med ny bussterminal samt station för Saltsjöbanan inne i Katarinaberget, en ny trafiklösning för bilar, bussar, cyklar och fotgängare, en ny sluss för båtar samt shopping och torg. En för Nacka viktig cykelbro ströks ur projektet hösten 2023, utan att Nacka kommun tillfrågades.

Den nya bussterminalen får mindre kapacitet än den gamla och kommer att prioritera Värmdöbussar, då Värmdö kommun är medfinansierad. Nya *Slussen* skulle varit klar 2025, men tidplanen har försenats i omgångar. Förhoppningsvis öppnar

bussterminalen i slutet på 2025, så att inte Nackaborna behöver gå den långa omvägen från Stadsgårdskajens provisoriska terminal varje morgon. Nackalistan har liksom övriga partier i Nacka motsatt sig flytten till den temporära bussterminalen intill Fotografiska museét då den gett kraftigt ökade bytestider för resenärerna. Nackalistan bevakar även frågan om vilka busslinjer som fortsatt ska gå till Slussen då bussterminalen i Katarinaberget är klar.

Östlig förbindelse

Östlig Förbindelse är en möjlig framtida vägförbindelse mellan Södra länken och Norra länken i Stockholm. Enligt Trafikverkets precisering av mark så kommer på och avfarter ansluta till Värmdöleden. Vägförbindelsen kan nyttjas av stombusstrafik men inte spårbinden trafik eller gång eller cykeltrafik. Nackalistan har ännu inte tagit ställning till *Östlig Förbindelse* men bevakar noga projektet m a p påverkan på stadsbyggnadsplaner, grönområden, riksintressen, kulturmiljö framkomligheten, klimat samt kommunal ekonomi.

Avfall

Det ska vara enkelt att sortera och lämna sitt avfall till återvinning, och därmed minska mängden avfall till förbränning och deponi. Kommunens invånare och företag ska informeras om vikten av att sortera sitt avfall i olika fraktioner. Mängden farligt avfall i restavfallet ska minska och andelen matavfall som återvinns öka. De tre kretsloppscentralerna i Nacka bör bibehållas och ha generösa öppettider. Den mobila kretsloppscentralen ska fortsätta verksamheten.

Återvinningen kommer att utvecklas i och med att Fastighetsnära insamling för hushållen ska vara införd i samtliga av kommuner senast 1 januari 2027. Det kommer att göra det enklare för alla invånare att sopsortera i fem fraktioner i sin närmiljö och leda till mer utsortering och renare fraktioner.

Nacka kommun ska tillse att hämtning/insamling av restavfall, matavfall, tidningar och förpackningar sköts på ett kundvänligt, kostnadseffektivt och miljövänligt sätt.

Vid nybyggnation av flerbostadshus är det viktigt att det i detaljplaner, markanvisningar och exploateringsavtal avsätts tillräckligt stora och ändamålsenliga utrymmen för avfallssortering.

Informationsinsatser till kommunens invånare och företag krävs, för att informera om hur Nackaborna ska sortera sina förpackningar, men också hur invånarna kan minska sina klimatavtryck, minska matsvinnet, återbruka och dela, låna, hyra eller reparera produkter eller ersätta dem med digitala motsvarigheter (t ex tidningar).

Kommunen ska i framtiden se över om det behövs en återbruksgalleria där begagnade saker kan lämnas för återbruk och där man sen kan köpa begagnade och redesignade varor. Utöver att vara bra för miljön kan det sätta Nacka på kartan och ge fler arbetstillfällen.

Kommunens egna verksamheter ska sortera ut förpackningar, papper, elavfall, matavfall och farligt avfall. Detta ska gälla även för upphandlade verksamheter.

Kommunala papperskorgar/soptunnor ska vara fägelsäkra, finnas i tillräcklig mängd och tömmas regelbundet så att nedskräpningen minskas. Klotter ska även fortsatt saneras omedelbart. Skräpplockningsverksamheten ska fortgå. Ambitionen ska vara att kommunens grönområden och allmänna platser ska hållas rena och fria från skräp.

Kvalitet och värde

I nämndens ansvar ingår anläggning och drift av kommunala gator, broar och torg. Med väl skött underhåll kan kostnaderna för framtida drift och reinvestering minimeras. I upphandlingar ska god kvalitet och miljöhänsyn beaktas såväl som lägsta kostnad. Livscykelanalyser och riskbedömningar ska göras före större investeringsbeslut.

I investeringskalkyler ska såväl driftskostnader och kapitalkostnader tas med, inklusive de så kallade "gåvorna" vilket är projekt som färdigställts av privat exploatör, region eller Trafikverket och som sedan blir kommunens egendom, till exempel gamla Skurubroarna. År 2022 ökade kommunens totala kostnader för gator, broar, parker och torg långt mer än befolkningsökningen. Varje invånare får därmed delfinansiera Nackas stadsbygge via skattsedeln. Det s k 5%-målet har överskridits och ökningen förväntas fortsätta de kommande åren.

Nackalistan vill bebygga Nacka i lägre utsträckning och i långsammare takt, så att andelen av kommunens kostnader som går till investering och underhåll av gator, broar, parker och torg ska hållas under 5,5% i stället för det av Alliansen tidigare målet på 6,5%.

Åtgärder enligt den nya klimatanpassningsplanen ska genomföras. Även krisberedskapen måste höjas.

Investeringar

Se avsnittet Investeringar i kapitlet för Kommunstyrelsen, där Nackalistans investeringar bland annat hissar listas.

Prioriterade arbetsområden för natur- och trafiknämnden

- ☉ **Skydda 30% av Nackas mark som naturreservat.**
- ☉ **Instifta naturreservat i Skuruparken, kring Svindersvik och utöka naturreservaten Skarpnäs, Nyckelviken, Velamsund, Skogsö och Ryssbergen.**
- ☉ **Undersök möjligheten till ett naturvårdsavtal i Erstavik.**
- ☉ Utred vision Skutviken.
- ☉ Utred GC-bro mellan Skogsö och Lännersta.
- ☉ Gör fortlöpande trafikanalyser och en trafikprognos för 2035.

- ☉ Påverka Region Stockholm att utöka turtätheten på pendelbåtstrafik och busstrafik, särskilt till Danvikshem, Finnberget, Telegrafberget samt Älta.
- ☉ Minimera störningar vid trafikarbeten för alla trafikslag.
- ☉ Förbättra gatornas vinterunderhåll.
- ☉ Bygg ut de regionala cykelstråken, öka standarden på befintliga cykelvägar, bygg pendelcykel-parkeringar vid tunnelbanan och upphandla hyrcyklar
- ☉ **Utred trafiksituationen på Kvarnholmsvägen.**
- ☉ Utred en permanent tillgänglighetsanpassad förbindelse mellan Saltsjöbanans och tunnelbanans stationer i Järla.
- ☉ Förstärk skräpplockning och klotter-sanering.
- ☉ Utred offentliga toaletter.
- ☉ Genomför åtgärdsplaner för Nackas sjöar samt åtgärda våtmarkerna Böle mosse och Älta våtmark.
- ☉ Genomför åtgärder för klimatanpassning.
- ☉ Vaccinera almar i stadsmiljöer.
- ☉ Verka för att införa fastighetsnära insamling (FNI).
- ☉ **Anlägg en hiss vid Danvikshem.**
- ☉ Utred en hiss till Henriksdalsberget.
- ☉ Förbättrade rutiner och utveckling av digitala verktyg som stöd vid upphandlingar.

Socialnämnden

Ansvar och uppgifter

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg samt uppgifter som annars ankommer på socialnämnd med undantag för arbets- och företagsnämnden och äldre- och vårdnämndens ansvar. Nämnden har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp de behöver. Det avser myndighetsutövning för den enskilde och att bedriva ett förebyggande arbete för att barn inte ska fara illa, mot droger och psykisk ohälsa. Människor som har behov ska få stöd att förbättra sin livssituation. Nämnden ska planera, samordna och utveckla sitt ansvarsområde samt verka för ett bra och allsidigt utbud i kommunen.

Planer och utveckling

Nackalistan oroar sig för flera negativa trender i samhället, bland dem ökad grov kriminalitet bland unga och unga vuxna samt ökad psykisk ohälsa som skapar stor otrygghet. Det är därför viktigt att socialtjänsten växer i samma takt som invånarantal och behoven i kommunen.

Den ekonomiska utvecklingen både i Nacka och i världen de senaste åren har lett till stor osäkerhet. Kyrkan och andra ideella organisationer vittnar om att fler söker hjälp och man har även sett en ökning av antalet barnfamiljer som söker mathjälp.

Att många, inte minst unga, människor mår psykiskt dåligt är något som måste tas på allvar. Att tidigt fånga upp signaler på detta och sätta in rätt insatser i rätt tid sparar både liv och pengar. Det är därför viktigt att ha förebyggande resurser på plats, samt adekvat kompetens inom psykisk ohälsa och suicidprevention.

Socialnämnden	Nackalistas förslag (Mkr)
Summa Nackalistan 2025	-1 132,7
Budget Nacka kommun 2024	-1 077,1
Fältassistenter	-3,0
Utökad föräldrautbildning	-1,0
Utveckla arbetet mot droger, speciellt i ungdomsmiljöer	-1,0
Generell pris- och lönekomensation	-32,7
Satsning yngre barn i riskzon	-5,0
Samordnare våld i nära relationer	-1,0

Förebyggande arbete

En grov brottslighet har växt fram i Sverige de senaste åren, där såväl brottsoffer som förövare är unga. Denna utveckling måste stävjas omedelbart. Här arbetar polis och rättsväsende på sitt håll men det måste mötas med insatser från kommunen. Nackalistan har länge fört fram vikten av förebyggande åtgärder. Förslag som kommunala poliser och fältassistenter är några insatser som vi är övertygade om kan fånga upp unga som riskerar att hamna i kriminalitet tidigt. Stora satsningar måste också göras på skolan, vi vet idag att risken att hamna i kriminalitet minskas betydligt om man tar sig igenom skolan med godkända betyg. Här krävs ett nära samarbete mellan socialtjänst och skola.

Skola, förskola, socialtjänst, polis och fritid måste samarbeta för att fånga upp barn så tidigt som möjligt. Redan på förskolan och de lägre årskurserna kan man ofta se vilka barn som behöver extra stöd och som

befinner sig i riskzonen. En annan viktig del för att minska riskerna är att stärka de positiva sociala banden. Här har fritidsverksamhet och idrottsföreningar en väldigt viktig roll att spela.

För att nå de mål vi sätter upp krävs en stabil kår av socialsekreterare med nära samarbete med skola, förskola, fritidshem, poliser och föreningsliv. För att nå dit behöver personalen ha relevant utbildning och fortbildning för att bibehålla god kompetens inom området barn och unga, våld i nära relation samt hedersrelaterat våld.

Det allt grövre våldet som krupit ner i åldrarna de senaste åren ställer nya krav på socialtjänsten. Därför vill vi kontinuerligt utbilda socialsekreterare att arbeta med unga kriminella och unga på väg in i kriminalitet och att det är extra viktigt att socialtjänsten växer när Nacka växer.

Att snåla in på social verksamhet kan kosta betydligt mer i form av brott, missbruk, behandlingar och placeringar än att förebygga att barn och unga hamnar i kriminalitet eller missbruk.

Barn och ungdom

Barnkonventionen som nu är lag sätter ljuset på att barnets bästa alltid skall sättas i första rummet, något som ska genomsyra allt arbete. Det har påverkan på all verksamhet där barn finns med i bilden.

Barn ska vara delaktiga i beslut och insatser.

Nackalistan har haft ett mål som lyder "Inga barn eller unga ska fara illa eller gå under i Nacka!". Vår nollvision gäller fortfarande. Detta mål ska vara i fokus redan från barnets födsel och under barnets hela uppväxt.

Föräldrar har en avgörande roll för sina barns utveckling. Många föräldrar behöver dock stöd i sitt föräldraskap. Nackalistan vill starta en utökad utbildning som kan stödja vuxna i sitt föräldraskap men även arbeta hälsofrämjande samt förebyggande emot hedersproblematik. Nackalistan vill att alla nyanlända med barn ska ges en plats på

föräldrautbildning och att den utreds om det går att kombinera med SFI.

Inget barn ska utsättas för våld, övergrepp eller hedersförtryck. Det är viktigt att alla som arbetar med barn är uppmärksamma, och att oroväckande signaler alltid ska anmälas och utredas. Det gäller även för barn som växer upp i hem med missbruk. Alla barn har rätt till sina egna livsval oavsett religion, kulturell bakgrund eller föräldrarnas värderingar.

Det är av största vikt att de tjänster och insatser som erbjuds barn, familjer och unga håller högsta kvalitet. Här är det viktigt att kommunen noga följer upp och kontrollerar kvaliteten på till exempel de SIS hem och HVB hem som kommunen placerar barn på.

Aktualiseringar av ärenden för barn och unga

Mängden aktualiserade ärenden kring barn och unga inom socialtjänsten är fortsatt hög. Även antalet anmälningar av barn som far illa är oroväckande hög.

Det är oroande att det trots det stora antalet orosanmälningar är många barn som går under radarn och det är viktigt att gå till botten med vad det beror på. Barn och unga som far illa måste komma till socialtjänstens kännedom. Därför är det bra att socialtjänsten försöker öka medvetenheten om problemen inom tex skola och förskola och få fler personer att våga orosanmäla vid misstanke om att ett barn far illa. Inte minst ska alla de som arbetar med barn eller unga känna sig trygga i att göra anmälningar.

Kriminalitet hos barn och unga

Kriminaliteten har under de senaste åren krupit allt längre ner i åldrarna. Det är därför viktigt att de förebyggande åtgärderna också påbörjas i en tidigare ålder. Ett gott samarbete med polis är av största vikt. Så fort socialtjänsten får kännedom om barn eller unga som antingen begår brott eller som befinner sig i miljöer med kriminalitet måste man agera direkt. Ju snabbare man kan sätta in åtgärder desto troligare är det att åtgärderna får avsedd effekt. Nackalistan vill därför göra en

satsning på yngre barn i riskzonen. Kan vi tidigt fånga upp barn och unga på väg in i kriminalitet eller missbruk är vinsterna stora. Här är föräldrarna en nyckelfaktor.

Nackalistan vill satsa på fältassistenter i kommunens fyra delområden som kan samverka med lokalsamhället och specialisera sig på sitt områdes utmaningar och resurser.

Vuxna

Det ska vara lätt att komma i kontakt med socialtjänsten. Vi ser gärna en vidareutveckling av de digitala tjänsterna, men det personliga mötet måste alltid stå i centrum. Bemötandet ska präglas av professionalism, respekt och hög servicenivå.

Missbruksproblem, beroende, svårigheter att navigera i samhället eller att få jobb och bostad måste hanteras i nära samverkan med den enskilda individen.

Bostadspolitiken måste också säkerställa att det finns bostäder för alla ekonomiska förutsättningar. Att individer fastnar i utsatta miljöer på grund av ekonomiska hinder, utan möjlighet att flytta till en tryggare plats, kan få allvarliga konsekvenser.

Våld i nära relationer och hedersförtryck är helt oacceptabelt och måste tas på allvar, även när det gäller äldre personer. Det är viktigt att fler vågar anmäla dessa brott, och vi vill utveckla arbetet för att stötta både unga och vuxna att göra just detta.

Nacka måste också ha ett starkt och aktivt arbete för att motverka rekrytering till extremistorganisationer och säkerställa att det finns en effektiv avhopparverksamhet. Kommunen ska inte enbart förlita sig på statsbidrag, utan säkerställa en egenfinansierad verksamhet för att garantera långsiktighet och stabilitet i dessa insatser.

LSS

Nackalistan anser att en långsiktig planering av LSS-bostäder är avgörande för att möta de växande behoven. Vi måste ha en tydlig strategi för att säkerställa att det finns tillräckligt med boenden framöver. Kommunen behöver följa utvecklingen noga och säkerställa att ingen hamnar i kö eller tvingas flytta till andra kommuner eller bo kvar hemma på grund av brist på lokala alternativ. För att undvika onödiga flyttar och skapa trygghet för de som behöver ett LSS-boende, är det viktigt att vi planerar för boenden i alla delar av Nacka.

Personal

För att säkerställa en socialtjänst i toppklass måste vi ge personalen de rätta förutsättningarna. Det är avgörande att de får arbetsro och trygghet för att undvika de problem med personalbrist som tidigare har funnits i kommunen. Med kommunens tillväxt och den ökade efterfrågan på sociala tjänster är det viktigt att resurserna anpassas och förstärks i takt med behoven. Medarbetarna ska uppleva trivsel, tydlighet i uppdraget, god ledning och möjlighet att utvecklas.

Det är centralt att ge våra medarbetare de bästa möjligheterna att göra ett bra jobb, och därför vill vi satsa på specifika utbildningsinsatser för att stärka socialtjänstens arbete med unga som riskerar att hamna i kriminalitet.

Framtidsutsikter

Med ett växande Nacka följer också ett ökat ansvar för att skapa hållbara miljöer och förebygga social utslagning. Genom att satsa på långsiktiga, förebyggande åtgärder kan vi bygga en kommun där alla har möjlighet att trivas och utvecklas.

Arbetet för att hindra barn och unga att hamna i missbruk eller beroende och som till stor del sker ute i våra skolor måste kvalitetsgranskas. Socialnämnden kan här ta en sammanhållande roll som trycker på att

alla skolor i Nacka har evidensbaserade metoder för att arbeta med dessa frågor.

Vi vet att de som står längst ifrån arbetsmarknaden ofta behöver flera insatser under en längre tid. Här i Nacka har vi redan ett delat ansvar mellan socialnämnden och nämnden för arbete och försörjning, och vi ser risker med att individer kan falla mellan stolarna. Därför måste vi säkerställa att vi har ett tydligt fokus på utbildnings- och praktikvägar för dessa personer.

Samtidigt som många står utan arbete, ser vi att flera branscher skriker efter arbetskraft. Vi måste bli bättre på att snabbt matcha våra medborgare med rätt utbildning, praktikplatser och jobb.

Det är också oerhört viktigt att vi fångar upp de ungdomar som riskerar att gå ur grundskolan med ofullständiga betyg – eller de som redan har gjort det. Varje ung person förtjänar en chans att nå sin fulla potential, och därför behöver vi arbeta med individuella planer som hjälper dem vidare till antingen fortsatta studier eller arbete.

Vi kan inte heller blunda för bostadsutmaningen. Det finns många i vår kommun som behöver bostäder till överkomliga priser. Vi är positiva till förslag som möjliggör fler bostäder för de med lägre inkomster och för dem som behöver en trygg plats att kalla hem.

För att möta de ökade behoven och den sociala utvecklingen måste vi också säkerställa att socialnämndens budget växer i takt med befolkningen. Fler invånare innebär fler ärenden, och det kräver att vi har resurserna på plats för att ge den service och det stöd som våra medborgare förtjänar.

Tillsammans kan vi göra Nacka till en plats där alla får chansen att leva ett gott liv – oavsett förutsättningar.

Prioriterade arbetsområden för socialnämnden

- 👁️ Säkerställ att det finns bostäder för utsatta personer och familjer.
- 👁️ **Utöka föräldrautbildningen.**
- 👁️ Utveckla samarbetet mellan skola, fritid och socialtjänst.
- 👁️ **Stärk det förebyggande arbetet med lokalt placerade fält-assistenter.**
- 👁️ Inför kontinuerlig utbildning av personal i arbetet med unga kriminella.
- 👁️ **Ta initiativ till försökskommun för projekt med kommunalpolis.**
- 👁️ Utveckla arbetet kring våld i nära relationer.
- 👁️ Utveckla arbetet mot droger, speciellt i ungdomsmiljöer.
- 👁️ Bevaka att det byggs LSS-boenden i takt med befolkningsökningen.
- 👁️ **Inför särskild satsning på att fånga upp unga i riskzon för kriminalitet tidigt.**

Utbildningsnämnden

Ansvar och uppgifter

Utbildningsnämnden ansvarar för kundvalssystemen på utbildningsområdet. Nämnden ansvarar också för målformulering, finansiering, uppföljning och utvärdering samt systematiskt kvalitetsarbete på kommunnivå. Ansvaret avser förskola till och med gymnasieskola samt annan pedagogisk verksamhet. Nämnden är systemansvarig för plattformar för kundvalssystemen och för information om förskolor och skolor. Nämnden ansvarar som hemkommun för myndighetsuppgifter som skolpliktsbevakning och tillsyn av fristående förskolor.

Utbildningskvalitet och likvärdighet

Nackalistan vill arbeta för att säkerställa en hög utbildningskvalitet i alla skolor och förskolor i Nacka kommun. Vi anser att varje elev, oavsett bakgrund, ska ha möjlighet att lyckas i skolan. Det är av största vikt att kommunen har höga förväntningar på varje elev och aktivt stödjer deras lärande och utveckling. Vi ser med oro på de skillnader som existerar mellan skolorna i Nacka, där vissa skolor når höga resultat medan andra behöver ytterligare stöd. För att säkerställa att alla skolor håller hög kvalitet och att alla barn får den utbildning de har rätt till, vill vi utreda och förbättra skolchecksystemet så att det ger likvärdiga förutsättningar för alla elever och ger goda förutsättningar för både stora och små skolor.

För att underlätta rekryteringen av nya lärare till Nacka och för att skolorna ska kunna få ta del av de senaste kunskaperna inom till exempel pedagogik så är det bra att man etablerar samarbete med högskolor och universitet och att skolorna tar emot VFU-studenter.

Utbildningsnämnden	Nackalistas förslag (Mkr)
Summa Nackalistan 2025	-3 403,6
Budget Nacka kommun 2024	-3 325,0
Satsning på ökade checkbelopp	-105,2
Alla elevers rätt till tillgång till skolbibliotek	-2,0
Mindre barngrupper i förskolan	-5,0
Satsning på elevhälsovård, särskilt på psykologstöd	-4,0

Mindre skolor är en viktig del av Nackas utbildningslandskap och bör ges samma möjligheter att erbjuda kvalitativ undervisning. Här är symbiosen viktig mellan stora och små skolor så att de små skolorna har möjlighet att nyttja specialsalar för ex kemi, fysik och slöjd. Här bör en översyn av hyresmodellen göras så att det lönar sig att dela på specialsalar.

Det är viktigt att alla elever klarar grundskolan inom avsedd tid och med höga resultat så att de blir behöriga till gymnasiet. Nackas grundskolor ska ligga i topp när det gäller elevernas prestationer och välmående. Det ska ställas höga krav på att alla skolor aktivt arbetar för att främja elevernas fysiska och psykiska hälsa. Nackalistan anser att det är ett stort problem att nämnden har dålig insyn i vad som händer både i kommunala och privata skolor. Många beslut som medborgare förväntas fattas av utbildningsnämnden fattas idag av KSVU och de privata skolornas huvudmän.

Skolpengen ska gå till lärare och elever, inte till hyror och vinster

En central fråga för Nackalistan är att skolpengen i högre grad ska användas för att anställa och behålla skickliga lärare, snarare än att försvinna i ökande hyror och vinster. Vi ser idag en utveckling där hyror påverkar skolors ekonomi på bekostnad av elevernas utbildning, det blir extra tydligt på nybyggda skolor där hyran blir väldigt hög.

I vissa fall leder renovering av lokaler till att skolor får minska på antalet lärare eller annan viktig personal för att täcka lokalkostnader, Nackalistan anser att detta är oacceptabelt.

Därför vill vi göra en översyn av skolcheckens konstruktion och se om vi kan lyfta ut hyran ur checkbeloppet. Detta skulle innebära att skolor, särskilt de som är nybyggda eller nyligen renoverade, inte blir ekonomiskt straffade med höga lokalhyror. Eftersom detta är juridiskt komplicerat så är det viktigt att få till en grundlig utredning.

Vi vill också undersöka om det är möjligt att införa en mer verklighetsbaserad momskompensation som inte under- eller överkompenserar skolaktörer. På detta sätt säkerställer vi att resurserna går till undervisning och till elevernas bästa. Skolpengen måste förvaltas på ett sätt som gynnar eleverna och stärker lärarnas möjlighet att utföra sitt uppdrag.

Skolbibliotekens roll för lärande och utveckling

Skolbibliotek spelar en allt viktigare roll i dagens skolvärld, inte bara som platser för studier och läsning, utan även som en trygg och kreativ miljö för eleverna. Nackalistan ser skolbiblioteken som en central del av elevernas utbildning och vill se ett större fokus på att stärka deras resurser. Enligt den nya lagen om skolbibliotek ska alla skolor ha tillgång till ett bra skolbibliotek med kompetent personal och ett brett utbud av böcker och digitala resurser. Nacka ska

vara en förebild i detta avseende genom att säkerställa att alla skolor, stora som små, har tillgång till välutrustade skolbibliotek som kan stödja elevernas lärande och läsutveckling.

Vi ser också skolbiblioteket som en viktig plats för att främja läslust och fördjupat lärande. Det är viktigt att bibliotekarier inte bara är närvarande, utan också aktivt engagerar eleverna i läsaktiviteter och hjälper dem att utveckla sitt kritiska tänkande. Skolbibliotekarierna ska också samarbeta med övrig personal och är en aktiv del av skolans pedagogiska verksamhet.

Genom att stärka skolbibliotekens resurser kan vi skapa fler möjligheter för eleverna att få stöd i sitt lärande och sin kreativa utveckling.

Mindre grupper i fritidshemmen

Fritidshemmen är en viktig del av många barns dagliga liv och spelar en betydande roll för deras sociala och pedagogiska utveckling. Tyvärr ser vi att grupperna på fritidshemmen ofta är för stora, vilket leder till att både personal och barn känner av en ökad stress och minskad kvalitet i verksamheten. Nackalistan vill satsa på att minska gruppernas storlek i fritidshemmen och öka andelen utbildade fritidspedagoger. Detta skulle inte bara förbättra barnens trivsel och välmående, utan även stärka det pedagogiska uppdraget på fritidshemmen, som är ett viktigt komplement till skolundervisningen.

Vi vill att fritidshemmen ska utgöra en naturlig plats för läsläsning, lek, spel och lärande. Genom att öka personaltätheten och antalet utbildade fritidspedagoger kan vi skapa en trygg och stimulerande miljö för barnen. Det är viktigt att verksamheten bedrivs i trygga och utvecklande miljöer. Fritidshemmet ska stödja barnens skolgång genom lek, lärande och sociala aktiviteter.

Bra skolgårdar och lokaler för alla barn

Nackalistan anser att bra utemiljöer på förskolor och skolor är viktiga för barnens utveckling. En bra skolgård ska uppmuntra till lek, kreativitet och fysisk aktivitet, och vi vill se att alla skolor i Nacka har tillgång till sådana miljöer. Vi vill att kommunen tar ett större ansvar för att säkerställa att utemiljöer och lokaler uppfyller höga standarder, oavsett om de drivs i kommunal eller privat regi. Det är viktigt att skolgårdarna är tillräckligt stora och välutrustade för att främja både den fysiska och sociala utvecklingen hos barnen.

Inomhusmiljön är också av stor betydelse. Alla barn i Nacka ska ha tillgång till hela och rena toaletter, välventilerade klassrum och trygga omklädningsrum. Vi ser att en god inomhusmiljö med tillräckligt ljusinsläpp och bra ventilation är en förutsättning för lärande och trivsel. Nackalistan vill att kommunen tar ett större ansvar för att underhålla och utveckla skolans och förskolans lokaler, så att alla barn har tillgång till en bra och stimulerande miljö.

Utomhus miljön är också viktig och har man i skolans närhet till en fungerande utemiljö som man kan använda i det pedagogiska arbetet så kan det underlätta barns inlärning och utveckling. Att klasstorlekarna hålls nere på en rimlig nivå skulle gynna både elever och lärare, vi tycker att det är ett gyllene tillfälle att börja minska klasstorlekarna nu när antalet lediga platser är fler än tidigare. Det behövs en översyn av checkbeloppets konstruktion för att underlätta detta arbete.

Förskolan som grund för livslångt lärande

Förskolan är grunden till varje barns utbildning och personliga utveckling. Nackalistan vill se en satsning på minskade barngrupper i förskolan, eftersom forskning tydligt visar att barn i mindre grupper får bättre förutsättningar att utvecklas både språkligt, socialt och kognitivt. I Nacka ser vi idag att vissa förskolor har alldeles för stora barngrupper, vilket leder till stress och utbrändhet hos både barn och personal. Vi vill därför genomföra en översyn av nuvarande checksystem för att skapa incitament som premierar mindre grupper. För oss är det viktigt att kvaliteten i förskolan är hög och att barn får den omsorg och pedagogiska stimulans de behöver.

Nackalistan föreslår att kommunen utreder möjligheten till att införa ett bonussystem, liknande det som används inom äldreomsorgen, för att stimulera minskade barngrupper i förskolan. Gruppstorlekarna ska successivt anpassas till Skolverkets rekommendationer, barngruppernas storlek ska årligen redovisas för nämnden och en tidsplan för när Skolverkets rekommendationer kan nå ska arbetas fram. Detta är en av de viktigaste åtgärderna vi kan genomföra för att förbättra både arbetsmiljön för pedagogerna och förskolans kvalitet för barnen.

Nackalistan vill också se en ökad andel utbildade förskollärare för att säkerställa att alla barn får kvalificerad pedagogisk vägledning.

Gymnasieskolans betydelse för framtiden

Gymnasieutbildningen i Nacka är viktig både för individens framtida arbetsmöjligheter och för samhällets utveckling. Sedan Nacka blev en del av Stockholms gymnasierregion har eleverna fått fler valmöjligheter, vilket är positivt för utbildningskvaliteten. En fullgjord gymnasieutbildning är avgörande för ungas framtida möjligheter på arbetsmarknaden. Nackalistan arbetar för att alla elever ska ha tillgång till en utbildning som förbereder dem väl för livet efter skolan. Nackalistan anser att det borde finnas fler möjligheter för unga som inte är studiemotiverade att gå program som är mer praktiska och som har mer praktiktillfällen, gärna i samarbete med det lokala näringslivet.

Vi vill att utbildningsnämnden noggrant följer upp elever som inte blir behöriga till gymnasiet samt de som lämnar gymnasieskolan utan fullständiga betyg. Samtidigt ser vi positivt på det stora utbudet av gymnasieskolor i regionen, som ger eleverna större valmöjligheter. Vi strävar efter att förbättra stödet för de elever som har svårigheter att fullfölja sin utbildning.

Det är väldigt viktigt att kommunens aktivitetsansvar snabbt kopplas in på de elever som inte nått gymnasiebehörighet. Här tycker vi också att kommunen behöver fundera på andra metoder för att hjälpa de unga som nu, p.g.a. bristande färdigheter och möjligheter i samhället riskerar att falla i kriminalitet och andra negativa konsekvenser, såsom flera undersökningar varnat oss för.

Elevers psykiska och fysiska hälsa

Mobbning och kränkande behandling ska motverkas i alla skolor i Nacka. Skolorna måste arbeta aktivt och förebyggande för att skapa trygga miljöer för alla elever. Nackalistan vill se ökade satsningar på elevhälsovården för att förebygga psykisk

ohälsa och öka elevers välbefinnande. Forskning visar att trygga och stimulerande skolmiljöer främjar både lärande och personlig utveckling. Vi vill också öka samarbetet mellan skolor, socialtjänst och andra relevanta aktörer för att säkerställa att barn och unga får det stöd de behöver.

En inkluderande och hållbar skola

För att möta framtidens utmaningar vill Nackalistan återstarta Naturskolan med fokus på miljö och klimat. Detta kommer att ge eleverna en möjlighet att lära sig mer om hållbarhet och vikten av att värna om naturen. Vi ser också behovet av att utveckla skolornas och förskolornas fysiska miljöer, inklusive utemiljöer och lekområden, för att främja lek, kreativitet och fysisk aktivitet.

Prioriterade arbetsområden för utbildningsnämnden

- 👁️ **Följ kontinuerligt gruppstorleken i förskolan för att säkerställa att de minskar.**
- 👁️ Ändra förskolans checkbeloppsmodell så att den tydligt premierar mindre barngrupper.
- 👁️ **Utred hur checkbeloppen i skola och förskola kan bli mer likvärdigt trots stora hyresskillnader och förutsättningar.**
- 👁️ Lyft ut momsen ur checkbeloppet för skola och förskola.
- 👁️ Se över nuvarande ersättningsmodell och organisation så att det blir möjligt att driva även mindre förskole- och skolenheter.
- 👁️ **Följ kontinuerligt klasstorlekarna i grundskolan och säkerställa att de inte ökar.**
- 👁️ Säkerställ en fortsatt god kunskapsnivå för alla Nackas elever; Nacka kommun ska ha 10% bästa meritvärden i åk 9.
- 👁️ **Satsa på barns och elevers psykiska hälsa genom mer pengar till elevhälsovården.**
- 👁️ Sprid goda exempel som motverkar den ökande segregationen inom skolområdet.
- 👁️ **Förstärk skolbibliotek med bibliotekarie på alla skolor.**
- 👁️ Tillsä till nya skol- och förskolegårdar är tillräckligt stora enligt Boverkets rekommendationer.
- 👁️ **Öka insynen i skolors och förskolors verksamhet och användning av skattemedel.**
- 👁️ **Utarbeta en rekryteringsplan för förskollärare, fritidspedagoger och lärare.**
- 👁️ Tydliggör att nolltolerans mot våld och kränkande behandling och näthat råder i alla kommunens skolor.
- 👁️ **Stärk fritidspedagogernas profession och minska grupperna på fritidshem.**

Äldrenämnden

Ansvar och uppgifter

Äldrenämnden är huvudman för kommunal vård och omsorg och fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten (exklusive ekonomiskt bistånd) och de uppgifter som enligt annan lag eller författning ankommer på socialnämnd/kommunal nämnd avseende personer över 65 år. Detta innebär att nämnden har ansvar för finansiering, målformulering, effektivitet och uppföljning av verksamheten. I ansvaret ingår att nämnden säkerställer en god kommunikation och dialog med dem som verksamheten riktar sig till och tillser att de får en allsidig information om verksamheten.

Omsorg

Äldre personer är ingen homogen grupp. Variationerna är lika stora som bland den övriga befolkningen. Friska eller med krämpor, med olika intressen och kunskaper. En del kan ha behov av extra hjälp med olika saker i stigande ålder. De ska kunna känna sig trygga och ha inflytande över den omsorg och hjälp som de behöver och kunna påverka utifrån sina individuella behov.

Vid sjukhusvistelser ska utskrivning fungera optimalt mellan kommun och landsting utan störningar eller onödiga fördröjningar. En plan behöver utarbetas för att se över inom vilka områden som insatser kan behöva göras. Den planen ska innefatta äldre personers nuvarande och önskade bostads-situation. Antalet korttidsplatser ska öka och finnas i alla kommundelar.

Den digitala utvecklingen vinner alltmer framsteg inom äldreområdet men ersätter inte nödvändig mänsklig kontakt i alla lägen. Däremot medför den förbättring av rutiner effektivitet och av hjälpmedel.

Äldrenämnden	Nackalistas förslag (Mkr)
Summa Nackalistan 2025	-1 171,8
Budget Nacka kommun 2024	-1 058,6
Checkökningar	-36,2
Utredning minskad avgift för hemtjänst	-0,5
Äldreombudsman	-1,0
Öppna träffpunkter i alla kommundelar	-1,5

Föreningsliv

Föreningslivet och det civila samhället är viktiga aktörer för seniorer. De goda ideella krafterna ska tas tillvara genom att sam-verkan med föreningarna utvecklas. Lokaler för dessa verksamheter ska erbjudas i alla Nackas fyra kommundelar.

Nackalistan vill att samarbetet med samfund och föreningar för att förbättra vård i livets slutskede ska fortsätta.

Öppna mötesplatser för pensionärer är sociala vitamininjektioner för många, inte minst ensamma seniorer. De bidrar till att fler äldre aktiverar sig både fysiskt och psykiskt, utvecklas socialt och motverkar depression. Nacka ska på riktigt bli en äldrevänlig kommun. Tillgängliga mötes-platser ska finnas i alla kommundelar.

Äldreombudsman

Nackalistan vill etablera en äldre-ombudsman i kommunen. Denna funktion ska tillgodose de äldres rättigheter och önskemål i kommunala beslut. Äldreombudsmannen skall fungera som remissinstans, tillsammans med bland annat seniorråd och äldreorganisationer, och se

till att de äldres behov reflekteras i kommunala planer, till exempel i detaljplaner. Ett samarbete med andra kommuner, tex Värmdö, skulle kunna vara ett sätt att minska kostnaderna för en äldreombudsman.

Äldreombudsmannen ska konsulteras vid upphandlingar och delta vid kvalitetsutvärderingar. En äldreombudsman borde kunnat ha ingått i den kommunala ledningsgrupp som fick i uppdrag att hantera pandemiutbrottet.

Ålderism är ett större samhällsproblem i Sverige jämfört med andra länder i Europa. Den måste motverkas i den mån den finns i kommunens verksamheter. Äldre är livserfarna och har stora kunskaper och ska självklart tas tillvara som resurs. Stöd skall utformas efter individens behov och förutsättningar.

Anställda inom äldre vården

För att våra äldre ska få vård och omsorg av hög kvalitet behöver även personalen inom äldreboenden och hemtjänst ha bra förutsättningar för att orka arbeta ett helt yrkesliv. Ett försök med minskad arbetstid skulle på sikt kunna vara värt att pröva för att se om det kan motverka sjukskrivningar och få fler anställda att stanna längre inom äldreomsorgen. Vi får idag oroande signaler från äldreboenden runt om i kommunen kring hur personalen sliter hårt för att få allt att gå ihop. Vi tror att personalens situation många gånger påverkar kvalitén på äldreboendet och att det därför är viktigt att nämnden lägger större vikt på detta.

Språket är viktigt och vi anser att den personal som arbetar inom äldre vården ska ha en tillräckligt bra svenska för att förstå och göra sig förstådd samt så att missförstånd kan undvikas. Om personalen talar andra språk utöver svenska är det positivt då många av våra äldre kommer från andra länder.

Hemtjänst

Vad skapar goda miljöer för äldre? För de som har service i någon form på boende eller i hemmiljö är det sannolikt en *trygg* personalsituation med få antal personer som ger bra bemötande, god service och pratar dennes språk.

Hemtjänsten är en nyckelaktör inom omsorgen för äldre. Att bo hemma så länge man vill är centralt för individens frihet. Nackalistan tycker att det är viktigt att det ställs tydliga krav på att brukaren får inflytande över de tjänster som utförs i hemmet.

Att personalen som arbetar inom hemtjänsten är välutbildad, har ett etiskt arbetssätt, följer hygienrutiner och undviker smittspridning är en självklarhet. Arbetet som inletts för att minska antalet personal som hemtjänstkunder träffar är bra. Nackalistan vill dock se en ökad ambition genom att anordnarna i större områden delar medarbetarna i mindre arbetsgrupper, som får utökad självständighet i ett lokalt område där de planerar sina arbetsdagar tillsammans med kunderna, allt i enlighet med de beviljade insatserna. Detta innebär mer flexibilitet för kunderna och de får då mer inflytande över sin egen tillvaro, när och hur insatserna skall göras. Kunderna får också personligare omvårdnad i och med att det blir färre personal som kommer hem till dem.

I dessa arbetsgrupper skall sedan den som har högre utbildning agera arbetsledare och arbetsuppgifterna skall differentieras så att den utbildade personalen koncentrerar sig på de arbetsmoment de är utbildade för. Personalgruppens kommunikation med varandra blir mer effektiv i en mindre arbetsgrupp vilket också gagnar kunderna. Detta "nygamla" arbetssätt förordas också av forsknings- och utvecklingscentret Nestor - som pratar om "hälsofrämjande hemtjänst" - och Nackalistan har också skrivit ett initiativ om detta under våren 2023. Svartbäckens Hemvård i Uppsala

använder detta arbetssätt, med goda resultat.

Nacka kommun har tyvärr avvecklat sin egendrivna hemtjänst vilket är ett beslut som vi vill ändra på. Vi väljer därför att koncentrera oss på hur man kan organisera hemtjänsten som den ser ut idag på ett effektivt sätt.

Nackalistan vill göra en större utredning kring hemtjänstavgiften och se om det är så att äldre som egentligen har behov av hemtjänst undviker att ta hjälp p.g.a. kostnaden. Vi tror att om man kan erbjuda äldre lite hjälp i tid så kan fler klara sig hemma och utan större hjälp längre. Vi vill också utreda på vilket sätt och hur högt ett tak för avgifterna bör vara för att fler ska kunna ha råd med hjälp från hemtjänsten.

Äldrevänlig kommun

Äldre behöver känna att de fortfarande är en del av samhället och kan förflytta sig, resa och ta del av folkliv, handel och kultur. Att skapa äldrevänliga städer är därför viktigt. Nackalistan vill dämpa stadsutbyggnadstakten för att behålla Nackas identitet i de olika områdena och det är viktigt att äldreperspektivet beaktas både i det som blir nybyggt men även under utbyggnadstiden. Nacka är med i ett nätverk kallat *Äldrevänliga städer* med uppgift att i samråd med äldre utforma byggplaner som fungerar bra för dem. Seniorråd och äldreföreningar skall även fortsättningsvis vara remissinstanser för bästa utveckling mot en äldrevänlig kommun samt av de olika verksamheterna för äldre i Nacka.

En hiss vid Finnberget/Danvikshem, som Nackalistan kämpat för, är en viktig insats för att underlätta för seniorerna på berget att åka buss, båt, träffa folk och handla och är i linje med äldrevänligare städer.

Mötesplatser, lokaler för äldreföreningar, äldresociala insatser och senior- och äldreboenden måste finnas tillgängliga i kommunens alla delar. Här skulle man till exempel kunna titta närmare på Röda Korsets gamla lokal i Finntorp. Nackalistan

saknar en översiktlig analys kring detta behov.

Särskilt boende

Nöjdheten med särskilda boenden har sjunkit senaste året, vilket behöver tas på allvar för att reda ut vad det beror på samt för att kunna vända utvecklingen. God miljö för våra äldre omfattar många delar, inte minst god och näringsrik mat som väcker aptiten. En del äldre äter och dricker inte tillräckligt. Personal på olika boenden och inom hemtjänsten behöver hålla koll på näringsintaget, så att inte bristsjukdomar uppstår. Att all eller delar av maten som serveras tillagas på boenden är viktigt för att kvaliteten och matlusten förblir god.

Arbetet med att kvalitetssäkra och utveckla vården i livets slutskede ska fortsätta. Detta har Nackalistan motionerat om.

De äldre i Nacka, inte minst dem i särskilda boenden måste ges möjlighet att ta del av kulturlivet. Nackalistan vill därför att kulturnämnden ges ett särskilt uppdrag att se över hur man kan utveckla kulturutbudet för äldre. Det bör ligga som en central uppgift i kommunen och inte vara upp till varje enskilt boende eller hemtjänstaktör.

Nackalistan vill att nämnden tittar närmare på möjligheterna att starta sommarkollo för äldre. Att under en vecka på sommaren kunna få komma ut i skärgården eller till något naturskönt ställe i närheten av en sjö och njuta av solens värme, fåglarnas kvitter och få doppa tårna i sommarvarmt vatten är något som kan ha stor betydelse för äldre. Ensamma äldre kan här få möjlighet att knyta kontakter som minskar ensamhet och isolering, vilket ger livskvalitet.

Vård

Kvalitetsutvecklingen av vård i hemmet ska kunna följas för att jämföra med vård på sjukhus eller i särskilt boende. Det kvalitetsmässigt och ekonomiskt mest gynnsamma alternativet kan sedan vägleda hur resurser och insatser ska fördelas. Digitala lösningar kan spela en viktig roll för utveckling och värde. Det krävs även ett förbättrat samarbete med civilsamhälle och föreningsliv.

Möjlighet till korttidsvård måste finnas. Med fler äldreboenden i Nacka ökar också möjligheten att ge korttidsvård inom kommunen, vilket minskar kostnaden för att köpa in tjänsten från andra kommuner och därmed är positivt både för de äldre och för kommunens ekonomi.

Prioriterade arbetsområden för äldre nämnden

- 👁️ **Inrätta en kommunal hemtjänst.**
- 👁️ Tillse att det finns äldreboenden av hög kvalitet i kommunens fyra delområden.
- 👁️ **Etablera en äldreombudsmanfunktion.**
- 👁️ Stimulera anordnarna att erbjuda mat som är näringsrik, god och inbjudande på samtliga boenden.
- 👁️ **Öppna träffpunkter i alla kommundelar.**
- 👁️ Fortsatt samarbete med samfund och föreningar för att förbättra vård i livets slutskede.
- 👁️ Utred sänkt avgift för hemtjänst.

Överförmyndarnämnden

Ansvar och uppgifter

Överförmyndarnämndens främsta uppdrag är att se till att Nackabor som inte själva kan ta tillvara sin rätt på grund av sjukdom och liknande förhållande ges samma rätt som alla andra och inte missgynnas ekonomiskt eller rättsligt. De personer som behöver det stödet får hjälp av en god man eller förvaltare. En viktig del av överförmyndarnämndens verksamhet är att rekrytera kompetenta gode män och förvaltare till dessa personer och sedan genom tillsyn kontrollera att deras uppdrag utförs till de hjälpbehövandes bästa.

Utveckling senaste åren

Nämnden är nu i slutfasen av den digitaliseringsresa som påbörjades hösten 2022. Nackalistan ser detta som ett viktigt steg för att effektivisera verksamheten, minska den administrativa bördan och samtidigt förbättra stödet till ställföreträdarna. Idag är handläggningen helt digital, vilket innebär att allt från ansökningar till beslut och uppföljningar sker elektroniskt. Ställföreträdarna har nu tillgång till en komplett digital lösning där de kan hantera sina uppdrag, från redovisning till löpande dokumentation och ansökningar till nämnden. Under 2024 avslutades dessutom ett framgångsrikt robotiseringsprojekt, där tre administrativa processer automatiserades. Detta har lett till en lättare arbetsbörda för handläggarna och en mer effektiv hantering av ärenden, något vi i Nackalistan ser som avgörande för att höja kvaliteten på kommunens arbete.

Ökad komplexitet

Samhällsutvecklingen, globaliseringen och förändrade familjekonstellationer gör att komplexiteten i ärendena hos överförmyndarnämnden ökar.

Överförmyndarnämnden	Nackalistas förslag (Mkr)
Summa Nackalistan 2025	-8,8
Budget Nacka kommun 2024	-8,5
Generell pris- och lönekomensation	-0,3

Ökad komplexitet i ärendena kräver mer handläggaresurser. I förlängningen ställs krav på en annan professionalitet både hos den gode mannen och handläggarna. Det i sin tur kan öka behovet av att öka lönerna för att kunna attrahera mer kvalificerade medarbetare på överförmyndarenheten. Det kan också kräva ökade satsningar på kompetensutveckling av ställföreträdare och höjning av vissa arvoden. Nämndens budgetram har varit i stort sett oförändrad de senaste åren samtidigt som kostnaderna ökar. Det kan leda till utmaningar i framtiden eftersom antalet äldre ökar.

Tillsyn en viktig del av verksamheten

Överförmyndarnämnden bevakar huvudmannens intresse genom granskning och tillsyn. Tillsynen ska också syfta till att gode män inte har för många uppdrag så att kvaliteten kan riskera att sjunka.

Nämnden har hög prioritet för målet att nå 100% av granskade handlingar till den 30 september, vi är glada att man rapporterar att man uppnår det målet. Granskningen av årsräkningar är en viktig del av verksamhetens tillsynsarbete.

Utvecklingen framåt

Samhällsutvecklingen, globaliseringen och förändrade familjekonstellationer bidrar till att öka komplexiteten i de ärenden som hanteras av överförmyndarnämnden. Detta ställer högre krav på både ställföreträdarnas och handläggarnas professionalitet och kunskapsnivå. Idag finns redan professionella förvaltare som anlitas via företag, vilket innebär en kostnad för kommunen. Den demografiska utvecklingen förväntas även påverka nämndens arbete, då behovet av fler ställföreträdarskap kommer att öka framöver. Nackalistan ser också den digitala utvecklingen som en utmaning för rekryteringen av ställföreträdare. De verktyg som erbjuds är ofta fortfarande analoga och hänger inte med i det digitaliserade samhället i övrigt. Till exempel saknas tillgång till BankID för ställföreträdare, vilket tvingar dem att boka fysiska möten för bankärenden – en process som avskräcker många från att ta sig an uppdraget. För att möta framtidens behov krävs modernisering och uppdatering av verktygen för ställföreträdarna.

Nackalistas förslag

Kommunikationsåtgärder och fortsatta kompetenshöjande åtgärder behövs för att säkerställa att det finns tillräckligt många gode män och förvaltare med gedigna kunskaper även på sikt. Utbildning i de digitala tjänsterna behövs också fortsättningsvis.

Nackalistan vill tillskjuta medel för 2025 för att nämnden ska kunna behålla och attrahera personal och för ytterligare kommunikationsinsatser. Kommunikationsinsatserna ska syfta till att både öka ställföreträdarnas användning av digitala tjänster, öka ställföreträdarnas kunskapsnivå och att attrahera nya ställföreträdare. Nackalistan vill också utreda behovet av att höja arvoden för att locka fler ställföreträdare till uppdragen, då det i viss mån är konkurrens om ställ-

företrädare mellan kommuner. Vi tycker också att det är viktigt att skjuta till medel så att den påbörjade digitaliseringen kan slutföras.

Prioriterade arbetsområden för överförmyndarnämnden

- 👁️ **Fortsätt arbetet med en ökad digitalisering och effektivisering av verksamheten.**
- 👁️ Få till ett ökat användande av de digitala tjänsterna genom fler kommunikations- och informationsinsatser och aktiviteter som öppet hus för ställföreträdare.
- 👁️ Satsa på kunskapsutbyte och utbildningsinsatser för ställföreträdare i syfte att både öka kunskapsnivån och göra godmanskapet mer attraktivt.
- 👁️ Genomföra en genomlysning av arvoden och utreda behov av höjning av vissa/alla arvoden.
- 👁️ **Undersök nya sätt att rekrytera och behålla gode män för att möta framtida behov.**

Särskilda beslut

Kommunövergripande

1. Skattesatsen för år 2025 fastställs till 17:98.
2. Kommunfullmäktige fastställer följande finansiella mål att resultatandelen ska uppgå till minst 2% procent i ordinarie verksamheten på en rullande fyraårsperiod, investeringar inom stadsutveckling ska vara självfinansierade över en femårsperiod. Övriga investeringar ska årligen vara självfinansierade till 50% och soliditeten ska uppgå till minst 40%.
3. Kommunfullmäktige fastställer internräntan till 2,5%.
4. Fastställande av budget för exploateringsverksamhet och investeringsprojekt för kommunstyrelsen år 2025 enligt Nackalistans förslag. Kommunens ekonomiska satsningar ska ske varsamt med social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet.
5. Kommunfullmäktige fastställer personalomkostnadspålägg avseende personal 15–65 års ålder enligt följande:
  - Valfärd samhällsservice till 40,43%
  - Valfärd skola till 44,80%
  - övrig personal till 48,34%
6. För personal över 66 år fastställs personalomkostnadspålägget till 15,81%.
7. För Nacka Energi AB fastställer kommunfullmäktige kravet på utdelning till 6,4 miljoner kronor.
8. För Nacka Vatten och Avfall AB fastställer kommunfullmäktige ersättningen för koncerngemensamma kostnader till 2 miljoner kronor.
9. Kommunfullmäktige fastställer ett lånetak på 4 750 miljoner kronor för koncernen i sin helhet. Dessa fördelas enligt följande:
  - lånetak för kommunen 2 200 miljoner kronor
  - lånetak (inklusive checkkredit) för Nacka vatten och avfall AB på 1 970 miljoner kronor
  - lånetak (inklusive checkkredit) för Nacka Energi AB på 520 miljoner kronor
  - lånetak (inklusive checkkredit) för Nacka Energi Försäljning AB på 45 miljoner kronor
  - lånetak (inklusive checkkredit) för Nacka Sicklaön 359:1 AB på 12 miljoner kronor
  - lånetak (inklusive checkkredit) för Centrala Nacka marknadsbolag AB på 2 miljoner kronor
  - lånetak (inklusive checkkredit) för Boo 1:207 AB på 1 miljoner kronor
10. Kommunfullmäktige beslutar att såsom för egen skuld ingå borgen för låneförpliktelser upp till sammanlagt 1 037 miljoner för koncernen i sin helhet. Fördelat enligt följande:
  - borgenstak för Nacka vatten och avfall AB på 720 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader
  - borgenstak för Nacka Energi AB på 285 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader
  - borgenstak för Nacka Energi Försäljning AB på 20 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader
  - borgenstak för Nacka Sicklaön 359:1 AB på 12 miljoner kronor, jämte därpå löpande ränta och kostnader

11. Kommunfullmäktige fastställer följande låneramsavgift, att betala till kommunen:
  - för Nacka Vatten och Avfall AB 701 000 kr
  - för Nacka Energi AB 166 000 kronor
  - för Nacka Energi Försäljnings AB 17 000 kronor
  - för Nacka Sicklaön 359:1 AB 4 000 kronor
12. Kommunfullmäktige fastställer för respektive bolag ett räntepåslag på lån som bolaget upptar hos kommunen, enligt följande:
  - för Nacka vatten och avfall AB ett räntepåslag på 52 punkter (0,52 procentenheter)
  - för Nacka Energi AB ett räntepåslag på 22 punkter (0,22 procentenheter).
  - för Nacka Energi Försäljning AB ett räntepåslag på 22 punkter (0,22 procentenheter).
  - för Nacka Sicklaön 359:1 AB ett räntepåslag på 22 punkter (0,22 procentenheter).
13. Kommunfullmäktige fastställer för respektive bolag en borgensavgift på lån som bolaget upptar med hjälp av kommunal borgen, enligt följande:
  - för Nacka vatten och avfall AB ett räntepåslag på 30 punkter (0,30 procentenheter)
  - för Nacka Energi AB ett räntepåslag på 22 punkter (0,22 procentenheter)
  - för Nacka Energi Försäljning AB ett räntepåslag på 22 punkter (0,22 procentenheter)
  - för Nacka Sicklaön 359:1 AB ett räntepåslag på 22 punkter (0,22 procentenheter)
14. Kommunfullmäktige fastställer den av Nacka vatten och avfall AB föreslagna VA-taxa enligt bilaga 4.
15. Kommunfullmäktige fastställer den av Nacka vatten och avfall AB föreslagna avfallstaxa enligt bilaga 4.
16. Kommunfullmäktige fastställer den av Nacka Energi AB föreslagna nätavgifter enligt bilaga 4.

Kommunstyrelsen

17. Kommunfullmäktige fastställer driftsbudget och nämndens fokusområden för 2025 enligt Nackalistan's förslag till mål och budget, kommunstyrelsen, enligt bilaga 1.
18. Kommunfullmäktige fastställer investeringstak enligt Nackalistan's förslag för kommunstyrelsen och hänskjuter frågan att prioritera investeringar mot varandra inom ramen för investeringar till kommunstyrelsen.
19. Kommunstyrelsen ska flytta ansvaret för *konsten att skapa stad* från kommunstyrelsen till kulturnämnden.
20. Kommunfullmäktige fastställer resultatkrav för Valfärd skola till 1 miljoner kronor och för Valfärd samhällsservice till 1 miljoner kronor.
21. Kommunfullmäktige fastställer resultatkrav för fastighetsverksamheten på 10,5 miljoner kronor.
22. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att avveckla bolaget *Centrala Nacka* och återföra satsat kapital till kommunen.
23. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att arbeta för inrättandet av kommunala poliser.
24. Kommunen ska verka för ett varierande utbud av bostäder som hyresrätter, små lägenheter och andra upplåtelseformer som även personer med sämre ekonomi har råd med.
25. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att utreda en start av ett kommunalt fastighetsbolag.

26. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att för samtliga start-PM under 2025 göra en bedömning om det är lämpligt att genomföra en tidig medborgardialog för respektive plan
27. De gröna kilarna ska bevaras för den biologiska mångfaldens skull.
28. Grönområdet *Trolldalen* på berget öster om Henriksdalsbacken ska bevaras som grönområde.
29. Valfärden ska vara god och utvecklas positivt med hjälp av kompetent personal och digitala verktyg. Valfärden ska bedrivas med både offentliga och privata aktörer.
30. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att återstarta Naturskolan, nu med ett utökat miljö och klimatfokus. Skolan ska ha fysiska lokaler.
31. Användning av solceller, laddstolpar, miljövänlig betong och byggande av trähus och miljövänliga energi-alternativ ska öka.
32. Agenda 2030 ska följas för all verksamhet i Nacka.
33. Kommunen ska mäta och redovisa egna klimatutsläpp inom koldioxid-budgeten.
34. Kommunen ska mäta och redovisa klimatutsläpp utanför kommunen som orsakas av kommunens och kommuninvånarnas "konsumtion".
35. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att starta kommunalt driven SFI i Fisksätra.
36. Kommunen ska mäta sina egna lokalers energianvändning och analysera samt införa åtgärder för energibesparing. Exempel är sänkt temperatur, installation av bergvärme och byte av belysning till LED.
37. En översyn av rutiner och arbetssätt för bättre underhåll av kommunägda fastigheter och bostadsrätter samt den interna försäljningsprocessen för dessa ska genomföras, så att fastighetsvärdet bibehålls och de boende har en acceptabel standard.
38. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att göra en analys av varför kommunens lägenhetsaffärer under senare år har varit olönsamma.
39. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att genomföra en genomlysning av samtliga stadsbyggnadsprojekt.
40. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att avbryta projektet *Mötesplats Nacka* och redovisa alla projekthandlingar och kostnader.
41. Kommunen ska sträva efter att äga sina egna välfärdsfastigheter och sluta sälja ut befintligt fastighetsbestånd.
42. Samtliga nämnders beslutsunderlag, inklusive tjänstehandlingar, ska vara tydliga, objektiva och ta med kända och relevanta fakta för eller emot ett beslut. Eventuella synpunkter från revisionen ska beaktas. Beslutsunderlag ska finnas tillgängliga i god tid före nämnd- och utskottssammanträden.
43. Nämndernas sammanträden ska vara öppna för medborgarna, med undantag för ärenden med sekretess.
44. Kommunen ska inrätta en tjänst för demokratifrågor.

Nämnden för arbete och försörjning

45. Kommunfullmäktige fastställer budget och prioriterade arbetsområden för 2025 enligt Nackalistanens förslag för nämnden för arbete och försörjning, samt resultatindikatorer för nämnden enligt bilaga 1.
46. Kommunfullmäktige ger Nämnden för arbete och försörjning i uppdrag att utreda hur man kan underlätta möjligheten för nyanlända familjer med barn i skolåldern att få boende i Nacka.
47. Kommunfullmäktige ger Nämnden för arbete och försörjning i uppdrag att öka handläggarstöd för ansökning ekonomiskt bistånd.
48. Kommunfullmäktige ger Nämnden för arbete och försörjning i uppdrag att utreda möjligheterna och förutsättningarna till att inrätta ett medborgarkontor i Fisksätra och Orminge.

Fritidsnämnden

49. Kommunfullmäktige fastställer budget och prioriterade arbetsområden för 2025 enligt Nackalistanens förslag för Fritidsnämnden, samt resultatindikatorer för nämnden enligt bilaga 1.
50. Simkunnigheten ska öka procentuellt. Alla barn som inte uppnår skolans mål i simkunnighet ska erbjudas undervisning oavsett ekonomi.
51. Antalet idrottsanläggningar som ligger nära skolor och bostadsområden ska öka.
52. Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden i uppdrag att återkomma med en lista på lämpliga platser för idrottsplatser i Nacka och speciellt i Sicklaområdet utifrån de behov som finns.

53. Kommunfullmäktige ger fritidsnämnden i uppdrag att starta fritidsklubbar i Orminge och Fisksätra samt sommartid i Henriksdal.
54. Stora och medelstora fritidsgårdar ska hålla öppet även på fredagskvällar och lördagskvällar.

Kulturnämnden

55. Kommunfullmäktige fastställer budget och Prioriterade arbetsområden för 2025 enligt Nackalistanens förslag för kulturnämnden, samt resultatindikatorer för nämnden enligt bilaga 1.
56. Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att utifrån de ramar som presenteras i Nackalistanens budget för 2025 återkomma med förslag till checkbelopp, kulturpeng, taxor, entréavgifter och andra avgifter inom kulturnämndens område. Förslaget ska behandlas på fullmäktige i december 2024.
57. Det ska finnas ett kulturhus i varje kommunedel, i relation till det växande befolkningstalet och med anslag till driften och till programverksamhet och med en yta i relation till ett ökande befolkningstal.
58. Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att utreda hur lokala aktörer kan ges rätt förutsättningar att driva kulturlokaler i kommunen.
59. Kulturnämnden tillskjuts investeringsmedel för att bygga ett orangeri i anslutning till kulturhuset i Älta.
60. Nackas bibliotek ska ha media- och litteraturanslag i nivå med eller över genomsnittet i riket per invånare. Barns och ungdomars läsbehov ska särskilt uppmärksammas och andelen ny litteratur/media ska öka.

61. Kommunen ska öka stödet till och samarbetet med föreningar, skolor och kulturverksamheter för bättre effektivitet och utnyttjande av resurser.
62. Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att göra en särskild satsning för kultur för äldre boendes på särskilda boenden i kommunen.
63. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att projektera och öppna ett kulturhus med bibliotek, möteslokaler, kulturlokaler på Kvarnholmen, Finnboda eller i Henriksdal.
64. Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att undersöka möjligheterna till att öppna kultur- och möteslokaler i Tollare.
65. Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att skapa ett orangeri vid Älta nya kulturlokaler som kan användas av verksamheten.
66. Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att tillse att det ska finnas tysta läsrum i samtliga bibliotek.
67. Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att återkomma med förslag på hur man kan underlätta för ideella föreningar att hyra lokaler till nolltaxa.
68. En satsning på läsning för barn och unga ska göras i utsatta områden.
69. Kommunfullmäktige ger kulturnämnden i uppdrag att tillskjuta pengar för drift av kulturhuset i Älta av lokal aktör enligt vårt förslag.
70. Kommunen ska stödja studieförbunden i deras folkbildningsinsatser och kulturverksamhet.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

71. Kommunfullmäktige fastställer budget och Prioriterade arbetsområden enligt Nackalistans förslag för miljö- och stadsbyggnadsnämnden, samt resultatindikatorer för nämnden enligt bilaga 1
72. *Subsidiaritetsprincipen* ska gälla – start-PM, detaljplaner och översiktsplaner ska tillstyrkas i nämnden.
73. Kommunfullmäktige ger Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att genomföra en satsning på "omoderna planer".
74. Kommunen verkar för bevarande av större och mindre skogsområden, för miljövänligt byggande, för lokalisering nära grönområden och med stora, ljusa gårdar till gagn för barns och vuxnas hälsa, lek och välbefinnande.
75. Planprogrammen för *Sickla* och *Centrala Nacka* ska uppdateras och omarbetas.
76. Ytor för idrott, kultur, lekplatser, idrott, föreningsverksamhet, skolor, förskolor, äldreboenden och handel ska planeras in på ett tidigt stadium i översiktsplan, planprogram och detaljplan.
77. Planlägg för skol- och förskolegårdar med ytor enligt Boverkets rekommendationer.
78. Hänsyn till trafik ska tas vid beslut om nybyggnation. Funktionella och attraktiva lösningar för gatumiljö samt kollektiv-, cykel-, gång- och biltrafik ska planeras in på ett tidigt stadium i översiktsplan, planprogram och detaljplan.
79. Byggnation ska ske miljömässigt hållbart, med kvalitet och med ett hundraårsperspektiv.

80. Byggnation ska ske med arkitektonisk kvalitet och med hänsyn till befintlig byggnation samt omgivande natur- och kulturmiljö.
81. Kommunen ska ta fram en bulleråtgärdsplan och aktivt arbeta med att minska bullret som påverkar fastigheter för boende i kommunen.
82. Nackas grönområden med höga naturvärden ska bevaras. Byggnation ska så långt som möjligt ske på ianspråktagen mark.
83. Grusvägar ska bevaras om möjligt, för naturlig dagvattenrening och bevarande av områdets karaktär.
84. Tillsyn av Skuruparken ska förbättras. Eventuella brister ska påtalas och åtgärdas.
85. Tillsyn av fotbollsplaner med konstgräs ska ske för att upptäcka eventuella utsläpp av mikroplaster till vattendrag och natur.
86. Samtliga beslut om samråd för detaljplan och planprogram ska tas i nämnden och inte på delegation till tjänsteperson.
87. Möjligheten till påverkan, inflytande och öppenhet för medborgare ska öka. Andel överprövade ärenden ska vara låg.
88. Medborgarna ska ha ett stort inflytande över bebyggelseplaneringen i ett tidigt skede.
89. Kommunfullmäktige ger miljö- och stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att utreda en alternativ lösning av Boo-tippen, med utjämnad mark före sluttäckning och möjlig användning till gata, idrott och eventuell annan bebyggelse.

Natur- och trafiknämnden

90. Kommunfullmäktige fastställer budget och Prioriterade arbetsområden enligt Nackalistans förslag för natur- och trafiknämnden, samt resultatindikatorer för nämnden enligt bilaga 1.
91. Kommunen ska analysera resmönster och framkomligheten i trafiken på kort och på lång sikt. En trafikprognos för 2035 ska göras.
92. Kommunen ska genom samarbete med Region Stockholm verka för att öka turtätheten på busslinjer till Danvikshem, Finnberget, Telegrafberget samt Älta, som även har behov av direktbuss till Stockholm city.
93. Kommunen ska genom samarbete med Region Stockholm verka för att öka turtätheten på befintliga pendelbåtslinjer.
94. Kommunen ska genom samarbete med Region Stockholm verka för att på sikt införa en ny pendelbåtslinje till Skurusundet och Lännersta.
95. Kommunen ska samverka med Region Stockholm för att få nya fordon som är tystare, har bättre bromsar, luftkonditionering och kamera-bevakning på Saltsjöbanan.
96. Kommunen ska verka för ökad andel resenärer i kollektivtrafiken. Kommunen ska bibehålla målet från 2022 för resande med kollektivtrafik enligt Bilaga 1.
97. Kommunen ska utöka antalet infartsparkeringar för bil i förhållande till befolkningen. Kommunen ska återinföra och uppdatera målet för infartsparkeringar (som ströks 2022).
98. Kommunen ska rusta upp torg i Finnboda och Kvarnholmen och förse dem med träd, grönska och planteringar. En dialog ska även föras med fastighetsägaren för Finntorps torp om detta.

99. En permanent tillgänglighetsanpassad gångväg mellan Saltsjöbanans och tunnelbanans stationer i Järla ska utredas, i samverkan med Region Stockholm
100. En hiss ska byggas i Finnboda i anslutning till seniorboendet Danvikshem och driftas av kommunen.
101. En hiss upp till Henriksdalsberget nedifrån Henriksdal ska utredas.
102. De regionala cykelstråken ska rustas upp i enlighet med Nackas cykelstrategi.
103. De regionala cykelstråken ska sopsaltas.
104. Infartscykelparkering ska anläggas på Sicklaön, nära stationen för tunnelbana, saltsjöbanan och tvärbana.
105. Blomsterprogrammet ska fortsätta med bibehållen eller ökad ambition.
106. Papperskorgar/soptunnor på allmän plats ska finnas i tillräcklig mängd, på rätt platser, vara fågelsäkra och tömmas regelbundet. Med en ökande befolkning krävs ökade insatser för att minska nedskräpning särskilt vid populära promenadstråk, badstränder och allmänna platser.
107. Tillgänglighetsanpassade badplatser med toaletter ska fortsatt finnas i alla kommundelar.
108. Offentliga toaletter ska utredas.
109. Anmält klotter ska saneras inom ett dygn.
110. 30% av all mark i Nacka kommun ska skyddas som naturmark.
111. Ett naturreservat ska instiftas i Skuruparken.
112. Naturreservaten *Skarpnäs*, *Nyckelviken*, *Velamsund*, *Skogsö* och *Ryssbergen* ska utökas.
113. Ett naturreservat ska utredas i och kring *Svindarsviken* (Östra Vikdalen, Marinstaden, Ryssviken, kring Svindersberg, Trolldalen, södra Finnberget och Östra Kvarnholmen samt Ryssbergen).
114. Möjligheten till ett naturvårdsavtal med markägaren i Erstavik för att skydda skog med höga naturvärden ska undersökas. Särskilt skog med höga naturvärden eller intill vandringsleder ska beaktas.
115. Vision *Skutviken* i Skarpö naturreservat ska utredas.
116. All kommunal mark med nyckelbiotoper ska bevaras.
117. Kommunen ska sköta om sina naturområden. Kommunen ska återinföra ett mål för kundnöjdhet med naturskötsel (som ströks 2022), enligt Bilaga 1.
118. Möjligheten till skötsel av naturmark med hjälp av häst ska även fortsättningsvis undersökas vid upphandling av skötsel av naturmark och parkmark.
119. Almar i parker och gatumiljöer ska inventeras. Bevarandevärda och friska exemplar ska vaccineras emot almsjuka.
120. Förbättrad status i Nackas vatten ska uppnås. Nacka ska långsiktigt verka för att EU:s Vattendirektiv ska uppfyllas för sjöar och vattendrag som klassas som Vattenförekomster.
121. Grönstrukturprogrammet och relevanta kapitel för biologisk mångfald ska uppdateras.
122. Åtgärder enligt den nya klimatanpassningsplanen ska genomföras.
123. Våtmarker i Nacka ska restaureras och åtgärdas enligt Nackas egen våtmarksinventering samt andra utredningar. Detta kan ske med ekonomiskt stöd från framtidsfonder och Naturvårdsverket.
124. En våtmarkspark ska utredas och ev anläggas i västra Älta Våtmark. Den skulle ge naturlig vattenrening bl a från Älta Centrum och förbättrad vattenstatus i Ältasjön. Våtmarksparken kan ev anläggas med ekonomiskt stöd från framtidsfonder och Naturvårdsverket.
125. Kommunens återvinningsstationer ska tömmas och städas regelbundet.

126. Natur- och trafiknämnden ska verka för att en större andel av hushållens, företagens och de kommunala verksamheternas avfall återvinns på ett effektivt och miljövänligt sätt i enlighet med ny och kommande lagstiftning för bostadsnära förpackningsinsamling.
127. Natur- och trafiknämnden ska verka för ökad information till hushåll och företag om nyttan med att minska på avfall. Informera om möjligheten med att dela, hyra, låna och reparera produkter. Nämnden ska utvärdera om märkningen "Miljönärvänlig" (framtagen av Avfall Sverige) har potential för att vägleda invånarna till mer hållbar konsumtion, och behov av marknadsföring av detta.

Socialnämnden

128. Kommunfullmäktige fastställer budget och prioriterade arbetsområden för 2025 enligt Nackalistan's förslag för socialnämnden, samt resultatindikatorer för socialnämnden enligt bilaga 1.
129. Ökade satsningar på förebyggande insatser för barn och unga ska ske och lokalt verksamma socialsekreterare/fältassistenter ska finnas ute i samhället.
130. En utredning ska göras om kommunala poliser som samverkar med andra yrkesgrupper kring problembilder i olika delar av Nacka.
131. Socialnämnden ska arbeta aktivt mot alkohol- och droganvändning bland barn och unga.
132. Socialtjänsten utvecklar sitt samarbete med föreningslivet och civilsamhället.
133. Våldsutsatta barn ska snarast utredas och få en huvudansvarig kontakt. Barn och ungdomar ska kunna påverka och vara aktivt delaktiga i olika åtgärder som berör dem.
134. Personer med funktionsvariation och deras anhöriga ska få stöd och råd för att uppnå en hög grad av självständighet och likvärdigt liv.
135. Kommunfullmäktige ger socialnämnden i särskilt uppdrag att starta ett aktivt förebyggande arbete med fältassistenter som komplement till nuvarande polarverksamhet.
136. Kommunfullmäktige ger socialnämnden i särskilt uppdrag att utveckla ett riktat arbete gentemot yngre barn i riskzon för kriminalitet.
137. Ett utökat föräldrastödsprogram ska inrättas för att stötta och stärka föräldrar i Nacka.

Utbildningsnämnden

138. Kommunfullmäktige fastställer budget och Prioriterade arbetsområden för 2025 enligt Nackalistan's förslag för utbildningsnämnden, samt resultatindikatorer för nämnden enligt bilaga 1.
139. Kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i uppdrag att utifrån de ramar som vi presenterar i vår budget återkomma med förslag till checkbelopp för skola, förskola och pedagogisk omsorg. Förslaget ska behandlas på fullmäktige i december 2024.
140. Arbetet mot våld, kränkande behandling och nätmobbning i skola på samtliga stadier intensifieras och ett projekt sätts i gång för att utveckla arbetet.
141. Kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i särskilt uppdrag att arbeta fram en handlingsplan för att minska antalet barn i barngrupperna i förskolan. I handlingsplanen skall en översyn av gällande checksystem göras.
142. Specialinsatser ska sättas in för alla elever i behov av det redan i lågstadiet. Särskilt fokus ska ägnas läskunnigheten från lågstadiet och uppåt.
143. Kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i uppdrag att arbeta för möjligheten att bryta ut hyran ur checkbeloppet.
144. Kommunfullmäktige ger Utbildningsnämnden i uppdrag att tillse att alla elever har tillgång till skolbibliotek bemannade av adekvat utbildad personal.
145. Kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i uppdrag att se över möjligheterna att starta och stötta nätverk för fritidspedagoger.
146. Kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i uppdrag att genomföra en översyn över hur fritidshemmen fungerar och i synnerhet tillse hur elever med ringa eller inget stöd hemifrån kan få hjälp med läsläsning på fritidshemmen.
147. Kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i uppdrag att tillse att samtliga elever går i skolor med bra inomhus- och utomhusmiljö, med yta i enlighet med Boverkets rekommendationer samt med hela och rena toaletter, välstädade och trygga omklädningsrum, fungerande inomhusklimat och ventilation och ljusinsläpp i lokalerna.
148. Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att se över hyresmodellen för att öka möjligheterna för mindre skolor att hyra in sig i specialsalar på större skolor samt att ersättning för detta förbättras.
149. Kommunen ska anslå budget till en ökad satsning på elevhälsovård, med pengar särskilt till psykologstöd.
150. Kommunfullmäktige ger utbildningsnämnden i uppdrag att utreda och implementera ett system där verksamheterna får ersättning för faktiska momsutlägg i stället för ett schablonbelopp.

Äldrenämnden

151. Kommunfullmäktige fastställer budget och Prioriterade arbetsområden för 2025 enligt Nackalistans förslag för äldrenämnden, samt resultatindikatorer för nämnden enligt bilaga 1.
152. Kommunfullmäktige uppdrar åt äldrenämnden att utifrån ramarna i vårt budgetförslag utarbeta check-belopp. Dessa skall presenteras och beslutas av kommunfullmäktige i december 2023.
153. Kommunen ska inrätta en kommunal hemtjänst.
154. Kommunfullmäktige ger äldrenämnden i uppdrag att utreda möjligheterna till sänkt avgift för hemtjänst.
155. Föreningslivet för äldre är en viktig friskfaktor och bidrar till ett rikare socialt liv i kommundelarna. Medel till träffpunkter ska fördelas i enlighet med antal äldre personer i respektive kommundel.
156. Alla äldre på demensboenden ska kunna komma ut och få en promenad minst en gång i veckan. Det ska finnas personal med olika språkkompetens och tillräckligt med nattpersonal.
157. En enkät ska göras som visar på äldres reella bostadsbehov i nuläget och i framtiden.
158. Olika boendeformer ska etableras, erbjudas och öka i antal i takt med att antalet äldre i kommunen ökar. Det kan vara seniorboende, co-living för äldre eller annan boendeform. Centrala lokaliseringar av boende är viktiga ur kollektivtrafiksynpunkt.

159. För att stadsplaneringen ska bli äldrevänlig ska seniorråd och andra äldreföreningar informeras, vara remissorgan och bjudas in till samråd. Äldre ska kunna få tillföra sina erfarenheter och kunskaper om god planering både för interna och externa miljöer.
160. En äldreombudsman ska tillsättas.

Överförmyndarnämnden

161. Kommunfullmäktige fastställer budget och Prioriterade arbetsområden för 2024 enligt Nackalistans förslag för överförmyndarnämnden, samt resultatindikatorer för nämnden enligt bilaga 1.
162. Tillsynsverksamheten i överförmyndarnämnden ska vara fortsatt hög och rättssäker.
163. Överförmyndarnämnden ska fortsätta att satsa på en ökad effektivisering och digitalisering med bland annat en ny modern e-tjänst för ställföreträdare.
164. Överförmyndarnämnden ska satsa på kunskapsutbyte och utbildningsinsatser för ställföreträdare i syfte att både öka kunskapsnivån och göra godmanskapet mer attraktivt.
165. Överförmyndarnämnden ska satsa på kommunikations- och informationsinsatser för att öka ställföreträdarnas användning av digitala tjänster.
166. Nämnden ska undersöka nya sätt att rekrytera och behålla gode män för att möta framtida behov.
167. Överförmyndarnämnden ska genomföra en genomlysning av arvoden och jämförelse med andra relevanta kommuner samt utreda behov av höjning av vissa/alla arvoden.

Bilaga 1. Nämndernas mål och indikatorer

Kommunstyrelsen

Övergripande mål - Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Kostnadseffektivitet - låg kostnad per invånare jämfört med andra kommuner på alla områden. Digitalisering som gör att kommunen är smart, enkel, öppen och tillgänglig för medborgarna. Öppen och proaktiv kommunikation och dialog på alla områden.	Digitaliseringsindex	7,9		8		
	Nettokostnadsavvikelse totalt (exkl. LSS), andel (%), Utifrån var i rankingen vi ligger	2 %		10 %	10 %	
Aktiv markpolitik som är tydligt kopplad till näringslivets förutsättningar och en väl fungerande process för att etablera nya företag. Säkerställa att kommunens markinnehav används på ett affärsmässigt sätt. Överskottsmål i kommunal produktion. Kostnadseffektivitet i alla verksamheter.	Nöjd-Kund-Index NKI företag			81	82	83
	Nöjd kundindex välfärd skola			81	82	83
	Nöjd kundindex välfärd samhällsservice			81	82	83
	Nöjd kundserviceindex, kundcenter	83 %		86 %	-	-
	Andel projekt som följer beslutad tidsplan		31 %	95 %	95%	
	Andel projekt som följer beslutad produkt			95 %	95%	
	Andel projekt som följer ursprunglig budget			95 %	95%	
	Årets budgetföljsamhet investeringsprojekt			75 %	75 %	75 %
Andel projekt som följer beslutad budget		31 %	95 %	95%		

Övergripande mål - Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Kundvalssystemen är väl fungerande för medborgarna och attraktiva för anordnarna. Kvaliteten i alla verksamheter håller en hög nivå och förbättras över tid. Reellt inflytande och påverkan i alla verksamheter ökar.	Nöjd inflytande index medborgare			52	54	56
	Nöjd medborgarindex (NKI) medborgare			68	69	70
	Antal nämnder som når sina NKI mål			100%	100%	100%
Kommunens verksamhet ska drivas med hög kvalitet, ständiga förbättringar och ligga i framkant inom sitt område. Attraktiv arbetsgivare med kompetenta, stolta, friska och motiverade medarbetare. Utveckla dynamiskt företagsklimat i toppklass som främjar innovation och entreprenörskap.	Hållbart medarbetarengagemang HME	81 %		85 %	85 %	85%
	Attraktiv arbetsgivare	69 %		80 %	80 %	80%
	Grundläggande värderingen genomsyrar	77 %		82 %	84 %	86%
	Friskfaktorindex			75 %	80 %	
	Svenskt näringslivs företagsranking	47		1	1	1

Övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Säkerställa en aktiv strategisk planering för mark, bostäder, lokaler och anläggningar. Säkerställa blandad bebyggelse med olika typer av bostäder, arbetsplatser, mötesplatser och gestaltning i hela Nacka. Säkerställa att minst halva Nacka är grönt och att invånare har nära till olika grönområden och vatten. Balans mellan verksamhet och bostäder i större utvecklingsområden med god infrastruktur (30-70).	Andel hyresrätter i nyproduktion över tid	11 %		33 %	33%	33%
	Gångavstånd till friluftsområde (<1000m)			88%	88%	88%
	Utsläpp av växthusgaser per person (ton/person)			1,5	1,4	1,3
	Bostäder med hyresrätter per 1000 invånare	80				
	Bostäder med bostadsrätter per 1000 invånare	215				
	Befolkning i kollektivtrafiknära läge, andel (%)					
	Andel Nackabor som är nöjda med framkomligheten			72%	73%	74%
Skapa goda urbana lokaliseringsförutsättningar för verksamheter och arbetsplatser inom olika branscher i kommersiellt attraktiva lägen. Utveckla infrastruktur som bidrar till stadsutveckling och ökad framkomlighet i nära samspel med regionala och nationella aktörer. Tillhandahålla ändamålsenliga och kostnadseffektiva lokaler, bostäder och anläggningar med högt nyttjande, låg energiförbrukning i giftfria och trygga miljöer.	Nöjd kundindex NKI, för hyresgäster i kommunens lokaler och anläggningar	61		63	64	65
	Energianvändning i kommunens egna byggnader (kWh/kvm)	109		100	95	
	Trygghetsindex	1			1,3	
	Anmälda våldsbrott, antal/100 000 inv			470	460	
	Kommunranking Aktuell hållbarhet	17		15	13	11
	Skyddad natur totalt, andel (%)	20,5 %		30%	30%	30%
	Andel grönt (park, natur, reservat m m grön mark)			50%	50%	50%
	Andel invånare som har nära till grönområde (>300 m)			95%	95%	95%
	Skötsel av naturområden i kommunen fungerar bra, andel (%)			95%	95%	95%

Övergripande mål - Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Resultatöverskott ska ligga på långsiktig hållbar nivå. Soliditet ska öka över tid. Nya bostäder och nya arbetsplatser färdigställs enligt målen och är attraktiva över tid. God tillgång till arbetskraft med relevant kompetens för strategiskt viktiga branscher. Stadsutvecklingsekonomin ska var självfinansierad över tid. Övriga investeringar ska ha en hög grad av självfinansieringsgrad. Kommunens eget markinnehav ska utvecklas så att det bidrar till minst 40% av bostäder och arbetsplatser av det samlade målet till 2030.	Befolkningsökning	1 147		700	700	700
	Färdigställda bostäder	1 100		700	600	500
	Resultat exkl. jämförelsestörande / Skatteintäkter och statsbidrag	8,6 %	2,9 %	1,4%	2,1%	2,2%
	Soliditeten ska överstiga 40%	50,3 %	48,5 %	JA	JA	JA
	Investeringar är självfinansierade till 50% i rullande 4-årsperioder			JA	JA	JA
	Stadsutvecklingsekonomin är självfinansierad i rullande 5årsperioder			JA	JA	JA
	Nya arbetsplatser			800	800	800

Nämnden för arbete och försörjning

Övergripande mål - Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Kommunen skapar förutsättningar för hållbar egen försörjning genom individanpassat stöd och insatser mot arbete, eget företagande eller utbildning.	Nettokostnad för arbetsmarknadsåtgärder, kr/inv (Kolada)	327		365	360	355
	Andel dagar från ansökan vid nybesök till beslut inom försörjningsstöd, median (Kolada)			4	4	4
	Andel av nämndens beslut som efter överklagan kvarstår efter rättens prövning			90%	90%	90%
	Långtidsarbetslöshet 25-64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef.(Kolada, Agenda 2030, Mål 8)	1,9 %		2,4 %	2,3 %	2,2 %

Övergripande mål - Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Individanpassade insatser leder till arbete och utbildning som skapar förutsättningar för egen hållbar försörjning.	Andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (Kolada, Agenda 2030, Mål 1)	50,8 %		42 %	41 %	40 %
	Andel kursdeltagare inom sfi som har avslutat kurs med godkänt betyg	54 %		58 %	60 %	62 %
	Arbetslöshet bland utrikesfödda i Nacka i förhållande till arbetskraften (AF)			4%	4%	4%
	Andel anvisade nyanlända med egen bostad efter etableringsperiodens slut			100%	100%	100%
	Andel anvisade nyanlända med egen bostad i Nacka kommun efter etableringsperiodens slut			50%	50%	50%
	Andel kursdeltagare i komvux på grundläggande nivå som har avslutat kurs med godkänt betyg	71 %		75 %	77 %	79 %
	Andel kursdeltagare i komvux på gymnasial nivå som har avslutat kurs med godkänt betyg	70 %		75 %	76 %	77 %

Övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Kommunen skapar förutsättningar till inkludering för alla nackabor i samspel med aktörer i hela Nacka.	Andel kommundelar med bostäder för sociala ändamål (Egen mätning)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Övergripande mål - Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Kommunen skapar förutsättningar för arbetssökande att matcha arbetsgivarnas behov av kompetens.	Invånare 16-24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%) (Kolada, Agenda 2030, Mål 8)			3,3 %	3,2 %	3,1 %

Fritidsnämnden

Övergripande mål - Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Fritidsanläggningarna är välbesökta. Våra lokaler och anläggningar är långsiktigt kostnadseffektiva, flexibla och samutnyttjade.	Årets budgetföljsamhet investeringsprojekt			75		
	Nyttjandegrad idrottsanläggningar medelvärde (%).					
	Andel bidragsberättigade föreningar som är nöjda med kommunens stöd till föreningslivet			82%	84%	85%
	Antal simhallsbesök per invånare och år			1,3	2	2
	Andel av befolkningen 16-84 år som är fysiskt aktiva i minst 150 minuter per vecka			73%	74%	75%

Övergripande mål - Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Fritidsutbudet ska stimulera till fysisk aktivitet för alla. Utbudet utvecklas genom medborgarnas, föreningslivets och fritidsverksamheternas delaktighet.	Andelen barn i åldersgruppen 7-20 år som deltar i en LOK-stödberättigad föreningsaktivitet (kommunalt LOK-stöd).	78 %		79 %	80 %	
	Andel av befolkningen 16-84 år som är fysiskt aktiva i minst 150 min per vecka.			74 %		
	Andel deltagartillfällen med dubbelt LOK-stöd, i jämförelse med totalt antal deltagartillfällen.					
	Andelen medborgare som anser att utbudet av ställen för unga att träffas på (t ex fritidsgårdar) är ganska eller mycket bra			80%	82%	84%

Övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Fritidsanläggningarna är lättillgängliga, välskötta och ska medge ett rikt utbud av organiserad, spontan och egna fritidsaktiviteter. Skötsel och utformningen av anläggningarna bidrar till låg klimatpåverkan och en giftfri miljö.	Fritidsverksamhetsaktörers uppfattning om de är nöjda med anläggningarnas tillgänglighet, drift och skötsel.					
	Energianvändning för idrott- och fritidsanläggningar medelvärde (KWh/kvm).					

Övergripande mål - Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Fritidsverksamheternas aktörer är flexibla, innovativa, inkluderande och utvecklas i takt med ny och ökad efterfrågan av aktiviteter. Bidrag till föreningsliv och	Bredd i utbudet i jämförelse med andra kommuner					
	Nöjd-kundindex fritidsgårdsverksamhet			96%	97%	98%

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Fritidsverksamheter ska stimulera till bredd och nytänkande.	Andelen medborgare som anser att möjligheten för invånare att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar är ganska eller mycket bra			90%	90%	90%
	Andelen medborgare som anser att skötseln av kommunens idrotts- och motionsanläggningar är ganska eller mycket bra			90%	92%	94%
	Andelen simhallsbesökare som är nöjda med sitt besök			95%	95%	95%

Kulturnämnden

Övergripande mål - Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Kulturverksamheterna håller hög kvalitet. Avgifter och utbud är anpassat utifrån barn och ungdomars olika förutsättningar. Lokaler och anläggningar är flexibla, tillgängliga för alla och samutnyttjas.	Andel aktiva låntagare på bibliotek, antal/1000 invånare.	251		310	320	320
	Andel barn och unga som är nöjda med den kulturskoleverksamhet de deltar i.	96 %	96 %	98 %	98 %	
	Nyttjandegrad kulturlokaler			50 %		
	Årets budgetföljsamhet investeringsprojekt			75 %		

Övergripande mål - Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Kulturutbudet är attraktivt och tillgängligt för alla. Kulturutbudet utvecklas genom att stödja Nackabornas egna engagemang och genom delaktighet utifrån deras förutsättningar och intressen. Biblioteken stimulerar och bidrar till läslust, bildning och livslångt lärande.	Nöjdkundindex för bibliotek, Hembygdsmuseet och Dieselvekstaden.	99 %		90 %	90 %	
	Andel barn som deltar i kulturskola av den totala befolkningen inom målgruppen			30%	31%	32%
	Andelen medborgare som anser att bibliotekens utbud av böcker och tidskrifter är ganska eller mycket bra.	91 %		97 %	98 %	

Övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Bibliotek, kulturhus, museer och kulturella arenor är öppna mötesplatser som bidrar till ett levande och hållbart samhälle. Kulturarvet och den offentliga konsten utvecklas, bevaras och berikar. Kulturverksamheterna bidrar till låg klimat- och miljöpåverkan.	Antal besök per invånare och år på kulturhuset Dieselvekstaden	6		7,3	7,3	
	Antal besök per invånare och år på bibliotek.	6,4		7,5	8,5	9,0
	Antalet besök per år till kulturhistoriska anläggningar.	3 360		6 000	6 000	
	Andelen medborgare som anser att det lokala kultur- och nöjeslivet (t.ex. konstutställning, teater och konserter) är ganska eller mycket bra.	42 %		60 %	70 %	80%

Övergripande mål - Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Innovation och mångfald ska leda till att kulturverksamheter startas och utvecklas i takt med efterfrågan. För kulturutbudets utveckling ska samverkan ske lokalt, regionalt och nationellt. Kulturen bidrar till tillväxt och utveckling.	Andel barn och unga som deltar i den kulturskola/verksamhet som de vill.	97 %	98 %	98 %	98 %	

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

Övergripande mål - Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Avgiftsbelagda verksamheter ska i huvudsak vara självfinansierade. Taxor ska vara på lägsta möjliga nivå. Vid detaljplanering ska mark nyttjas ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart.	Plankostnad (krona per kvadratmeter) för nya lokaler och lägenheter i flerbostadshus i stadsbyggnadsprojekt	-	-	445	445	445

Övergripande mål - Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Nacka ska utvecklas med hög kvalitet och stor variation. Utvecklingen sker tillsammans med Nackaborna genom delaktighet och dialog. Detaljplaner ska stödja ett hållbart och levande Nacka med områden som har väl utbyggd infrastruktur och en bra blandning av bostäder, välfärd, kommersiella verksamheter och grönområden.	Mediantid detaljplaner (ej förnyelseområden)	93 månader		36 månader	34 månader	30 månader
	Mediantid bygglovsärenden	5 veckor	5 veckor	5 veckor	5 veckor	5 veckor
Myndighetsutövningen är rättssäker, effektiv, serviceinriktad och kundorienterad.	NKI Bygglov	77		81	82	82
	NKI Miljö- och hälsoskydd	82		82	84	84
	NKI Livsmedelstillsyn	84		82	84	84
	NKI KLM	80		80	80	80
	NKI Lantmäteriförrättningar					
	NKI Lantmäterienheten Kart- och mätärenden	91		80	80	80

Övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Genom stadsutvecklingen skapas samband och offentliga rum som är attraktiva, trygga och hållbara över tid i ett förändrat klimat. Nackaborna har nära till parker, natur, kultur och idrott.	Andel bostäder i föreslagna planer med högst 300 meter till park eller friluftsområde			97%	97%	98%
	Antal enskilda avlopp i kommunen			1500	1300	1100
Detaljplanering ska kunna redovisa klimatpåverkan. Genom att fokusera på miljö- och klimatambitioner bidrar Nacka till ett bättre klimat och en bättre miljö.						

Övergripande mål - Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Nacka utvecklas för nuvarande och framtida nackabor och näringsliv	Betygsindex på faktorn bostäder i medborgarundersökningen			62	63	64
Detaljplaner tas fram i en takt som möjliggör de övergripande målen om nya bostäder och arbetsplatser beslutade av kommunfullmäktige. Framdriften i samhällsplaneringen säkerställs så att detaljplaner möjliggör ny infrastruktur och god tillgång till kollektivtrafik.	Antal arbetsplatser i tillstyrkta detaljplaner	0	280	300	300	300
	Andel av bostäder i föreslagna planer med högst 400 meter till närmaste hållplats			90%	90%	90%

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Digitalisering av samhällsbyggnadsprocessen bidrar till förbättrad service till nackabor, företag och organisationer.	Digital mognad		60			

Natur- och trafiknämnden

Övergripande mål - Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Skötsel och investeringar genomförs i rätt tid till rätt kostnad.	Årets budgetföljsamhet investeringsprojekt	85 %		100%	100%	100%
	Andel projekt som följer beslutad budget			95 %	95 %	95 %
	Andel projekt som följer beslutad tidsplan			95 %	95 %	95 %
	Andel projekt som följer beslutad produkt			95 %	95 %	95 %
	Andel projekt som följer ursprunglig budget			80 %	80 %	80 %
	Andel av kommunens totala kostnader			Max 6%	Max 6%	Max 6%
	Upparbetningsgrad i investeringsprojekt (utfall/budget)			75%	75%	75%

Övergripande mål - Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Bra verksamhet varje dag i samspel med medborgarna.	Medborgarna nöjda med underhåll och skötsel av gator och vägar (SCB): Nacka x% bäst av alla kommuner			10%	10%	10%
	Medborgarna nöjda med skötsel av allmänna platser (park, torg, lekplats) (SCB): Nacka x% bäst av alla kommuner			10%	10%	10%
	Medborgarna nöjda med skötsel av naturområden (SCB): Nacka x% bäst av alla kommuner			10%	10%	10%
	Medborgarna nöjda med utbudet av friluftsområden i kommunen. (SCB): Nacka x% bäst av alla kommuner			10%	10%	10%
	NKI - Medborgarna är nöjda med hantering av synpunkter och fel	3,6		3,6	3,7	3,7
	NKI - Medborgarna är nöjda med snöröjning		3,2	3	3,5	3,5
	NKI- Kunderna nöjda med handläggning av markupplåtelse	78%		78%	79%	80%

Övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Attraktiva och trygga miljöer/platser som underhålls och utvecklas. Friska sjöar och ett rikt växt- och djurliv.	Andel sjöar med god status vad gäller övergödning	62 %		77 %	79 %	81%
	Andel skyddad natur			26%	30%	30%
	Hur stort problem medborgarna tycker det är med nedskräpning (SCB)-mål: 10% bästa i landet			10%	10%	10%
	Andel energismart belysning			85%	95%	96%

Övergripande mål - Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
God framkomlighet och hållbart resande	Andelen infartsparkeringsplatser bil per kommuninneväsnare ska vara oförändrat eller öka			Ja	Ja	Ja
	Antal passerande cyklister vid Sicklavägen ska öka	1%		10%	10%	10%
	Antal infartsparkeringsplatser för cykel, nära kollektivtrafik	856		1000	1050	1100
	Andel resande i kollektivtrafiken			38%	39%	39%
	Medborgarnas uppfattning om utbudet av laddningsstationer för elfordon i kommunen (SCB-10% bästa)			10%	10%	10%
	Fossiloberoende fordon i kommunens tjänst andel (%)			100%	100%	100%
	Andel genomförda klimatanpassningsprojekt			2	4	6

Socialnämnden

Övergripande mål - Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Nackaborna har tillgång till lättillgängliga, förebyggande och väl utvecklade tjänster. Handläggningen utgår från kunden och är smidig och effektiv.	Andel kunder som fått en förbättrad situation med stöd från socialtjänsten (IFO)	72 %		85 %	85 %	85 %
	Andel barn 0–12 år som ej återaktualiseras inom ett år efter avslutad utredning eller insats			87%	90%	90%
	Andel barn och unga inom individ- och familjeomsorg som sammantaget är nöjda med stödet från socialtjänsten i kommunen			90%	90%	90%
	Andel som fått en förbättrad situation med stöd från socialtjänsten			85%	85%	85%
	Andel vuxna personer inom individ- och familjeomsorg som sammantaget är nöjda med stödet från socialtjänsten i kommunen			80%	80%	80%
	Andel barn 13-17 år som är delaktiga i uppföljning av sin insats	80 %		90 %	90 %	90 %

Övergripande mål - Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Barn och vuxna är delaktiga i det stöd och skydd de behöver. Insatserna utvecklas utifrån kundens behov, är av god kvalitet och följs upp regelbundet.	Andel familjehemsplacerade barn som uppnår kunskapsmålen i skolan. Mål 4 Agenda 2030	62 %		80 %	82 %	85 %
	Andel kunder över 18 år som vid avslutad placering på skyddat boende uppger att de inte utsätts för våld. Mål 5 Agenda 2030	75 %		90 %	90 %	90 %
	Andel vuxna med funktionsnedsättning som upplever att de får bestämma om saker som är viktiga i sin dagliga verksamhet. Mål 10 Agenda 2030	79 %		90 %	90 %	90 %

Övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Den som har en funktionsnedsättning får möjlighet att delta i samhällslivet på lika villkor. Anpassade boendeformer av god kvalitet finns tillgängliga och integrerade i Nackas olika kommundelar.	Antal barn och unga per som vräks från sin bostad.	6		0	0	0
	Andel av hyresgästerna med socialt kontrakt som efter avslutad insats anskaffar en egen bostad.	63 %		80 %	85 %	90 %

Övergripande mål - Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Det är attraktivt för anordnare och utförare att verka i Nacka. Samarbetet med andra huvudmän och civilsamhället förebygger sociala problem.	Andel anordnare och utförare som är nöjda med att verka i Nacka	96 %		98 %	98 %	98 %
	Andel ungdomar som fått insats på MiniMaria för sitt missbruk och som vid avslutad insats är drogfri			90%	90%	90%
	Andel föräldrar som erbjuds föräldrarstödsinsatser och som anser att de har fått stöd och vägledning i sin föräldraroll			98%	98%	98%
	Andel vuxna som fått insats på Beroendemottagningen för sitt missbruk och efter avslutad insats nått sitt mål med insatsen			76%	76%	76%

Utbildningsnämnden

Övergripande mål - Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Nackas förskolor och skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner	Bland de tio bästa kommunerna i landet när det gäller andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen i åk 9 - Grundskola	plats 7		plats 1-10	plats 1-10	plats 1-10
	Bland de tio bästa kommunerna i landet när det gäller betygspoäng - Gymnasieskola	plats 17		plats 1-10	plats 1-10	plats 1-10
	Över länets genomsnitt i enkätundersökningen när det gäller andel elever som är nöjda med sin skola - Gymnasieskola			Ja	Ja	Ja
Alla elever klarar skolan inom avsedd tid	Andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen i åk 9 - Grundskola (Agenda 2030)	89 %		90 %	90 %	90 %
	Andel elever som tar gymnasieexamen inom tre år - Gymnasieskola (Agenda 2030)	88 %		87 %	87 %	87 %

Övergripande mål - Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Alla barn och elever utvecklas maximalt	Andel barn 3-5 år inskrivna i förskola och pedagogisk omsorg den 15 oktober – Förskola (Agenda 2030)	97 %		97 %	97 %	97 %
	Andel elever i årskurs 3 som klarar alla delprov i svenska och matematik (nationella prov) – Grundskola	72 %	69 %	82 %	83 %	84 %
	Andel elever i åk 9 som blir behöriga till gymnasieskolan – Grundskola (Agenda 2030)	94 %		97 %	97 %	97 %
	Andel avgångselever som får gymnasieexamen – Gymnasieskola (Agenda 2030)	95 %		97 %	97 %	97 %
	Genomsnittlig betygsnivå (åk 9) – Grundskola	265		270	270	270
	Genomsnittlig betygsnivå – Gymnasieskola	15,2		15,5	15,5	15,5
	Alla barn och elever stimuleras i undervisningen och får stöd när de behöver	Andel föräldrar som upplever att verksamheten är stimulerande – Förskola	96 %	97 %	97 %	97%
Andel föräldrar som upplever att barnet får det stöd och den hjälp som behövs - Förskola			93 %	95 %	95 %	95 %
Andel elever som upplever att lärarna gör lektionerna intressanta (åk 6 och 8) - Grundskola			65 %	67 %	67 %	67 %
Andel elever som anser att de har inflytande på skolarbetet - Grundskola				70%	70%	70%
Andel elever som upplever att de får den hjälp de behöver av lärarna (åk 6 och 8) - Grundskola			88 %	92 %	92 %	92 %
Andel elever som upplever att de får den hjälp de behöver i sina studier - Gymnasieskola				80 %	80 %	80 %
Andel elever som upplever att lärarna gör lektionerna intressanta - Gymnasieskola				70 %	70 %	70 %

Övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Alla förskolor och skolor i Nacka håller hög kvalitet	Andel förskolor som har minst 80 procent nöjda föräldrar - Förskola	90 %	96 %	95 %	95 %	95 %
	Andel skolor som har minst 80 procent nöjda elever - Grundskola	76 %	79 %	80%	80 %	80 %
	Andel förskolor som har minst 20 procent förskollärare - Förskola (Agenda 2030)	80 %	82 %	95 %	95 %	95 %
	Andel skolor som har positiv salsaaavvikelse både vad gäller meritvärde och andel som nått kunskapskraven i alla ämnen - Grundskola	92 %		90 %	90 %	90 %
	Andel skolor som har minst 90 procent avgångselever med gymnasieexamen - Gymnasieskola	73 %		90 %	90 %	90 %
	Andel skolor som har minst 80 procent nöjda elever - Gymnasieskola			50 %	50 %	50 %
	Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i förskolan - Förskola	96 %	97 %	98 %	98 %	98 %
Alla förskolor och skolor är goda miljöer för utveckling och lärande	Andel elever som är trygga i skolan - Grundskola	88 %	88 %	95 %	95 %	95 %
	Andel elever som är trygga i skolan - Gymnasieskola	92 %		95 %	95 %	95 %
	Andel elever som är trygga på sitt fritids (åk 3) - Fritidshem		97 %	96 %	96 %	96 %
	Andel av förskolor som har barngruppsstorlekar enligt Skolverkets rekommendationer			50%	55%	60%

Övergripande mål - Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av förskola och skola	Det finns möjlighet till plats i förskolan i varje kommunal - Förskola (Agenda 2030)	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
	Andel elever som fått plats i ordinarie skolval på den skola de valt i första hand - Grundskola	90 %	92 %	95 %	95 %	95 %
Det är attraktivt för anordnare som håller hög kvalitet att bedriva verksamhet i Nacka	Andel huvudmän som är nöjda med att verka i Nacka (huvudmän vägs efter antal enheter)	98 %		95 %	95 %	95 %
	Andel huvudmän som anser att Nacka är en mer attraktiv kommun att bedriva verksamhet i jämfört med andra kommuner (anordnare med erfarenhet av andra kommuner)	89 %		85 %	85 %	85 %

Äldrenämnden

Övergripande mål - Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Nackas äldreomsorg är i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner. Vår handläggning är effektiv och anpassas utifrån kundens behov. Insatserna är av god kvalitet och följs upp regelbundet. Det finns välutvecklade digitala verktyg och tjänster som förenklar för våra kunder.	Effektivitetsindex äldreomsorg	97		100	100	100
	Andel personer som får god omsorg i livets slutskede på särskilt boende utifrån sju områden i palliativa registret			95%	100%	100%

Övergripande mål - Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Seniorer och deras anhöriga är trygga, delaktiga och nöjda med det stöd de får samt har stora möjligheter vid val av insatser.	Personalkontinuitet i hemtjänsten	11,6	11,4	10	10	10
	Andel kunder som sammantaget är nöjda med sin hemtjänst	86 %		90 %	90 %	90 %
	Andel kunder inom hemtjänst som upplever ett gott hälsotillstånd			33%	36%	37%
	Andel personer med insatser från hemtjänst som besvärar av ensamhet (max)			10%	10%	10%
	Andel kunder som upplever att de kan påverka hur hjälpen genomförs i hemtjänsten			90%	90%	90%

Övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Nacka är en äldrevänlig kommun som ger goda förutsättningar för hälsosamt åldrande. Seniorer har möjlighet att välja mellan attraktiva särskilda boenden.	Andel kunder som sammantaget är nöjda med sitt äldreboende	77 %		90 %	90 %	90 %
	Andel kunder som uppger att de bor på det särskilda boende som de valt			94%	95%	96%
	Andel personer som beviljats särskilt boende och får plats inom 90 dagar			100%	100%	100%

Övergripande mål - Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Det är attraktivt för anordnare att verka i Nacka. Valfärden för Nackas seniorer utvecklas i nära samarbete mellan kunder, anordnare, hälso- och sjukvård samt civilsamhället.	Antal personer med fallskador 65+ per hundra tusen invånare (KF) Agenda 2030	4 392		3 300	3 300	3 300

Överförmyndarnämnden

Övergripande mål - Maximalt värde för skattepengarna

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Rätt från början och i rätt tid.	Andel redovisningar fullständigt granskade per 30/9	100 %		100 %	100 %	100 %
	Andel av nämndens beslut som efter överklagan kvarstår efter rättens prövning	72 %		90 %	90 %	90 %

Övergripande mål - Bästa utveckling för alla

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Huvudmannens intresse står i fokus.	Andel gode män som är nöjda med servicen	84 %		90 %	90 %	90 %
	Andel huvudmän som är nöjda med sin gode man	82 %		80 %	80 %	80 %

Övergripande mål - Attraktiva livsmiljöer i hela Nacka

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbart utförande av uppdrag.	Andel redovisningar som lämnas in via digital tjänst	46 %		65 %	70 %	75 %
	Andel ansökningar från ställföreträdare som lämnar in via e-tjänst			60 %	70 %	75 %

Övergripande mål - Stark och balanserad tillväxt

Fokusområde	Indikatorer	Utfall 2023	Utfall T2 2024	Mål 2025	Mål 2026	Mål 2027
Alla huvudmän har en kompetent god man.	Andel huvudmän som får god man inom två månader	90 %		95 %	95 %	95 %
	Andel ställföreträdare som certifieras (gruppen ställföreträdare för anhöriga är undantagna)	52 %		60 %	60 %	60 %

Bilaga 2 Resultaträkning

Resultaträkning	Utfall	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
mnkr	2023	2024	2024	2025	2026	2027
Verksamhetens intäkter	1 382	1 062	1 265	1 470	1 457	1 460
Jämförelsestörande intäkter	635	869	314	16	16	16
Verksamhetens kostnader	-7 371	-7 435	-7 595	-7 987	-7 963	-7 961
Jämförelsestörande kostnader	-384	-574	-486	-61	-66	-36
Avskrivningar	-299	-328	-331	-478	-490	-497
Verksamhetens nettokostnader	-6 037	-6 407	-6 832	-7 039	-7 046	-7 019
Skatteintäkter (inkl avräkning)	6 932	7 152	7 166	7 599	8 010	8 433
Inkomstutjämnning	-873	-946	-951	-980	-1 024	-1 107
Kostnadsutjämnning	301	325	303	271	264	280
Införandebidrag	0	0	0	0	0	0
Regleringsavgift/bidrag	255	339	338	293	255	193
LSS-utjämnning	-152	-152	-151	-159	-161	-162
Övriga generella statsbidrag	14	0	18	0	0	0
Fastighetsavgift	182	186	187	196	196	196
Skattenetto	6 659	6 904	6 910	7 220	7 540	7 833
Finansiella intäkter	57	85	71	72	75	64
Jämförelsestörande finansiella intäkter	49	0	14	0	0	0
Finansiella kostnader	-131	-149	-97	-204	-120	-180
Jämförelsestörande finansiella kostnader	-25	-70	-71	0	0	0
Finansnetto	-50	-135	-83	-132	-45	-116
Resultat efter finansiella poster	573	362	-5	48	449	698
Extraordinära poster	0	0	0	0	0	0
Årets resultat	573	362	-5	48	449	698
Jämförelsestörande poster	274	224	-229	-45	-50	-20
Resultat exklusive jämförelsestörande poster	299	138	223	93	499	718
Målnivå Resultat 2% av skatteintäkter				144,4	150,8	156,7
Utrymme 2025				-51,6		
Resultatmål				1,3%		

Bilaga 3 Investeringsbudget

I investeringsbudgeten så utgår vi från stadsledningskontorets förslag med följande ändringar:
 Kulturnämnden får 0,8 miljoner extra för att bygga ett orangeri vid nya Älta kulturhus.
 Fastighetsenheten får ett ökat tak på 50 miljoner för 2023 för att täcka byggnation av Nacka bollhall (38 miljoner 2025) och även fritidsnämndens behov (30 miljoner 2025).

Investeringsutrymme per nämnd, miljoner kronor

Nämnd/ enhet	2023	2024	2025	2026	2027
Fastighetsenheten (KS)	-389,6	-461,1	-318,0	-225,0	-200,0
Stadsutveckling (KS)	-536,1	-561,1	-500,0	-475,0	-450,0
Välfärd skola (KS)	-24,1	-53,0	-24,0	-24,0	-24,0
Välfärd samhällsservice (KS)	-3,4	-7,0	-3,0	-3,0	-3,0
Summa Kommunstyrelsen	-953	-1 082	-845	-727	-677
Fritidsnämnden	-3,8	-5,6	-6,0	-6,0	-6,0
Kulturnämnden	-3,9	-2,2	-2,8	-2,0	-2,0
Natur- och trafiknämnden	-168,0	-200,0	-115,0	-115,0	-115,0
Förändring:					
Totalt	-1 129	-1 290	-969	-850	-800
Resultat exkl. jf störande	298,5	223,3	143,5	149,9	155,7
Jämförelsestörande poster	274,4	-228,6	-44,6	-50,2	-20,2
Resultatmål	572,9	-5,3	98,9	99,7	135,5
Utökning avskrivningar			-32,2	-24,2	-21,3
minskning avskrivningar			15,0	14,3	15,3
Avskrivningar	-298,5	-331,1	-475,0	-485,0	-491,0
Offentliga bidrag	57,0	5,4	52,4	79,4	35,5
Investeringsutgifter	-1 185,8	-1 295,4	-1 021,2	-929,4	-835,5
Självfinansieringsgrad brutto	73%	25%	56%	63%	75%
Låneskuld	582	1 500	2 074	2 545	2 881
Förändring avskrivningar					-172%
Förändring räntekostnad			-103%	-206%	-206%

Bilaga 4 Avgifter kommunala bolagen

Nacka Energi AB

Nacka Energi AB:s styrelse föreslår att nätavgifterna höjs med i genomsnitt cirka 7,0 procent från och med 1 januari 2025.

Höjningen 2025 motiveras i sin helhet av de kommande årens ökade investeringar, exploatering och ökade reinvesteringsbehov för att säkerställa framtida kapacitet. Bolagets intäktsnivå ligger inom prognostiserad intäktsram. Nacka Energi AB:s nätavgifter bedöms även efter en höjning ligga under medelnivån för 2025.

Nacka Vatten och Avfall AB

VA-taxa 2025

Nacka vatten och avfall AB har i uppdrag att leverera trygga och säkra vattentjänster i ett växande Nacka med minsta möjliga påverkan på miljön. Det innebär att ledningsnätet och VA-anläggningarna, exempelvis pumpstationer och vattentorn, behöver underhållas, renoveras och byggas ut i takt med behoven och anpassat till nya lagar och förutsättningar som påverkar VA-verksamheten.

Taxa för VA-tjänster finns reglerat i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, även benämnd vattentjänstlagen. Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva den allmänna VA-anläggningen. Detta brukar kallas självkostnadsprincipen. Enligt praxis ska driftresultatet, det vill säga överuttag och underskott, regleras över en treårsperiod. Vidare ska fördelningen av avgiftsuttaget ske utifrån vad som är skäligt och rättvist.

VA-taxan består av två delar, anläggningsavgift och bruksavgift. I taxan finns även särskilda avgifter vilka ska täcka kostnader som uppstår när fastighetsägaren begärt eller åsidosatt sina skyldigheter samt sedan 2021 en industriavloppstaxa som är en

överhaltsavgift för verksamheter med spillvatten som kräver extra rening.

Anläggningsavgift

Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet.

Anläggningsavgiften ska täcka utgifterna för att bygga ut VA-anläggningen till nya fastigheter. För att leva upp till kravet på skäligt och rättvist bör en kostnadstäckningsgrad på 100 procent eftersträvas för att inte belasta de som redan är anslutna till den kommunala VA-anläggningen med kostnader som nya fastighetsägare borde betala.

Under våren 2023 gjordes en grundlig analys av utgifter och inkomster i pågående eller nyligen avslutade VA-utbyggnadsprojekt. Analysen visade att kostnadstäckningsgraden uppgick till drygt 100 procent vilket resulterade i att avgifterna lämnades oförändrade för 2024. Under 2024 har en uppdaterad analys gjorts av projektportföljen som visar att kostnadstäckningsgraden har sjunkit till 92 procent vilket främst beror på ökade utgifter i förnyelseområdena och minskade inkomster i stadsomvandlingsprojekten. För att uppnå minst 100 procent i täckningsgrad föreslås en höjning av anläggningsavgifterna med 11 procent.

Bruksavgiften

Bruksavgiften är en periodisk avgift som ska täcka VA-verksamhetens kostnader som exempelvis inköp av vatten och avloppsrening, drift- och underhåll, personal, ränta och avskrivningar. De senaste åren har bruksavgifterna höjts i större omfattning än tidigare år, i storleksordningen 10–20 procent och för 2024 23 procent. Detta som en följd av stora reinvesteringar på grund av eftersatt underhåll och utbyggnad av kapacitet i såväl bolagets egen VA-anläggning som deras

leverantörers vattenverk och avloppsreningsverk i kombination med höga räntor. Detta mönster är inte unikt för Nacka utan speglar rätt väl taxeutvecklingen i VA- Sverige.

Till 2025 ökar driftkostnaderna, exklusive inköp av el, vatten och avloppsrening, med 13,7 miljoner och beror på prishöjningar, ökade hyreskostnader till kommunen, kostnader för nya fossilfria fordon, sedimenttömning av en större dagvattendamm återgång till tidigare års underhållsnivå. Viss satsning görs även för förbättrat skydd och beredskap av vattenledningsnätet.

Avgifterna för köp av avloppsrening och inköp av vatten fortsätter att öka med sammantaget 15,7 miljoner kronor.

Ökningen för avloppsrensning ökar kraftigt och avser, framför allt till Stockholm Vatten och Avfall (24 procent), men även Käppala ökar (preliminärt med 11 procent). Avgiften för vatten ökar med 8 procent. Köpta volymer är i nivå med budget 2024. Den främsta anledningen till de ökade kostnaderna för dricksvatten och avloppsrening beror på hårdare miljö- och kvalitetskrav och utbyggnad av kapacitet för att möta framtiden i en växande Stockholmsregion.

Räntekostnader och avskrivningskostnaderna ökar, medan pensionskostnaderna minskar något.

Bolaget föreslår en höjning av brukningsavgifterna med 8 procent för att täcka de ökade kostnaderna i verksamheten.

Brukningsavgiften består i huvudsak av tre delavgifter: en fast avgift per år, en avgift per bostad/lägenhet som finns på fastigheten och en avgift per kubikmeter levererat vatten. I Nacka tas den största delen av brukningsavgifterna in genom den så kallade rörliga avgiften (avgiften per kubikmeter förbrukat vatten). Intäkter från denna rörliga avgift motsvarar 77 procent av den totala intäkten medan 23 procent av intäkterna kommer från fasta avgifter.

Historiskt har dessa delavgifter alltid höjts med samma procentsats. Till 2025 föreslås

en differentierad höjning av avgifterna i stället, där den fasta avgiften höjs med 10 procent, lägenhetsavgiften med 45 procent och den rörliga lämnas oförändrad för att jämna ut förhållandet mellan fasta och rörliga avgifter. Detta ger samma intäktsökning som att höja respektive delavgift med 8 procent.

Förändringen innebär att årskostnaden för typhus A (enbostadshus) ökar med 947 kronor, eller 7,3 procent, till 13 979 kronor per år och typhus B (flerbostadshus, 15 lägenheter) ökar med 9 603 kronor, eller 7,1 procent, till 145 229 kronor per år. Det motsvarar en höjning med 79 kronor per månad för ett enbostadshus och 54 kronor per månad per lägenhet.

Sommarvatten

Denna föreslås utgå ur VA-taxan. Sommarvatten är en tjänst som ligger utanför vattentjänstlagens krav och ingår inte i begreppet vattentjänster. Fastigheter som ligger utanför verksamhetsområdet för vatten ska regleras via avtal. Regleringen av avgifter för sommarvattentjänsten ingår i de nya avtalen. Självkostnadsprincipen tillämpas i prissättningen. Totalt omfattas ett 20-tal fastighetsägare.

Särskilda avgifter, industriavlopp och sprinkler

Dessa omfattar åtgärder som bolaget utför på begäran av en fastighetsägare eller om fastighetsägare åsidosatt sina skyldigheter. Totalt finns ett 20-tal särskilda avgifter för att reglera detta, exempelvis frusen eller skadad vattenmätare, förgäveskostnad vid avtalad tid för installation av LTA-pump och otillåtet bruk av ventiler. Prissättningen utgår från självkostnadsprincipen. En uppdatering av avgifterna har gjorts utifrån tidsåtgång och aktuella timpriser. Den genomsnittliga justeringen uppgår till 20 procent. Extra avgifter tas ut för avloppsvatten som är särskilt förorenat. Industriavloppstaxan höjs med 12 procent för att ligga på samma nivå som Stockholm Vatten och Avfalls industriavloppstaxa, inklusive ett administrativt påslag på 10 procent. Sprinkler höjs med 10 procent.

Avfallstaxa 2025

Avfallstaxan föreslås höjas med i snitt 10 procent. De förändringar som föreslås är:

Höjning av *miljöstyrningsavgiften för förpackningar* med 30 procent. Den nya lagstiftningen som trädde i kraft 1 januari 2024 innebär att kommunerna tar över insamlingsansvaret från producenterna och att producenterna ersätter kommunerna för det. Lagstiftningen och ersättningsmodellen förutsätter att så många hushåll som möjligt sorterar förpackningar. Det finns därför både ett ekonomiskt och miljömässigt incitament att sortera förpackningar. Sålunda föreslås miljöstyrningsavgiften för förpackningar att öka med 30 procent och det kommer öka avfallskollektivets intäkter med 0,4 miljoner kronor.

Höjning av *miljöstyrningsavgiften för matavfall* med 30 procent. På samma sätt finns det ett miljömässigt och ekonomiskt incitament att sortera matavfall. Kostnaden för att energiutvinna restavfall är hög och kommer vid nästa upphandling sannolikt att öka ännu mer. Dessutom är det miljömässigt fördelaktigt att sortera matavfall då det

producerar biogas. Det kommer öka bolagets intäkter med 0,7 miljoner.

Övriga taxor höjs 9 procent. De senaste tre åren har avfallstaxan höjts 1 procent sammanlagt. Enbart indexering i avtal har medfört 10 miljoner kronor i ökade kostnader. Detta ökar bolagets intäkter med ungefär 8 miljoner kronor. Grundavgift för flerbostadshus kommer ej höjas då flerbostadshuset 2024 kompenserade för det underskott som insamling av förpackningar från återvinningscentralen gett upphov till.

En *ny taxa för övermängder restavfall* föreslås tillkomma då det är relativt vanligt förekommande. Avgiften är 300 kronor per tillfälle och kärl.

I dagsläget står följande text i taxan *"Vid upprepad felsortering av matavfall tillkommer en miljöavgift om 100 kronor per tillfälle för omklassning"*.

Denna text föreslås ändras till *"Vid upprepad felsortering av matavfall och restavfall tillkommer en miljöavgift om 100 kronor per tillfälle för omklassning"* för att kunna hantera om exempelvis farligt avfall läggs i restavfallskärlet.

Bilaga 5 Nämndtabeller

Kommunstyrelsen mnkr	Utfall	Prognos	Justering SLK			Nackalistans satsningar			Budget		
	2023 Netto	2024 Netto				2025			2025		
						Intäkt	Kostnad	Netto	Intäkt	Kostnad	Netto
SLK förslag	-209,9	-287,1	123,7	-143,5	-19,8			0,0	3 994,1	-4 301,5	-307,4
Minskning av PR och flygresor							2,0	2,0	0,0	2,0	2,0
Utredning kring start av							-0,2	-0,2	0,0	-0,2	-0,2
Ny Naturskola							-1,5	-1,5	0,0	-1,5	-1,5
Försökskommun för kommunala poliser							-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Nedläggning Centrala Nacka AB							3,3	3,3	0,0	3,3	3,3
Tjänst för demokratifrågor							-0,7	-0,7	0,0	-0,7	-0,7
Öppna nämndmöten							-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Generell pris- och lönekompensation							-9,2	-9,2	0,0	-9,2	-9,2
Summa nämnder	-209,9	-286,9	123,7	-143,5	-19,8	0,0	-7,3	-7,3	3 994,1	-4 308,8	-314,7

Nämnden för arbete och försörjning mnkr	Utfall	Prognos	Justering SLK			Nackalistans satsningar			Budget		
	2023 Netto	2024 Netto				2025			2025		
						Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto
SLK förslag	-157,7	-154,6	4,0	12,5	16,5			0,0	65,6	-220,9	-155,3
Fördjupat utredning							-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Handläggartöd för ekonomiskt							-1,5	-1,5	0,0	-1,5	-1,5
Utred om barnfamiljer kan bo kvar							-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Generell pris- och lönekompensation							-4,7	-4,7	0,0	-4,7	-4,7
Summa nämnder	-157,7	-154,4	4,0	12,5	16,5	0,0	-7,2	-7,2	65,6	-228,1	-162,5

Fritidsnämnden mnkr	Utfall	Prognos	Justering SLK			Nackalistans satsningar			Budget		
	2023 Netto	2024 Netto				2025			2025		
						Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto
SLK förslag	-177,9	-185,4	0,5	-20,1	-19,6			0,0	29,6	-241,5	-211,9
Ökat öppenhållande fritidsgårdar							-2,5	-2,5	0,0	-2,5	-2,5
Fritidsklubbar i Orminge, Fisksätra samt i Henriksdal sommartid							-1,5	-1,5	0,0	-1,5	-1,5
Generell pris- och lönekompensation							-6,4	-6,4	0,0	-6,4	-6,4
Summa nämnder	-177,9	-185,2	0,5	-20,1	-19,6	0,0	-10,4	-10,4	29,6	-251,9	-222,3

Kulturnämnden	Utfall	Proгно	Justering SLK			Nackalistas satsningar			Budget		
	2023	2024				2025			2025		
mnr	Netto	Netto				Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto
SLK förslag	-142,6	-149,4	-1,0	-2,7	-3,7			0,0	12,4	-168,6	-156,2
Ökade anslag							-2,0	-2,0	0,0	-2,0	-2,0
Projektering kulturhus							-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Ökning kulturcheck							-1,5	-1,5	0,0	-1,5	-1,5
Lässatsning utsatta områden							-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Utredning scen Tollare							-0,2	-0,2	0,0	-0,2	-0,2
Riktad kultursatsning äldreboenden							-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Tillskott drift Älta kulturknut							-0,2	-0,2	0,0	-0,2	-0,2
Generell pris- och lönekompensation							-4,7	-4,7	0,0	-4,7	-4,7
Summa nämnder	-142,6	-149,2	-1,0	-2,7	-3,7	0,0	-11,1	-11,1	12,4	-179,6	-167,2

Miljö och stadsbyggnadsnämnden	Utfall	Proгно	Justering SLK			Justering politik			Budget		
	2023	2024				2025			2025		
mnr	Netto	Netto				Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto
SLK förslag	-38,9	-41,8	-5,0	7,0	2,0			0,0	100,0	-138,3	-38,3
Utredning av ny detaljplaneprocess							-0,2	-0,2	0,0	-0,2	-0,2
Satsning modernisera omoderna							-2,0	-2,0	0,0	-2,0	-2,0
Utredning alternativ lösning Boottippen							-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Generell pris- och lönekompensation							-1,1	-1,1	0,0	-1,1	-1,1
Summa nämnder	-38,9	-41,6	-5,0	7,0	2,0	0,0	-3,8	-3,8	100,0	-142,1	-42,1

Natur- och trafiknämnden	Utfall	Proгно	Justering SLK			Nackalistas satsningar			Budget		
	2023	2024				2025			2025		
mnr	Netto	Netto				Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto
SLK förslag	-374,1	-444,8	-1,3	-44,7	-46,0			0,0	23,9	-509,2	-485,3
Förstärkt vinterunderhåll							-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Förstärkt skräpplock och							-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Utredning Svindersvikens							-0,3	-0,3	0,0	-0,3	-0,3
Utredning vision Skutviken							-0,3	-0,3	0,0	-0,3	-0,3
Utredning gångväg station Saltsjö-Järta							-0,3	-0,3	0,0	-0,3	-0,3
Utredning våtmarkspark Älta (västra)							-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Utredning hiss Henriksdalsberget							-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Utredning offentliga toaletter							-0,3	-0,3	0,0	-0,3	-0,3
Generell pris- och lönekompensation							-14,6	-14,6	0,0	-14,6	-14,6
Summa nämnder	-374,1	-444,6	-1,3	-44,7	-46,0	0,0	-17,8	-17,8	23,9	-526,9	-503,1

Socialnämnden	Utfall	Justering SLK			Nackalistans satsningar			Budget		
	2023				2025			2025		
mnkr	Netto				Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto
SLK förslag	-1 006,1	-0,6	-11,3	-11,9			0,0	67,1	-1 156,1	-1 089,0
Införande fältassistenter						-3,0	-3,0	0,0	-3,0	-3,0
Satsning föräldrautbildning						-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Utveckla arbete mot droger						-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Satsning yngre barn i riskzon						-5,0	-5,0	0,0	-5,0	-5,0
Samordnare våld i nära relationer						-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Generell pris- och lönekompensation						-32,7	-32,7	0,0	-32,7	-32,7
Summa nämnder	-1 006,1	-0,6	-11,3	-11,9	0,0	-43,7	-43,7	67,1	-1 199,8	-1 132,7

Utbildningsnämnden	Utfall	Progn	Justering SLK			Justering politik			Budget		
	2023	2024				2025			2025		
mnkr	Netto	Netto	Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto
SLK förslag	-3 172,4	-3 316,0	6,5	31,1	37,6			0,0	239,4	-3 526,8	-3 287,4
Satsning på ökade checkbelopp							-105,2	-105,2	0,0	-105,2	-105,2
Alla elevers rätt till tillgång							-2,0	-2,0	0,0	-2,0	-2,0
Mindre barngrupper förskolan							-5,0	-5,0	0,0	-5,0	-5,0
Satsning elevhälsovård							-4,0	-4,0	0,0	-4,0	-4,0
Summa nämnder	-3 172,4	-3 315,8	6,5	31,1	37,6	0,0	-116,2	-116,2	239,4	-3 643,0	-3 403,6

Äldrenämnden	Utfall	Progn	Justering SLK			Justering politik			Budget		
	2023	2024				2025			2025		
mnkr	Netto	Netto	Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto
SLK förslag	-1 006,5	-1 080,9	77,9	-151,9	-74,0			0,0	143,1	-1 275,7	-1 132,6
Generell checkökning							-36,2	-36,2	0,0	-36,2	-36,2
Utred minskad avgift hemtjänst							-0,5	-0,5	0,0	-0,5	-0,5
Äldreombudsman							-1,0	-1,0	0,0	-1,0	-1,0
Öppna träffpunkter i alla							-1,5	-1,5	0,0	-1,5	-1,5
Summa nämnder	-1 006,5	-1 080,7	77,9	-151,9	-74,0	0,0	-39,2	-39,2	143,1	-1 314,9	-1 171,8

Överförmyndarnämnden	Utfall	Progn	Justering SLK			Justering politik			Budget		
	2023	2024				2025			2025		
mnkr	Netto	Netto	Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto	Intäkt	Kostna	Netto
SLK förslag	-8,2	-8,5	-1,8	1,8	0,0			0,0	-0,6	-7,9	-8,5
Generell pris- och lönekompensation							-0,3	-0,3	0,0	-0,3	-0,3
Summa nämnder	-8,2	-8,3	-1,8	1,8	0,0	0,0	-0,3	-0,3	-0,6	-8,2	-8,8

Bilaga 6 Stadsbyggnadsplaner

Detaljplaner Nackalistan är positiva till		
Ektorp centrum	86103606 KFKS 2019-00802	
Gamla Landsvägen (Ektorp)	86104611 KFKS 2021-01034	
Allmänna anläggningar Saltsjöqvarn (ändring av detaljplan)	86103682 KFKS 2013-00640	
Allmänna anläggningar Danviksstrand (ändring av detaljplan)	86103677 KFKS 2013-00641	
Allmänna anläggningar Finnboda varv	86105063 KFKS 2022-01162	
Nacka port, kvarter Klinten, Sicklaön 82:1	86103762 KFKS 2018-00443	Planen är under omarbetning.
Södra Vikdalen	86103718 KFKS 2018-01084	Planen är vilande.
Västra Nacka strand, Kajen (dp 5a)	86103856 KFKS 2015-00870	
Västra Nacka strand, Berget (dp 5b)	86103857 KFKS 2019-00313	
Östra Nacka Strand (dp 6)	86103858 KFKS 2017-00460	
Bakaxeln	86103770 KFKS 2016-00778	Planen är vilande.
Sodafabriken	86103790 KFKS 2017-00890	Planen är vilande.
Norra Nobelberget	86103781 KFKS 2017-00957	
Tryckluftsfabriken – västra delen	86103859 KFKS 2020-00321	Detaljplanen delad i två delar. Även kallad "Stockholm Wood city".
Tryckluftsfabriken – östra delen	86105459 KFKS 2023-00225	Planen är vilande.
Parkkvarter 1	86103786 KFKS 2019-00041	
Parkkvarter 2	86103786 KFKS 2023-00401	
Järsla station Syd	86103861 KFKS 2016-00890	Planen är vilande.
Ny fördelningsstation Skvaltån	86104497 KFKS 2021-00841	Planen är vilande.
Gillevägen - Atlasvägen	86103843 KFKS 2015-00110	Planen är vilande.
Fingerörtsvägen	86103725 KFKS 2015-00023	

Fasanvägen	86103533 KFKS 2015-00025	
Rotorfabriken	86103793 KFKS 2016-00502	Planen är vilande.
Svindersberg	86103848 KFKS 2016-00122	Byggnationen på berget har utgått ur planen
Kraftledningsstråket i Orminge, Pylonen	86103654 KFKS 2018-00244	
Kraftledningsstråket i Orminge, Amperen	86103649 KFKS 2018-00245	
Kummelbergets verksamhetsområde - förtätning	KFKS 2023-00206	
Ormingeplan	86103541 KFKS 2017-00762	
Tollareslingan	86103624 KFKS 2021-00116	
Kraftledningsstråket i Orminge, Volten	86103657 KFKS 2018-00243	Mark- och miljööverdomstolen har upphävt detaljplanen.
Hantverkshuset	86103741 KFKS 2022-00299	
Svindersviks skola	86103849 KFKS 2016-00363	
Idrottshallar vid Ektorpsvägen	86103750 KFKS 2019-01136	Planen är omarbetad till att avse tennishallar. Ishallarna är "tillbaka" (planerade) på Järlahöjden

Detaljplaner som Nackalistan haft större synpunkter på

Bergs Gård (planprogram)	9238 KFKS 2014-00381	
Skönviksvägens verksamhetsområde	86103846 KFKS 2016-00098	Trafikplats Skvaltans utbyggd.
Sydvästra Stensö	86103567 KFKS 2020-00067	
Ältakilen	86103529 KFKS 2019-00444	NL har frågor kring genomfartsväg.
Ältabergets verksamhetsområde	86103658 KFKS 2021-00124	NL vill minska exploateringen något.
Traversen	86103853 KFKS 2017-01060	NL ville bygga kontor här.
Henriksdalsbacken – etapp 1	86103746 KFKS 2019-00416	NL säger ja till västra delen, men inte östra.

Nya Nacka Forum	86103783 KFKS 2016-00508	NL har frågetecken bl a gällande gatuutrymme för busstrafik.
Järsla station Norr	86103860 KFKS 2016-00888	Planen är vilande.
Järsla station Mitt	86103862 KFKS 2016-00889	
Kil, västra verksamhetsområdet	86103588 KFKS 2019-00059	
Kocktorpsområdet	86103543 KFKS 2019-00061	
Sydöstra Lännersta, Område W Gammeluddsvägen Djurgårdsvägen m fl	86103498 KFKS 2002- 00301	
Hamnvägen, Fisksätra	86103503 KFKS 2016-00934	
Saltsjöbadens centrum	86103618 KFKS 2017-00926	Planen är vilande.
Fisksätra entré		
Fisksätra södra	86103663 KFKS 2020-00998	NL har frågetecken kring bl a parkering.
Gäddviken	86103765 KFKS 2014-00721	NL har stora frågetecken bl a gällande trafiksituationen på Kvarnholmsvägen.
Agaten		

Detaljplaner som Nackalistan är emot		
Solvägen (förskola)	86103579 KFKS 2018-00054	Planen är vilande.
Jaktvarvet	86103496 KFKS 2019-00814	Detaljplanen är vilande.
Björknäs-Värmdövägen	86103502 KFKS 2017-01029	Detaljplanen ska omarbetas med en lägre exploatering.
Kummelbergets verksamhetsområde - utvidgning	86103643 KFKS 2019-00060	
Verksamhetsområde Orminge trafikplats	86103507 KFKS 2013-00543	Detaljplanen är antagen men överklagad.
Dalkarlsängen Södra (ursprungligt förslag)	86103589 KFKS 2016-00911	Planen är under omarbetning och kommer att delas upp i tre detaljplaner.
Utblick och Förmansbostaden	86103740 KFKS 2022-00300	
Östra Vikdalen		Planen är vilande.

Sydöstra Vikdalen	86103718 KFKS 2018-01085	Planen är vilande.
Sydvästra Plania	86103850 KFKS 2015- 00372	NL vill anlägga Sickla Idrottspark här.
Birkaområdet	99926200 KFKS 2017-00974	NL är emot att villaområdet ändrar karaktär.
Fisksätratomterna (f d Igelbodatomterna)		KF har upphävt beslutet om försäljning och exploatering. NL vill upphäva detaljplanen.
Trafikplats Kvarnholmens verksamhetsområde	86103716 KFKS 2018-01083	Planen är vilande.
Ljungvägen, inom stadsutvecklingsprojektet Birkaområdet	9262 KFKS 2017-00974	
Mötesplats Nacka	86103721 KFKS 2016-00783	Projektet är pausat.